

Eindrapportage

Onderzoek Sport- en Beweglandschap

Gemeente Roosendaal

5 juli 2024

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Vraagstelling	4
1.3	Opzet rapportage	5
2.	Inventarisatie sportaccommodaties	6
2.1	Overzicht sportaccommodaties	6
2.2	Spreiding van de sportaccommodaties	6
3.	Binnensportaccommodaties	11
3.1	Overzicht binnensportaccommodaties	11
3.2	Spreiding	13
3.3	Bezetting	13
3.3.1	Capaciteitsanalyse binnensportaccommodaties	13
3.3.2	Belangrijkste bevindingen uit de capaciteitsanalyse binnensportaccommodaties	16
3.3.3	Knelpunten en wensen met betrekking tot de capaciteit van de accommodaties	19
3.4	Functionaliteit en kwaliteit	21
3.4.1	Functionaliteit	21
3.4.2	Kwaliteit	22
3.5	Eigendom, beheer en exploitatie	24
3.6	Belangrijkste bevindingen binnensportaccommodaties	25
4.	Buitensportaccommodaties	26
4.1	Overzicht buitensportaccommodaties	26
4.2	Spreiding	27
4.3	Bezetting	27
4.3.1	Voetbal	28
4.3.2	Hockey	33
4.3.3	Korfbal	33
4.3.4	Honk- en softbal	34
4.3.5	Rugby	34
4.3.6	Atletiek	34
4.3.7	Tennis en padel	35
4.3.8	Handbal, handboogschieten, beachvolleybal en roeien	36
4.3.9	Samengevatte bevindingen capaciteitsanalyse	36
4.4	Functionaliteit en kwaliteit	37
4.5	Eigendom, beheer en exploitatie	38
4.6	Belangrijkste bevindingen buitensportaccommodaties	40
5.	Relevante ontwikkelingen	41
5.1	Trends en ontwikkelingen	41
5.1.1	Sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen	41
5.1.2	Ontwikkelingen in de sportparticipatie	41
5.1.3	Specifieke ontwikkelingen binnensport	42
5.1.4	Specifieke ontwikkelingen buitensport	42
5.2	Lokale ontwikkelingen	43
5.2.1	Lokale sportdeelname en vitaliteit	43
5.2.2	Beleidsontwikkelingen	43
5.3	Ontwikkelingen verenigingen	45
5.3.1	Respons	45

5.3.2	Ledenontwikkeling	46
5.3.3	Herkomst leden	47
5.3.4	Sportieve ambities	47
6.	Toekomstperspectief (behoefte en aanbod)	48
6.1	Prognose toekomstige behoefte en gevolgen voor aanbod	48
6.2	Vraagstukken en scenario's binnensport	48
6.2.1	Verminderen aantal gymzalen	48
6.2.2	Optimaliseren exploitatie van gymzalen	50
6.2.3	Verbeteren aansluiting vraag en aanbod	50
6.2.4	Extra sporthal in Roosendaal	50
6.2.5	Optie: uitbreiden sportzaal Harella naar sporthal	51
6.2.6	Toekomst sporthal De Omganck	51
6.3	Vraagstukken en scenario's buitensport	52
6.3.1	Capaciteit voetbalaccommodaties	52
6.3.2	Capaciteit overige accommodaties	55
6.3.3	Kwaliteit en functionaliteit sportparken	55
6.3.4	Ontwikkeling sportparken	56
6.4	Afwegingskaders buitensport	56
6.4.1	Afwegingskader uitbreiding sportvelden	56
6.4.2	Afwegingskader uitbreiding capaciteit kleedlokalen	57
6.4.3	Afwegingskader bijdrage door de gemeente in investeringen door clubs (buitensportaccommodaties)	57
6.4.4	Afwegingskader aanleg kunstgras voetbalvelden	58
Bijlage 1	Geraadpleegde documenten en gevoerde gesprekken	60
Bijlage 2	Specificaties binnensportaccommodaties	62
Bijlage 3	Aantal en typen velden per sportpark	63
Bijlage 4	Ledenontwikkeling verenigingen	64

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Sport en bewegen staat voor plezier en passie, maar ook voor samenwerking, verbinding, vitaliteit, gezondheid en participatie. Wekelijks zijn veel inwoners van de gemeente Roosendaal te vinden op of rond de vele sportvelden, banen, zalen en andere sportvoorzieningen die de gemeente rijk is, maar ook bewegend in de openbare ruimte. Als actief sporter, als toeschouwer of als vrijwilliger. Omdat het leuk is en omdat het gezelligheid biedt. Sport en bewegen geeft energie en juist dat zorgt ervoor dat mensen bijna onopgemerkt ook op andere vlakken hiervan profiteren. Daarmee heeft sport en bewegen een intrinsieke waarde en een maatschappelijke waarde. Sportaccommodaties en -voorzieningen vormen daarbij een middel om de sport- en beweegparticipatie te faciliteren en te bevorderen.

De gemeente Roosendaal beschikt over een groot aantal sportvoorzieningen binnen de gemeentegrenzen. Sportparken waar één of meerdere verenigingen gevestigd zijn, sportvoorzieningen in alle kernen, sport- en beweegvoorzieningen in de openbare ruimte, maar ook diverse binnensportaccommodaties. De afgelopen jaren hebben sportaanbieders en dus ook sportvoorzieningen binnen de gemeente te maken gehad met verschillende ontwikkelingen. Het betreft een aantal beleidsmatige ontwikkelingen maar er hebben zich op sportparken bij individuele verenigingen ook ontwikkelingen voorgedaan. Hierbij kan worden gedacht aan het aanleggen van kunstgrasvelden bij voetbalverenigingen en het aanleggen van padelbanen bij tennisverenigingen. Ook heeft een aantal clubs concrete wensen uitgesproken richting de gemeente. Hierbij kan worden gedacht aan een sporthal bij het ATIK Stadion en/of sportpark Vierhoeven, het uitbreiden van een trainingshal naar een wedstrijdhall, extra kleedaccommodaties en grasvelden vervangen door wetra- of kunstgrasvelden. Verder springen de realisatie van de openbare (sport)parken Urban Sports park en Wielereperience in het oog. Met name bij deze laatste voorziening is nog sprake van een aantal aanvullen (inrichtings-)wensen.

De laatste onderzoeken naar behoefte aan en aanbod van buitensportaccommodaties en binnensportaccommodaties hebben reeds geruime tijd geleden plaats gevonden (respectievelijk in 2004 en 2012). Wel is in 2021 de Beweegvisie 2020-2030 vastgesteld waarin het grote belang van toekomstbestendige sport- en beweegvoorzieningen voor het mogelijk maken van een actieve en vitale leefstijl voor inwoners van de gemeente Roosendaal nadrukkelijk wordt uitgesproken. Ook in het ambitieakkoord 2022-2026 en in de Programmabegroting 2023 zijn ambities en plannen met betrekking tot sport- en beweegparticipatie en de daarvoor noodzakelijke voorzieningen en accommodaties opgenomen. Deze ambities en plannen geven aan dat het momenteel het juiste moment is om onderzoek te laten uitvoeren naar de huidige situatie en de gewenste ontwikkelingen met betrekking tot het sport- en beweeglandschap. Deze rapportage vormt de weerslag van de uitvoering van dit onderzoek.

1.2 Vraagstelling

De gemeente Roosendaal heeft voor het uit te voeren onderzoek de volgende driedelige vraagstelling geformuleerd.

1. Breng door middel van een 0-meting het huidige sport- en beweeglandschap (met de nadruk op sportparken en sportaccommodaties) in de gemeente Roosendaal in beeld.
2. Maak inzichtelijk hoe het sport- en beweeglandschap (met de nadruk op sportparken en sportaccommodaties) in de gemeente Roosendaal er idealiter in de toekomst uitziet.
3. Stel de kaders vast die worden gehanteerd bij het doen van aanpassingen in het sport- en beweeglandschap (met de nadruk op sportparken en sportaccommodaties) in de gemeente Roosendaal.

De toekomstschets dient aan te sluiten bij de hierop van toepassing zijnde ambities van de gemeente Roosendaal zoals (onder meer) zijn geformuleerd in de eerder genoemde Beweegvisie 2030 en het Ambitieakkoord 2022-2026.

De uitdrukkelijke wens is om gebruikers en aanbieders te betrekken bij het onderzoek. Op deze wijze kunnen ontwikkelingen bij verenigingen worden meegenomen. Verder dient (onder meer) rekening te worden gehouden met lokale en landelijke ontwikkelingen, de kwalitatieve karakteristieken van de accommodaties en de ambities die de gemeente heeft met betrekking tot het zoveel mogelijk multifunctioneel gebruiken van sportaccommodaties en sportparken.

1.3 Opzet rapportage

De opbouw van deze rapportage volgt in grote lijnen de structuur van de vraagstelling.

- › Inventarisatie (hoofdstuk 2, 3 en 4): in de inventarisatie wordt een overzicht gegeven van de binnen- en buitensportaccommodaties in de gemeente Roosendaal. Hierbij wordt ingegaan op de aanwezige capaciteit, de spreiding, het gebruik, de functionaliteit en kwaliteit van de accommodaties en het eigendom, beheer en exploitatie van de sportaccommodaties. De inventarisatie resulteert in de beschrijving van de belangrijkste knelpunten die op accommodatieniveau spelen in de gemeente.
- › Ontwikkelingen in de vraag (hoofdstuk 5): in het tweede deel van de rapportage worden de relevante trends en ontwikkelingen op het gebied van sport in beeld gebracht. Hierbij wordt ingegaan op zowel landelijke als lokale trends. Ook worden de ambities van de verenigingen in beeld gebracht die volgen uit een uitgezette enquête onder verenigingen.
- › Toekomstperspectief (hoofdstuk 6): op basis van de gesignaleerde knelpunten, demografische ontwikkelingen, trends en ambities wordt het toekomstige aanbod van binnen- en buitensport bepaald in de vorm van een aantal scenario's en een afwegingskader voor toekomstige aanpassingen in het aanbod.

Voor het onderzoek zijn verschillende documenten geanalyseerd en hebben diverse gesprekken plaatsgevonden met beleidsambtenaren van de gemeente Roosendaal, exploitanten en georganiseerde gebruikers. Daarnaast is onder meer een enquête uitgezet onder de verenigingen. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van de geraadpleegde documenten en de geconsulteerde stakeholders.

2. Inventarisatie sportaccommodaties

2.1 Overzicht sportaccommodaties

De gemeente Roosendaal kent een divers aanbod aan binnen- en buitensportaccommodaties. In tabel 1 is een overzicht opgenomen van het aantal sportaccommodaties per kern, gesplitst in binnen- en buitensportaccommodaties. Hierin zijn alleen de sportaccommodaties opgenomen waarop dit onderzoek betrekking heeft.

Accommodatie	Sporttakken	Vereniging / organisatie	Specificatie indoor
Sportpark Vierhoeven	voetbal	BSC Roosendaal	
	korfbal	Keep-Fit '70	
	rugby	RCC	
	honkbal	SHV Boosters	
	atletiek	THOR	
	tennis + padel	TC Vierhoeven	
	handboogschieten	HBS Oude Doelen	
	fitness	Aleco	indoor
	turnen	Dynamo Roosendaal	indoor
	schietsport	SSV Graaf Engelbrecht van Nassau	indoor
Sportpark Hulsdonk	voetbal	RKVV Roosendaal	
	voetbal	DVO '60	
	hockey	RMHC De Pelikaan	
	tennis	TC Tolberg	
Sportpark Kortendijk	voetbal	Alliance	
	handboogschieten	HBS Oude Doelen	indoor
Atik Stadion	voetbal	RBC	
Tennispark TPC Roosendaal	tennis + padel	TPC Roosendaal	
Sportpark Redband	Wielersport		
	Jeu de boules	ERPV De Bommequet	indoor en outdoor
	Klimmen	Klimcentrum Yellow Stone	indoor
	Tafeltennis	ODT Roosendaal	indoor
Urban Sportpark	Urban sports	o.a Freerunning Cobra's	

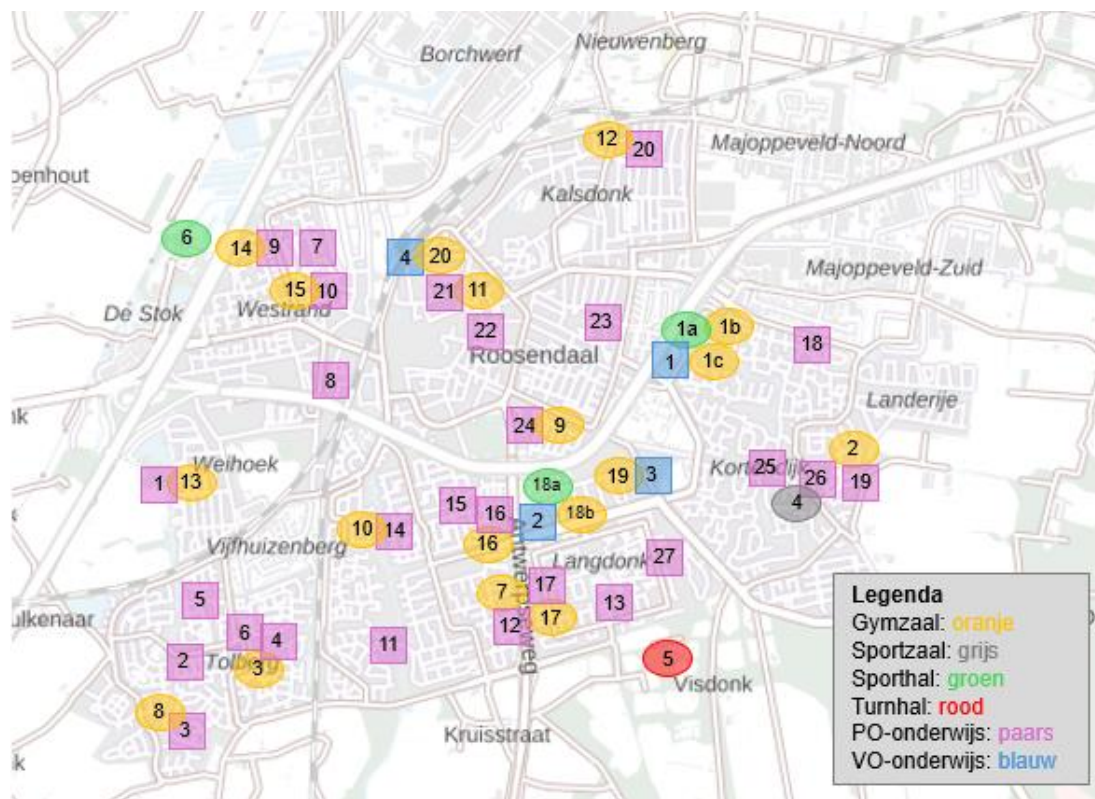
Tabel 1: sportaccommodaties in de gemeente Roosendaal per kern

Naast bovenstaande accommodaties zijn er diverse andere sportvoorzieningen in Roosendaal zoals maneges, een klimhal, een golfbaan en diverse verenigingsaccommodaties (zoals een jeu de boules accommodatie, een handboogaccommodatie en een schietsportaccommodatie). Daarnaast zijn er verschillende sportscholen in de gemeente. Deze voorzieningen vallen buiten de scope van dit onderzoek. Ook zwembad De Stok valt buiten de scope van dit onderzoek.

2.2 Spreiding van de sportaccommodaties

Er is sprake van een brede spreiding van de accommodaties over de wijken van de stad Roosendaal en de omliggende dorpen Nispen, Wouwse Plantage, Wouw, Heerle en Moerstraten. In de figuren 1 t/m 4 is de ligging van de voorzieningen uit de tabellen 1 en 2 (opgenomen in paragraaf 3.1) weergegeven. Hierbij zijn naast de binnen- en buitensportaccommodaties ook de scholen weergegeven. De scholen vormen een belangrijke vaste gebruikersgroep van de binnensportaccommodaties. Veel binnensportaccommodaties liggen daarom (na)bij de scholen of vormen onderdeel van schoolgebouwen.

Kaart binnensportaccommodaties en scholen Roosendaal

Figuur 1: spreiding binnensportaccommodaties en scholen in Roosendaal

Overzicht scholen in Roosendaal (stad)

Voortgezet onderwijs

1. Jan Tinbergen College
2. Da Vinci College
3. Norbertus College
4. Gertrudis College

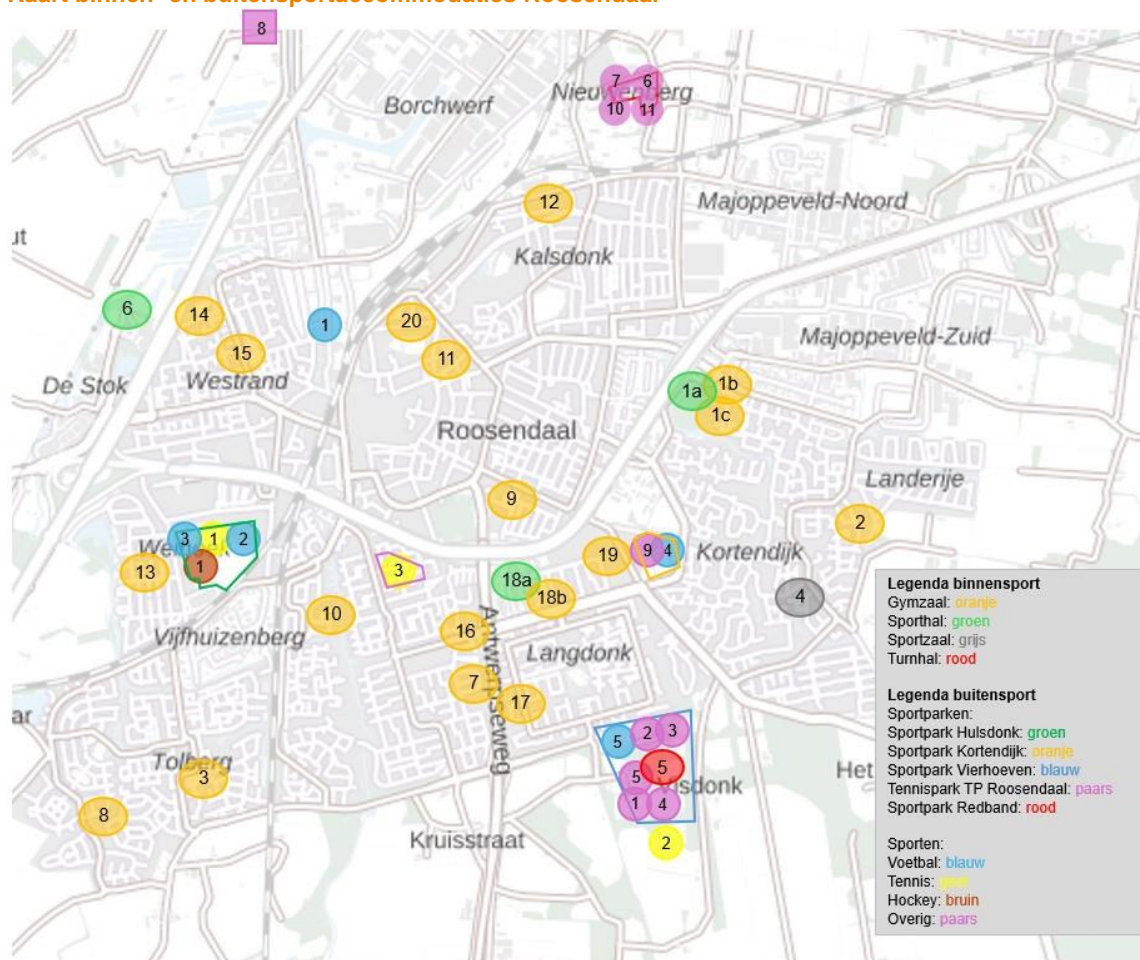
Primair onderwijs

1. De Wending ('t kwadrant) en Lavoer – Morelberg
2. Lavoer – Heulberg en Lavoer HBG
3. De Wingerd
4. De Heiberg
5. BergOp
6. IBS Aicha
7. De Appel
8. De Blokwei
9. De Kameleon
10. De Fakkel Roosendaal en De Sponder - Van Goghlaan
11. De Watermolen
12. De Gezellehoek
13. Het Talent
14. De Vondel
15. Zilverlinde
16. Mytyschool
17. De Kroevendonk
18. De Saffier
19. Klaverweide
20. De Vlindertuin Roosendaal
21. Jeroen Bosch
22. De Singel
23. O.L.V. van Fatima
24. Joseph Roosendaal
25. De Cortendijck
26. De Klimroos
27. Ziezo

Overzicht binnensportaccommodaties in Roosendaal (stad)

1. Sporthal en gymzalen In de Roos (1a, 1b, 1c)
2. Gymzaal Jadedijk
3. Gymzaal Tolbergcentrum
4. Sportzaal D'n Dijk
5. Turnhal Vierhoeven
6. Sporthal De Stok
7. Gymzaal Watermolen
8. Gymzaal De Wingerd
9. Gymzaal Joseph
10. Gymzaal Vondel
11. Gymzaal Jeroen Bosch
12. Gymzaal Vlindertuin
13. Gymzaal 't Kwadrant BS
14. Gymzaal Kameleon
15. Gymzaal Zonneboom
16. Gymzaal Mytyschool
17. Gymzaal Kroevendonk
18. Gymzaal en sporthal Da Vinci College
19. Gymzalen Norbertus College
20. Gymzaal Gertrudis College

Kaart binnen- en buitensportaccommodaties Roosendaal

Figuur 2: spreiding binnen- en buitensportaccommodaties in Roosendaal

Overzicht buitensportverenigingen Roosendaal (stad)

Buitensportverenigingen

Voetbal

1. RBC Roosendaal
2. RKVV Roosendaal
3. DVO'60
4. RSC Alliance
5. BSC Roosendaal

Tennis

1. TC Tolberg
2. TV Vierhoeven
3. TP Roosendaal

Hockey

1. HC De Pelikaan

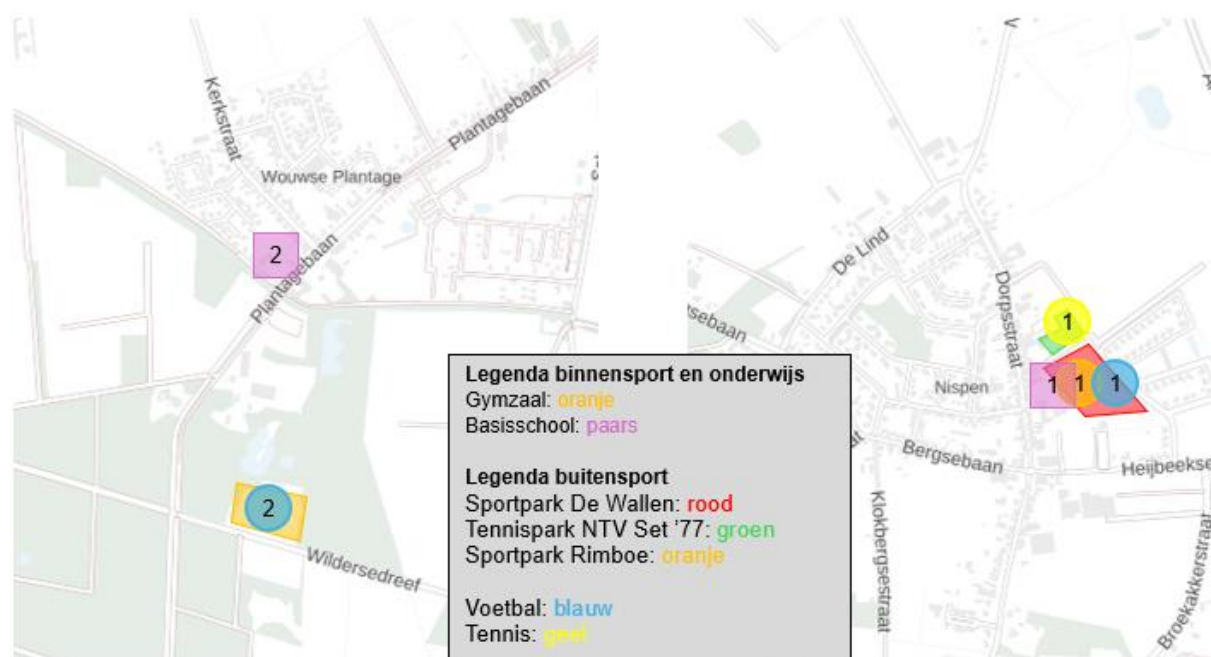
Overige sport

1. Keep-Fit '70 (korfbal)
2. Rugbyclub RCC (rugby)
3. SHV Boosters (honk- en softbal)
4. THOR Roosendaal 2 (atletiek)
5. Aleco (fitness)
6. WielerExperience Roosendaal (wielrennen)
7. ERPV De Bommequet (jeu de boules)
8. Roosendaalse roeivereniging (roeien)
9. HBS Oude Doelen (handboogschieten) → binnensport
10. Klimcentrum Yellowstone (klimmen) → binnensport
11. TTV ODT (tafeltennis) → binnensport

Overzicht binnensportaccommodaties in Roosendaal (stad)

1. Sporthal en gymzalen In de Roos
2. Gymzaal Jadedijk
3. Gymzaal Tolbergcentrum
4. Sportzaal D'n Dijk
5. Turnhal Vierhoeven
6. Sporthal De Stok
7. Gymzaal Watermolen
8. Gymzaal De Wingerd
9. Gymzaal Joseph
10. Gymzaal Vondel
11. Gymzaal Jeroen Bosch
12. Gymzaal Vlindertuin
13. Gymzaal 't Kwadrant BS
14. Gymzaal Kameleon
15. Gymzaal Zonneboom
16. Gymzaal Mytyschool
17. Gymzaal Kroevendonk
18. Gymzaal en sporthal Da Vinci College
19. Gymzalen Norbertus College
20. Gymzaal Gertrudis College

Kaart binnen- en buitensportaccommodaties en scholen Nispen en Wouwse Plantage

Figuur 3: spreiding binnensportaccommodaties, buitensportaccommodaties en scholen in Nispen en Wouwse Plantage

Overzicht buiten-, binnensportvoorzieningen en onderwijs van Nispen en Wouwse Plantage

Buitensport

Voetbal

1. RKVV NSV
2. RKVV Rimboe

Tennis

1. NTV Set '77

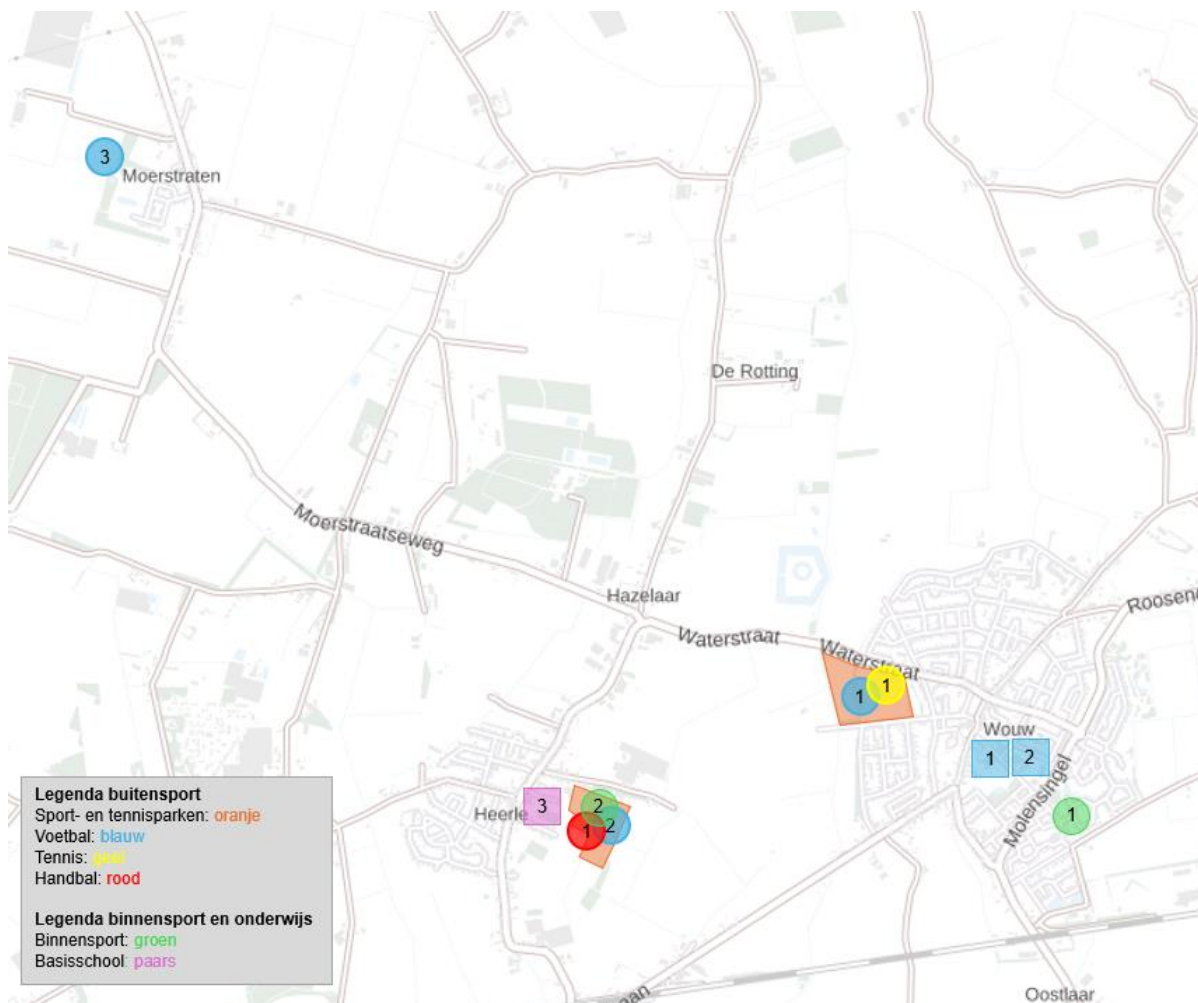
Binnensport

1. Gymzaal De Linde

Primair onderwijs

1. De Linde
2. Heilige Hart

Kaart binnen- en buitensportaccommodaties en scholen Wouw, Heerle en Moerstraten

Figuur 4: spreiding binnensportaccommodaties, buitensportaccommodaties en scholen in Wouw, Heerle en Moerstraten

Overzicht buiten-, binnensportvoorzieningen en onderwijs van Wouw, Heerle en Moerstraten

Buitensport

Sport- en tennisparken

1. Sportpark De Doelen en Tennispark WTV Wouw
2. Sportpark Harella

Voetbal

1. RKSVC Cluzona
2. HSC'28
3. FC Moerstraten

Tennis

1. WTV Wouw

Handbal

1. HV Heerle

Binnensport

1. Sporthal en sportzaal/dojo De Omganck
2. Sportzaal Harella

Primair onderwijs

1. Basisschool De Baayaert
2. Basisschool De Stappen
3. Basisschool Berkenveld

3. Binnensportaccommodaties

In dit hoofdstuk ligt de focus op de binnensportaccommodaties zoals genoemd in hoofdstuk 2. Er wordt ingegaan op de capaciteit van het accommodatiebestand, de huidige gebruiksomvang, de functionaliteit en kwaliteit van de accommodaties en de wijze van beheer en exploitatie. Het hoofdstuk wordt afgesloten met de belangrijkste bevindingen.

3.1 Overzicht binnensportaccommodaties

Tabel 2 geeft een overzicht van alle binnensportaccommodaties met een aantal specificaties. Per accommodatie wordt weergegeven: het bouwjaar, het type sportaccommodatie, de afmeting van de sportruimte en het aantal zaaldelen.

Nr.	Roosendaal	Bouwjaar	Type zaal	lxb (m)	h (m)	Oppervlakte (m ²)	Zaaldelen
1	In de Roos	2018	Sporthal	44,7 x 24,2	7	1104	3
2	In de Roos zaal 4	2018	Gymzaal	21 x 12	5,5	252	1
3	In de Roos zaal 5	2018	Gymzaal	21 x 12	5,5	252	1
4	Jadedijk	1982	Gymzaal	21 x 12	5,5	252	1
5	Tolbergcentrum	2022	Gymzaal	22 x 14	5,5	308	1
6	D'n Dijk	1974	Sportzaal	28 x 22	7	616	2
7	Turnhal Vierhoeven	2017	Turnhal	25 x 37	7,7	925	1
8	Watermolen	1977	Gymzaal	21 x 12	5,5	252	1
9	De Wingerd	1998	Gymzaal	21 x 12	5	252	1
10	Joseph	1955	Gymzaal	21 x 12	5,5	252	1
11	Vondel	1967	Gymzaal	21 x 12	5,5	252	1
12	Jeroen Bosch	1985	Gymzaal	21 x 12	5,5	252	1
13	De Vlindertuin	2006	Gymzaal	24 x 14	5,5	336	1
14	t Kwadrant	2001	Gymzaal	21 x 12	5	252	1
15	Kameleon	2003	Gymzaal	21 x 12	5,5	252	1
16	De Zonneboom	2018	Gymzaal	22 x 14	5,5	308	1
17	Mythyschool	1974	Gymzaal	Nb*	Nb*	Nb*	1
18	Kroevendonk	2023	Gymzaal	22 x 14	5,5	308	1
19	Da Vinci College	2016	Sporthal	43 x 21,7	7	933	3
20	Da Vinci College	2016	Gymzaal	Nb*	Nb*	Nb*	1
21	Getrudis College	2021	Gymzaal	Nb*	Nb*	Nb*	1
22	De Stok	2000	Sporthal	46 x 35	7	1734	1
Nr.	Nispen	Bouwjaar	Type zaal	lxb (m)	h (m)	Oppervlakte (m ²)	Zaaldelen
23	De Linde	1973	Gymzaal	21 x 12	5,5	252	1
Nr.	Wouw	Bouwjaar	Type zaal	lxb (m)	h (m)	Oppervlakte (m ²)	Zaaldelen
24	De Omganck	1982	Sporthal	46 x 24	7	1104	2
Nr.	Heerle	Bouwjaar	Type zaal	lxb (m)	h (m)	Oppervlakte (m ²)	Zaaldelen
25	Harella	2010	Sportzaal	25 x 25	7	625	

Tabel 2: overzicht binnensportaccommodaties met specificatie van de omvang van de sportruimtes *Nb = Niet bekend

Niet opgenomen in bovenstaande tabel zijn:

- › De 3 gymzalen van het huidige Norbertus College omdat momenteel vervangende nieuwbouw plaatsvindt van de school waarin ook nieuwe binnensportaccommodaties zijn opgenomen. Op deze situatie wordt in het vervolg van dit hoofdstuk verder ingegaan.
- › Een klein sportzaaltje (13 x 7 meter) en 2 ricochetbanen op de eerste verdieping van sporthal De Omganck. Dit zijn geen standaard voorzieningen en het huidige gebruik van deze voorzieningen is zeer beperkt.
- › De zaal in het dorps huis in Wouwse Plantage die wordt gebruikt door de basisschool uit dit dorp voor de gymlessen. Dit is geen reguliere gymzaal en heeft tevens een kleinere maatvoering.

In deze rapportage worden verschillende typen binnensportaccommodaties onderscheiden. Binnensportaccommodaties zijn qua grootte te verdelen in drie typen die ieder een eigen type gebruik kennen: gymzalen, sportzalen en sporthallen.

- › Een gymzaal heeft meestal een hoogte van 5,5 meter. Veel voorkomende maatvoering is 21 x 12 meter, maar bij nieuwe gymzalen wordt vaak gekozen voor een maat van 22 x 14 meter (zie toelichting in paragraaf 3.4). Een gymzaal is geschikt voor bewegingsonderwijs van scholen, gymnastiekactiviteiten, dansvormen en verdedigingssporten. Een gymzaal leent zich niet voor de meeste traditionele zaalsporten op verenigingsniveau. Wel worden gymzalen regelmatig gebruikt voor volleybal en badminton op recreatief niveau.
- › We spreken van een sportzaal bij een accommodatie die een maatvoering heeft van 2 ruime gymzalen. Een veel voorkomende maat is 28 x 22 meter. Tevens heeft een sportzaal een hoogte van 7 meter. Soms zijn er aanvullende faciliteiten als een tribune en een kantine. Een sportzaal leent zich voor de meeste zaalsporten op trainingsniveau.
- › Een sporthal heeft een minimale maatvoering van 44 x 24 meter, wat overeenkomt met 3 ruime gymzalen en een minimale hoogte van 7 meter. In de meeste gevallen heeft een sporthal aanvullende faciliteiten zoals een tribune en een kantine. Een sporthal is geschikt voor trainingen en wedstrijden van alle reguliere zaalsporten.
- › De accommodaties in Roosendaal kunnen op basis van deze typering worden ingedeeld. Alleen de accommodatie Harella in Heerle is qua typering een beetje een vreemde eend in de bijt. Deze accommodatie heeft een maat van 25 x 25 en wijkt af van een de maat van een standaard sportzaal die 28 x 22 is. De accommodatie is in 2010 gebouwd. Er is toen gekozen voor een grotere accommodatie dan een gymzaal vanuit het belang van de handbalvereniging HV Heerle. Zij hadden in principe behoefte aan een sporthal, maar omdat zij ook gebruik kunnen maken van de sporthal in Wouw is niet voor een volwaardige sporthal gekozen, maar voor een zaal van 25 x 25 meter. Deze maat biedt de mogelijkheid om uit te breiden tot een volwaardige sporthal. Op basis van de oppervlakte van de sportruimte hebben we voor dit onderzoek gekozen voor de typering sportzaal. Aan de sportzaal is door zowel de handbal als de voetbalvereniging HSC '28 een kantine aangebouwd (een gebouw met een gezamenlijke ingang, maar 2 aparte kantines).

Voor het aanbod en het gebruik/de bezetting van binnensportaccommodaties gelden de volgende uitgangspunten:

- › Landelijke normen voor de aanwezigheid van binnensportaccommodaties in gemeenten ontbreken. Wel kunnen er kengetallen als richtlijn gehanteerd worden voor de aanwezigheid van het aantal binnensportvoorzieningen per inwoner.
- › De (herijkte) planningsnorm voor een sporthal vanuit landelijk onderzoek van het Mulier Instituut bedraagt één sporthal per 10.000 tot 17.500¹. Voor Roosendaal zou dit uitkomen op ongeveer 6 sporthallen.
- › De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) hanteert een stichtingsnorm voor binnensportaccommodaties van een minimale benutting door bewegingsonderwijs en verenigingssport van in totaal 1.600 uur per jaar.
- › NOC*NSF hanteert een norm van 1.400 uur voor sportgebruik om te spreken van een 'rendabele' sporthal.
- › In de praktijk blijkt dat bezetting van sporthallen en sportzalen behoorlijk varieert. Dit is mede afhankelijk van wedstrijden op zondag, efficiënte inroostering van trainingen in de avonden en multifunctioneel (en daarmee efficiënt) gebruik door scholen. Een bezetting van zo'n 3.000 uur per jaar (op basis maximaal gebruik door onderwijs, naschools gebruik van de accommodatie, goede avondbezetting op 5 avonden en optimale weekendbezetting op 2 dagen) is een zeer goede bezetting van een sporthal, zeker als daarbij de sluiting van de accommodaties in vakantieperiodes meegenomen wordt. Het landelijke gemiddelde totale gebruik van een sporthal is ongeveer 2.000 uur, van een sportzaal is dat 1.800 uur. Deze kengetallen betreffen een indicatie waarbij de nuance aangegeven moet worden dat het gebruik en de behoefte van binnensportaccommodaties ook sterk afhankelijk is van de grootte en ambities van de binnensportverenigingen. Alleen uitgaan van deze kengetallen doet geen recht aan de specifieke situatie van in dit geval de gemeente Roosendaal.

¹ Bron: Sportaccommodaties in Nederland, Mulier instituut, 2020

- › De behoefte aan gymzalen is met name afhankelijk van het bewegingsonderwijs en in welke mate andere accommodaties (bijvoorbeeld sporthallen) door het onderwijs gebruikt worden. Het medegebruik van gymzalen door verenigingen en andere (sport)groepen concentreert zich vaak in hoofdzaak op de avonden (ma t/m do) en dan vaak op de tijdstippen van 18.00 – 21.00 uur.

3.2 Spreiding

De binnensportaccommodaties liggen verspreid over de gemeente (zie ook figuur 1, 3 en 4). Gezien de omvang/het inwoneraantal van de kern Roosendaal zijn logischerwijs daar de meeste binnensportvoorzieningen gesitueerd. Van de kleinere kernen beschikken Wouw, Heerle en Nispen over een binnensportaccommodatie. De spreiding van de binnensportaccommodaties hangt voor een groot deel samen met de koppeling van binnensportaccommodaties aan scholen. De huisvesting van bewegingsonderwijs van de scholen maakt onderdeel uit van de wettelijke taakstelling op het gebied van onderwijshuisvesting van de gemeente. Van oudsher zijn veel gymzalen gerealiseerd (na)bij scholen. Soms maken de gymzalen onderdeel uit van het schoolgebouw zelf. Vanuit de behoefte aan efficiënt gebruik van sportaccommodaties wordt zo mogelijk ook bewegingsonderwijs ingepast in sporthallen en sportzalen. Voor de scholen is uit praktisch oogpunt een goede bereikbaarheid van de sportaccommodaties van belang.

De eisen waaraan de gemeente op dit punt moet voldoen zijn vastgelegd in de onderwijshuisvestingsverordening van de gemeente². In Roosendaal is het volgende vastgelegd: een afstand van maximaal 1 km hemelsbreed als een school tenminste 20 klokuren bewegingsonderwijs heeft, 3,5 km hemelsbreed bij tenminste 15 klokuren en 7,5 km hemelsbreed bij tenminste 5 klokuren. De verordening wordt op korte termijn nog aangepast. De gemeente zal hiervoor aansluiting zoeken bij de modelverordening van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG). Deze modelverordening laat de invulling van de afstanden vrij aan gemeenten. In deze verordening is de meting 'hemelsbreed' vervangen door 'gemeten langs de kortste voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg'. Dit doet meer recht aan een goede bereikbaarheid. Ook deze wijze van meting hoeven gemeenten niet verplicht over te nemen. De huisvesting van het bewegingsonderwijs voor de scholen maakt onderdeel uit van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP Onderwijs), dat momenteel wordt uitgewerkt. In hoofdstuk 5 wordt de vereiste capaciteit voor bewegingsonderwijs voor de scholen in beeld gebracht en wordt ingegaan op de actuele ontwikkelingen op het gebied van dit huisvestingsvraagstuk.

In Roosendaal wordt het bewegingsonderwijs van de scholen voor (speciaal) basisonderwijs volledig ingevuld in gymzalen en in sportzaal D'n Dijck. In de dorpen maken de basisscholen gebruik van een gymzaal (Nispen), een sportzaal (Heerle), een sporthal (Wouw) en een zaal in een dorps huis (Wouwse Plantage). Wat betreft het voortgezet onderwijs maakt het Jan Tinbergen College gebruik van de 2 gymzalen en de sporthal van het complex In de Roos. Dit complex heeft een directe verbinding met de school. De overige 3 scholen voor voortgezet onderwijs vallen onder Scholengemeenschap Tongerlo (SG Tongerlo) en hebben eigen binnensportaccommodaties. SG Tongerlo heeft voor het Da Vinci College bij de nieuwbouw in 2016 gekozen voor de realisatie van 1 sporthal en 1 gymzaal. Bij de nieuwbouw van het Gertrudis College is in 2018 een gymzaal gerealiseerd en het Norbertus College heeft 3 gymzalen. Momenteel loopt de nieuwbouw van het Norbertuscollege waarbij de school heeft gekozen voor 1 sportzaal, 1 gymzaal en een kleinere zaal in de vorm van een soort dojo (judoruimte). MBO-opleider CIOS (sportopleiding) gebruikt diverse binnensportaccommodatie gespreid over de gemeente. MBO-opleider Curio maakt voor de opleiding sport en bewegen gebruik van de private sporthal De Stok.

3.3 Bezetting

3.3.1 Capaciteitsanalyse binnensportaccommodaties

Op basis van twee representatieve weken in het jaar is het gebruik van de binnensportaccommodaties inzichtelijk gemaakt. Hierbij is gebruik gemaakt van de roosters van het winterseizoen (november) en van het voor- en naseizoen (april – juni en augustus – september). Een aantal sporttakken kent zowel een buitencompetitie als een zaalcompetitie. De zaalcompetitie

² Bron: Verordening voorzieningen onderwijshuisvesting, gemeente Roosendaal, 7 november 2011

concentreert zich in de maanden oktober t/m maart en bij hockey zelfs tot de periode december t/m februari. Hierdoor is de bezetting van een aantal binnensportaccommodaties in de winterperiode het hoogst.

Bij de bepaling van de capaciteit en de bezetting moet aangetekend worden dat de bezetting mede afhankelijk is van het karakter van sportverenigingen dat bepaalt of er (ook) op zondagen wedstrijden gespeeld worden. Veel zaalverenigingen spelen (vooral) op zaterdag hun wedstrijden. Daardoor kan er sprake zijn van capaciteit zijn op zondagen, die door gebrek aan vraag niet ingevuld wordt. Bij de bepaling van de bezetting wordt wel rekening gehouden met de maximaal beschikbare capaciteit.

De bezetting van een sportaccommodatie kan per jaar verschillen. Naast het structureel gebruik worden de binnensportaccommodaties ook incidenteel gebruikt voor bijvoorbeeld (kinder-)feesten, toernooien en dergelijke. Deze incidentele activiteiten zijn niet in de bezettingsschema's opgenomen. De analyse van het gebruik geeft op hoofdlijnen een indicatie van de bezetting van de verschillende locaties en eventuele kansen en knelpunten.

Toelichting op de berekening van de bezetting

In de tabellen 3 en 4 is de bezetting van de binnensportaccommodaties uitgedrukt in percentages op basis van de volgende tijdsperiodes:

Voor doordeweekse dagen (maandag – vrijdag):

- › 08:30-15:30 uur onderwijs (maximale bezetting van 7 uur).
- › 15:30-18:00 uur naschools / sport (max. bezetting van 2½ uur).
- › 18:00-23:00 uur sportverenigingen (maximale bezetting van 5 uur).

Voor zaterdag en zondag:

- › 09:00-21.00 uur sportverenigingen (maximale bezetting 12 uur).

De bezettingsgraden zijn berekend door de gebruiksuren per week te delen door het maximaal aantal beschikbare uren in de betreffende tijdsperiode. Voor de bezetting van de accommodaties met meerdere zaaldelen is gerekend met zaaldeeluren. Dit betekent dat 1 uur gebruik van een 1/3 zaal in een sporthal voor 0,33 klokuur wordt meegeteld.

Verder gelden de volgende uitgangspunten:

- › Accommodaties zijn incidenteel buiten bovenstaande tijden in gebruik. Dit is niet meegenomen in de berekening.
- › Schoonmaak van de accommodaties wordt vooral in de ochtend voor het eerste gebruik gepland. Soms wordt er gekozen voor een moment overdag tussen het onderwijsgebruik en het overige gebruik. De accommodatie kan dan niet gebruikt worden. In de berekening van de bezetting is hiermee geen rekening gehouden. Voor zover bekend is tussentijdse schoonmaak alleen bij sporthal In De Roos aan de orde.
- › De bezetting van sporthal De Stok is niet meegenomen in tabel 3 en 4, maar apart omschreven.
- › Het gebruik is apart inzichtelijk gemaakt voor de winterperiode en voor de zomerperiode. In de winterperiode is de bezetting in de regel hoger doordat sommige takken van sport een indoor en een outdoor competitie hebben (zoals korfbal en hockey). Sommige andere sporttakken hebben geen wintercompetitie, maar trainen in de winterperiode graag binnen (bijvoorbeeld honkbal).
- › Aan de bezettingspercentages zijn kleuren gekoppeld die staan voor de volgende, op basis van landelijke referenties gebaseerde, waarden:
 - › Groen staat voor een goede bezetting (65% of meer)
 - › Oranje staat voor een redelijke bezetting (41% tot 65%)
 - › Rood staat voor een minimale tot beperkte bezetting (40% of minder)

Winterseizoen								
Binnensportaccommodatie		maandag-vrijdag			zaterdag		zondag	
		08:30-15:30	15:30-18:00	18:00-23:00	08:30-18:00	18:00-23:00	08:30-18:00	18:00-23:00
In De Roos	Sporthal	100%	37%	72%	89%	40%	60%	40%
In De Roos zaal 4	Gymzaal	100%	36%	47%	0%	0%	0%	0%
In De Roos zaal 5	Gymzaal	100%	52%	28%	0%	0%	0%	0%
De Omganck	Sporthal	46%	36%	82%	53%	0%	68%	0%
Harella	Sportzaal	15%	0%	62%	0%	0%	21%	0%
D'n Dijck	Sportzaal	74%	22%	73%	74%	60%	0%	0%
Da Vinci College	Sporthal	100%	0%	57%	0%	0%	0%	0%
Da Vinci College	Gymzaal	100%	8%	17%	0%	0%	0%	0%
Gertrudis College	Gymzaal	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Jadedijk	Gymzaal	75%	4%	45%	0%	0%	11%	0%
Tolbergcentrum	Gymzaal	74%	24%	24%	21%	0%	42%	0%
Jeroen Bosch	Gymzaal	69%	0%	8%	0%	0%	0%	0%
Kameleon	Gymzaal	70%	0%	18%	0%	0%	0%	0%
Watermolen	Gymzaal	56%	0%	22%	0%	0%	0%	0%
Vondel	Gymzaal	47%	0%	12%	0%	0%	0%	0%
Joseph	Gymzaal	64%	16%	36%	0%	0%	0%	0%
De Linde	Gymzaal	30%	0%	12%	0%	0%	0%	0%
De Vlindertuin	Gymzaal	47%	4%	16%	0%	0%	0%	0%
De Zonneboom	Gymzaal	83%	76%	0%	0%	0%	0%	0%
De Wingerd	Gymzaal	74%	8%	42%	0%	0%	0%	0%
Mytyschool	Gymzaal	81%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
t Kwadrant	Gymzaal	75%	0%	8%	21%	0%	0%	0%
Kroevendonk	Gymzaal	69%	0%	0%	0%	0%	0%	0%

Tabel 3: bezetting binnensportaccommodaties winterseizoen

Zomerseizoen								
Binnensportaccommodatie		maandag-vrijdag			zaterdag		zondag	
		08:30-15:30	15:30-18:00	18:00-23:00	08:30-18:00	18:00-23:00	08:30-18:00	18:00-23:00
In De Roos	Sporthal	100%	37%	60%	32%	40%	0%	40%
In De Roos zaal 4	Gymzaal	100%	28%	43%	0%	0%	0%	0%
In De Roos zaal 5	Gymzaal	97%	44%	20%	0%	0%	0%	0%
De Omganck	Sporthal	46%	36%	76%	53%	0%	68%	0%
Harella	Sportzaal	15%	0%	62%	0%	0%	21%	0%
D'n Dijck	Sportzaal	74%	22%	73%	74%	60%	0%	0%
Da Vinci College	Sporthal	100%	0%	57%	0%	0%	0%	0%
Da Vinci College	Gymzaal	100%	8%	17%	0%	0%	0%	0%
Gertrudis College	Gymzaal	100%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
Jadedijk	Gymzaal	75%	4%	45%	0%	0%	11%	0%
Tolbergcentrum	Gymzaal	74%	24%	20%	21%	0%	42%	0%
Jeroen Bosch	Gymzaal	69%	0%	8%	0%	0%	0%	0%
Kameleon	Gymzaal	70%	0%	18%	0%	0%	0%	0%
Watermolen	Gymzaal	56%	0%	22%	0%	0%	0%	0%
Vondel	Gymzaal	47%	0%	12%	0%	0%	0%	0%
Joseph	Gymzaal	64%	16%	36%	0%	0%	0%	0%
De Linde	Gymzaal	30%	0%	12%	0%	0%	0%	0%
De Vlindertuin	Gymzaal	47%	4%	16%	0%	0%	0%	0%
De Zonneboom	Gymzaal	83%	76%	0%	0%	0%	0%	0%
De Wingerd	Gymzaal	74%	8%	42%	0%	0%	0%	0%
Mytyschool	Gymzaal	81%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
t Kwadrant	Gymzaal	75%	0%	8%	21%	0%	0%	0%
Kroevendonk	Gymzaal	69%	0%	0%	0%	0%	0%	0%
gemiddeld:		72%	13%	28%	9%	4%	6%	2%

Tabel 4: bezetting binnensportaccommodaties zomerseizoen

De gebruiksroosters per week zijn ook doorgerekend naar een gemiddelde bezetting in uren per jaar. Op basis van landelijke referenties zijn er richtlijnen voor een beoordeling van de bezetting van sporthallen en sportzalen (5 scores van onvoldoende tot goed). Het jaargebruik van een gymzaal is moeilijk te vergelijken met dat van een sporthal en een sportzaal. Een gymzaal wordt in de eerste plaats gebruikt voor bewegingsonderwijs. Omdat de omvang van een gymzaal klein is, is de gymzaal moeilijker te gebruiken door sportverenigingen. Uit landelijke cijfers komt naar voren dat een gymzaal met 1.000 gebruiksuren per jaar een goede bezetting heeft. Dit komt overeen met 25 uur gebruik per schoolweek, wat aansluit bij de maximale onderwijstijd per week van basisscholen. Op basis hiervan hebben wij zelf de uren in de andere categorieën ingevuld, waarbij we een gebruik van minder 600 uur (15 uur per week op basis van 40 weken gebruik) als onvoldoende beoordelen. De scores kunnen niet één op één worden gekoppeld aan keuzes voor behoud of realisatie van een gymzaal. Dit vergt een bredere afweging waarbij aspecten als de functie van de zaal in relatie tot het bewegingsonderwijs, de locatie of eventueel de leefbaarheid in een wijk of dorp een rol spelen.

In tabel 5 zijn de scores voor de gemiddelde bezetting van de binnensportaccommodaties weergegeven per accommodatietype. In tabel 6 is de score per accommodatie zichtbaar gemaakt.

Score	Sporthal	Sportzaal	Gymzaal
Goed	>2.500	> 2.100	> 1.000
Ruim voldoende	2.100 - 2.500	1.700 - 2.100	800 - 1.000
Voldoende	1.900 - 2.100	1.500 - 1.700	700 - 800
Matig	1.500 - 1.900	1.100 - 1.500	600 - 700
Onvoldoende	< 1.500	< 1.100	< 600

Tabel 5: scores gemiddelde jaarbezetting binnensportaccommodaties in uren per jaar

Goed	Goed	Ruim voldoende	Voldoende	Onvoldoende
Sporthal In de Roos	GZ Kameleon	Sporthal De Omganck	Sporthal Da Vinci College	Sportzaal Harella
Sportzaal D'n Dijk	GZ Watermolen	GZ De Vindertuin	GZ Vondel	GZ De Linde
GZ In de Roos (zaal 4)	GZ Joseph	GZ Kroevendonk		
GZ In de Roos (zaal 5)	GZ De Zonneboom			
GZ Da Vinci College	GZ De Wingerd			
GZ Jadedijk	GZ Mytyschool			
GZ Tolbergcentrum	GZ 't Kwadrant			
GZ Jeroen Bosch				

Tabel 6: scores gemiddelde jaarbezetting binnensportaccommodaties in uren per jaar.

3.3.2 Belangrijkste bevindingen uit de capaciteitsanalyse binnensportaccommodaties

In deze paragraaf worden de belangrijkste bevindingen uit de capaciteitsanalyse voor de binnensportaccommodaties gepresenteerd. Hierbij is een onderscheid gemaakt tussen de sporthallen, de sportzalen, de gymzalen en de turnhal.

Bezetting sporthallen

- Sporthal In de Roos heeft op jaarbasis een goede bezetting. Er is sprake van een volledige bezetting overdag door bewegingsonderwijs van het Jan Tinbergencollege (35 uur per week). Op doordeweekse avonden is de hal ook goed bezet. Alleen de dinsdagavond wordt maar 20 weken per jaar gebruikt. Dit hangt samen met de inroostering van trainingen van de korfbalvereniging op deze avond die de rest van het jaar buiten korfballen. Gedurende de rest van het jaar is er daarom op dinsdagavond geen vast gebruik. Voor verenigingen die jaarrond binnen sporten is het lastig deze uren te vullen. Zij hebben behoefte aan een vast trainingsschema voor het gehele jaar. In het weekend wordt In de Roos met name op de zaterdag gebruikt voor de korfbal (20 weken per jaar) en de basketbalcompetitie. Op de zondag beperkt het gebruik zich in de meeste weken tot enkele uren badminton.
- De bezetting van sporthal De Omganck scoort op jaarbasis een ruime voldoende. Overdag beperkt het gebruik zich tot 21,75 uur gebruik (van de halve hal) door de 2 basisscholen uit Wouw en enkele uren ander gebruik. In de avonden wordt

De Omganck jaarrond gebruikt door handbalvereniging HV Heerle en de zaalvoetbalverenigingen Cluzona '74 en ZVV Kroeven. Voor het zaalvoetbal wordt ook de competitie op doordeweekse avonden gespeeld. In de winterperiode wordt er getraind door honkbalvereniging Boosters. In de weekenden gebruikt HV Heerle de Omganck op beide dagen voor de wedstrijden.

- ↳ De sporthal van het Da Vinci College is door de school primair gebouwd voor eigen gebruik. De capaciteit van de hal is overdag geheel nodig voor het bewegingsonderwijs van de school. De school verhuurt de hal ook aan verenigingen. De hal wordt van maandag- tot en met de vrijdagavond gebruikt door korfbalvereniging Keep Fit, volleybalvereniging Symmachia en handbalvereniging Orion voor trainingen. Deze laatste vereniging is afkomstig uit Rucphen. De bezetting op de doordeweekse avonden biedt nog ruimte, met name op de wat latere uren. De maatvoering van de hal en het ontbreken van aanvullende faciliteiten zoals tribune, kantine en scorebord maken dat de hal niet geschikt is voor wedstrijden. De score voor de bezetting van de hal blijft daarom steken op een voldoende, maar rekening houdend met de beperking voor wedstrijd sport is de bezetting goed te noemen.
- ↳ Niet in de capaciteitsanalyse opgenomen is sporthal De Stok. Sporthal De Stok is een grote sporthal gelegen op Leisurpark Roosendaal. De hal is particulier eigendom en is onderdeel van een grote complex met een aantal tennisbanen en een trampolinepark. De gehele accommodatie is verhuurd aan Funzone. De sporthal heeft met een afmeting van 46 x 35 meter een zeer ruime maatvoering. De hal heeft echter geen scheidingswanden en slechts 2 kleedlokalen. Dit beperkt de gebruiksmogelijkheden. De hoofdgebruikers van de hal zijn onderwijsinstelling Curio (MBO) en hockeyvereniging Pelikaan. Curio gebruikt de hal overdag voor de opleiding Sport en Bewegen. De Pelikaan gebruikt de hal 3 maanden in de winterperiode. De vereniging heeft in deze periode een exclusief gebruiksrecht (buiten de uren van Curio). Naast deze twee vaste 'grootgebruikers' maken de badmintonverenigingen Robat en SHOT en zaalvoetbalvereniging ZVV Kroeven gebruik van deze hal (respectievelijk 2 uur, 4,5 en 3 uur per week). Het exclusieve recht van de hockeyvereniging in de winterperiode betekent voor deze verenigingen dat zij in deze periode moeten uitwijken naar accommodaties buiten Roosendaal.

Bezetting sportzalen

- ↳ De bezetting van sportzaal D'n Dijck is goed te noemen. Overdag wordt de hal gebruikt door 3 basisscholen. Na schooltijd gebruikt de BSO de zaal en in de avonden en op zaterdag wordt de zaal volledig gebruikt door volleybalvereniging Symmachia. Deze vereniging heeft de zaal ook in eigendom.
- ↳ De bezetting van sportzaal Harella scoort op basis van de richtlijnen voor sportzalen onvoldoende. Dit heeft te maken met het beperkte gebruik van de zaal overdag en in het weekend. Overdag maakt de basisschool uit Heerle gebruik van de zaal (6 uur per week) en biedt HV Heerle een badminton en gymnastiekactiviteit aan (3 uur per week). In de avonduren gebruikt HV Heerle de zaal 13 uur voor handbaltraining en 2 uur voor tafeltennis en badminton. In het weekend wordt de zaal niet gebruikt omdat deze te klein is voor wedstrijden van de handbalvereniging. Aanvankelijk konden er wel wedstrijden worden gespeeld door de jongere jeugdteams, maar door een wijziging in de wedstrijdssystematiek door de bond is dit sinds enkele jaren niet meer mogelijk.

Bezetting gymzalen

- ↳ In het primair onderwijs geldt als norm voor een efficiënt gebruik van een gymzaal 21 klokuren per week (het maximale aantal uren gebruik door primair onderwijs is 26 uur per week). Zonder aanvullend gebruik komt dit neer op een jaargebruik van 840 uur (bezettingsscore ruim voldoende). In combinatie met minimaal 4 uur aanvullend gebruik is er dan sprake van een gebruik van 1.000 uur per jaar waaraan de score 'goed' is gekoppeld.
- ↳ In de tabellen 3 en 4 is zichtbaar dat de bezetting van de gymzalen overdag vrij hoog is (groene kleur). Dit in de bezetting die wordt gerealiseerd door de scholen. Wel dient te worden opgemerkt dat een aantal basisscholen de zalen meer uren gebruiken dan het aantal normuren waarop zij op basis van het aantal leerlingen aanspraak maken. Dit wordt in hoofdstuk 5 nader geduid.
- ↳ Van alle gymzalen in de gemeente Roosendaal blijven maar 4 gymzalen beneden een jaargebruik van 1.000 uur, maar is het totale gebruik nog altijd ruim voldoende of voldoende. Uitzondering is De Linde, die een onvoldoende scoort. Dit hangt samen met de ligging van deze zaal in het dorp Nispen. Gymzaal De Kroevendonk wordt overdag 24 klokuren gebruikt door de gelijknamige basisschool. Omdat de zaal geen medegebruik kent, blijft het aantal gebruiksuren per jaar net onder de 1.000 uur.

- › Een aantal gymzalen wordt alleen gebruikt door het onderwijs. Dit zijn de gymzalen van het Gertrudis College, de Mytyl-school en (zoals onder de vorige bullet aangegeven) gymzaal De Kroevendonk. Bij gymzaal De Kroevendonk hangt dit samen met de inpandige ligging in het schoolgebouw zonder aparte toegang van buitenaf.
- › In 15 gymzalen vindt wel medegebruik plaats. Hiervan maken in totaal 32 organisaties (BSO, MBO-onderwijs, sportgroepen, sportverenigingen) gebruik. Deze 32 organisaties sporten samen 114 uur in deze zalen, waarvan 82 uur in de avonden (vanaf 18.00 uur), 23 uur in de namiddag (15.30 – 18.00 uur) en 9 uur in het weekend. Gemiddeld is dit 3,5 uur per organisatie en 7,6 uur per accommodatie.
- › De meest gebruikte tijdsperiode is de periode van maandag t/m vrijdag van 18.00 – 22.00 uur, waarbij de vrijdag wat minder populair is. Binnen de periode van 18.00 – 22.00 uur zien we wel een voorkeur voor gebruik tussen 19.00 – 21.00 uur.
- › De omvang van het medegebruik per accommodatie verschilt aanzienlijk: bij 8 gymzalen is het gebruik lager dan 6 uur per week, bij de overige 7 gymzalen ligt het gebruik tussen de 9,5 en de 16,25 uur per week. De 4 meest gebruikte gymzalen zijn de gymzalen van In de Roos, gymzaal Jadedijk en gymzaal Tolbergcentrum.
- › Ook de gebruiksomvang per organisatie verschilt aanzienlijk: 17 organisaties maken maximaal 2 uur gebruik van de accommodaties. De overige 15 organisaties gebruiken meer dan 2 uur per week. Grootste afnemer is gymnastiekvereniging Dynamo met 25 uur, gevolgd door sportschool Ikigai met 11 uur, Curio (MBO-onderwijs) met 9,5 uur en atletiekvereniging THOR met 9 uur.
- › De meeste organisaties maken gebruik van één accommodatie. Slechts 4 organisaties maken gebruik van 2 of 3 accommodaties. Dit zijn gymnastiekvereniging Dynamo, atletiekvereniging THOR en Taekwondogroep Pal Jan.

Bezetting Turnhal Sportpark Vierhoeven

- › Turnaccommodaties zijn specifieke voorzieningen die in de regel alleen gebruikt worden door turnverenigingen. Gemeenten maken geheel eigen keuzes om wel of geen specifieke turnhal te faciliteren. Er is ook geen vaste maatvoering. Turnaccommodaties zijn er in allerlei maatvoeringen van klein tot groot. De turnhal in Roosendaal is met een afmeting van 25 x 37 x 7,7 meter te bestempelen als een grote turnhal. De hoofdgebruiker van de hal is turnvereniging Dynamo.
- › Door het ontbreken van gebruiksmogelijkheid voor bewegingsonderwijs is de bezetting van de turnhal niet één op één te vergelijken met de bezetting van een sporthal of sportzaal. Ook is de leeftijdsopbouw bij de turnsport afwijkend van andere binnensporten. Het aandeel van de leden in de leeftijdscategorie onder 12 jaar is bij turnverenigingen erg hoog. Voor deze leeftijdscategorie kunnen geen trainingen meer worden gepland later op de avond, zodat het niet reëel is bij de bezetting van een turnhal te rekenen met een gebruik tot 23.00 uur 's avonds. Bij Dynamo is 71% van de leden jonger dan 12 jaar. Onder de verenigingen die de enquête hebben ingevuld heeft alleen de judovereniging Ikigai een vergelijkbaar percentage leden in deze leeftijdscategorie. Bij de andere respondenten ligt dit tussen de 0% en 42%.
- › Het totale gebruik van de turnhal door Dynamo is 36 uur per week gedurende 42 weken per jaar (totaal 1.512 uur). Als alle dagen van de week worden meegerekend dan is het gebruik gemiddeld ruim 5 uur per dag. Rekening houdend met de leeftijdsopbouw van de vereniging kan dit worden gekwalificeerd als goed.

Theorie versus praktijk bewegingsonderwijs

Er is een behoorlijk verschil tussen aantal berekende klokuren per school (normatieve uren) als het werkelijke gebruik. De basisscholen gebruiken in de praktijk meer uren dan berekend. Voor de basisscholen in Roosendaal gebruiken samen 273,75 uur in plaats van 214,5 uur. De basisscholen in de dorpen gebruiken 44,75 klokuur in plaats van 28,5 uur. Bij het speciaal onderwijs is er juist sprake van een lager gebruik. Deze scholen gebruiken samen 72,5 klokuren in plaats van de berekende 112,5 uur. Dit verschil wordt mede veroorzaakt doordat de lessen bewegingsonderwijs deels op een andere manier worden ingevuld, bijvoorbeeld met zwemmen.

Als we kijken naar het aantal zaaldelen dan wordt het hogere gebruik door de basisscholen voor en groot deel 'gecompenseerd' door het lagere gebruik door het speciaal onderwijs. Op basis van de theorie zouden er in het huidige schooljaar 2023-2024 in totaal 12,6 zalen (8,3 + 4,3) nodig zijn om de uren in te passen. Op basis van het werkelijke gebruik zijn dit 13,3 zalen (10,5 + 2,8). In de praktijk wordt het werkelijke gebruik nu ingepast in 16 zalen (14 gymzalen en 1 sportzaal met 2 zaaldelen). Het verschil met de berekening van 13,3 zalen hangt samen met de spreiding van de scholen. Op grond van de spreiding van het

onderwijs worden dus $16 - 13,3 = 2,7$ zalen 'extra' ingezet. Voor de dorpen varieert het benodigde aantal zalen volgens de berekening van 0,1 tot 0,7. In de praktijk varieert het van 0,2 tot 0,9 zalen.

In Roosendaal bevinden zich 11 gymzalen op het perceel van de school of maken onderdeel uit van het schoolgebouw. De overige 3 gymzalen liggen in de nabijheid van de scholen die er gebruik van maken en de sportzaal ligt naast basisschool De Klimroos. Voor de overige scholen wordt in alle gevallen voldaan aan de geldende afstandseis. Voor 1 van deze scholen is de afstandseis van maximaal 1 kilometer (hemelsbreed) van toepassing. Hieraan wordt voldaan. Bij de andere scholen is sprake van een afstandseis van 3,5 en 7,5 kilometer (hemelsbreed). In de praktijk kunnen deze scholen gebruik maken van een accommodatie op een afstand van minder dan 1 kilometer (effectieve loopafstand). Voor enkele scholen is de afstand iets groter dan 1 kilometer (effectieve loopafstand). In Nispen en Heerle liggen de sportaccommodaties naast de school. In Wouw en Wouwse Plantage liggen de sportaccommodaties op een loopafstand kleiner dan 1 kilometer (effectieve loopafstand).

Behoeft basis- en speciaal onderwijs

Voor het basisonderwijs worden in 2040 iets minder leerlingen verwacht dan in 2023. Voor het speciaal onderwijs blijft het aantal leerlingen naar verwachting gelijk. Het totale normatieve aantal klokuren bewegingsonderwijs is in 2040 (op basis van de prognose die in 2023 is gemaakt) voor beide typen onderwijs nagenoeg gelijk aan de behoefte in 2023. Hiermee blijft ook het aantal benodigde accommodaties gelijk.

Behoeft basis- en speciaal onderwijs

Voor het voortgezet onderwijs zijn geen berekeningen van het aantal klokuren bewegingsonderwijs beschikbaar. Net als bij het basisonderwijs is er in de periode 2023 – 2040 naar verwachting een kleine daling van het aantal leerlingen. Het aantal klokuren bewegingsonderwijs zal daarom in 2040 niet veel afwijken van de behoefte in 2023.

Behoeft MBO onderwijs

Roosendaal beschikt over 2 Mbo-opleidingen op het gebied van sport en bewegen. Het betreft de opleiding Sport en bewegen van Curio en de CIOS opleiding van CIOS Zuidwest Nederland. Curio maakt gebruik van sporthal De Stok. Voor het CIOS is het momenteel niet mogelijk om voldoende binnensportaccommodatie aan te bieden dat aansluit bij de behoefte van de school. Er worden nu verspreid over Roosendaal lessen ingepland in accommodaties waar enige ruimte is. Dit is vanuit organisatorisch oogpunt niet werkbaar voor de school. Er is een actuele gebruiksbehoefte van 20 uur per week van één accommodatie die minimaal de maat heeft van 1 zaaldeel in een sporthal. De opleiding verwacht te kunnen groeien, waarbij deze behoefte maximaal toeneemt tot gebruik gedurende de gehele dag onder lestijd (circa 40 uur per week). De voorkeur gaat uit naar gebruik van een zaaldeel in een sporthal (een solitaire gymzaal is te klein). Bij voorkeur is er een theorielokaal van circa 50 m² beschikbaar bij de binnensportaccommodatie.

3.3.3 Knelpunten en wensen met betrekking tot de capaciteit van de accommodaties

In de enquête en in de gesprekken is gevraagd of er knelpunten zijn op het gebied van het inroosteren van de trainingen en de wedstrijden in de sportaccommodaties. Bij knelpunten kan het gaan om meer uren, maar ook om behoefte aan gebruik van meer zaaldelen gelijktijdig, andere tijdstippen of functionele knelpunten. De volgende behoeften zijn naar voren gekomen:

- Handbalvereniging Heerle wenst uitbreiding van de huidige sportzaal Harella in Heerle tot een volwaardige sporthal. Bij de bouw in 2010 is door de gemeente gekozen voor een kleinere accommodatie (sportzaal). Deze is wel zodanig gebouwd dat uitbreiding tot een sporthal mogelijk is. Bij deze uitbreiding kan de vereniging volwaardig trainen in deze hal en kan zij ook alle wedstrijden hier spelen. HV Heerle wijkt aanvullend op het gebruik van sportzaal Harella en sporthal De Omganck circa 8 keer per jaar uit naar diverse accommodaties buiten Roosendaal (Sporthal De Kannebuis in Halsteren, Sporthal Gagel-donk in Bergen op Zoom en MFC Kloosterhof in Hoogerheide). De vereniging verwacht in de toekomst structureel te moeten gaan uitwijken.
- CIOS Zuidwest Nederland wil voor de opleiding in Roosendaal 20 uur per week gebruik maken van één accommodatie die minimaal de maat heeft van 1 zaaldeel in een sporthal. Bij groei van de opleiding kan dit gebruik toenemen tot de gehele dag onder lestijd (circa 40 uur). Bij voorkeur is er een theorielokaal van circa 50 m² beschikbaar bij de accommodatie.

- › Badmintonvereniging Robad wenst andere tijdstippen voor 2 uur jeugdtrainingen en 2 uur wedstrijden, meer zaaldelen en andere tijdstippen voor 2 uur trainingen senioren. De vereniging gebruikt naast sporthal In De Roos ook sporthal De Stok.
- › Sinds enkele jaren kan Robad sporthal De Stok in de wintermaanden niet meer gebruiken door het volledige gebruik van de hal in deze periode door de hockeyvereniging. Robad wijkt dan uit naar sporthal De Beuk in Oudenbosch. De vereniging geeft aan dat dit haar leden heeft gekost.
- › Badmintonvereniging SHOT wil graag overdag enkele uren gebruik kunnen maken van een sporthal in Roosendaal. SHOT gebruikt nu sporthal De Stok en heeft hier het zelfde knelpunt in de wintermaanden als BC Robad. SHOT wijkt dan uit naar de sporthallen Hemelrijk of Heuvelhal in het Belgische Essen.
- › ZVV Kroeven gebruikt sporthal De Stok en sporthal De Omganck (beiden 3 uur per week). De vereniging wenst andere tijdstippen voor 2 uur jeugdtraining en 1 uur wedstrijden voor de jeugd, 10 extra trainingsuren voor senioren en andere tijdstippen voor 3 wedstrijduren senioren. De vereniging momenteel uit naar Sporthal De Kragt in Breda en de Heuvelhal in Essen (België). Ook voor ZVV Kroeven geldt dat zij in de wintermaanden niet terecht kan in sporthal De Stok.
- › Zaalvoetbalvereniging Bristol Team wil in Roosendaal graag 4 uur per week voor wedstrijden jeugd, 4 uur per week voor trainingen senioren en 4 uur per week voor wedstrijden senioren. De vereniging wijkt nu uit naar sporthal De Boulevard in Bergen Op Zoom.
- › Basketbalvereniging Blauw-Wit heeft behoefte aan 10 extra trainingsuren en 2 extra wedstrijduren voor de jeugd en andere tijden voor 4 wedstrijduren senioren.
- › Gymnastiekvereniging Dynamo wil 4 uur extra trainingen voor jeugd aanbieden buiten de turnhal in een ruime zaal met veel gymnastiektoestellen. Verder is er de wens voor een extra ruimte voor trampolinespringen bij de turnhal. Tevens geeft zij aan dat het aantal kleedkamers in de turnhal ontoereikend is.
- › The Rainbows (twirling) wil graag 4 uur extra gebruik maken van een accommodatie in Roosendaal en heeft tevens behoefte aan gebruik op andere dagen en tijdstippen. De vereniging maakt momenteel gebruik van gymzaal De Vlindertuin (4,5 uur per week) en aanvullend van een gymzaal in complex In de Roos, Gymzaal Tolbergcentrum, Sporthal De Stok en het Cultuurhuis Bovendonk (samen 5 uur). Daarnaast gebruikt de vereniging een aantal accommodaties buiten Roosendaal (sporthallen in België, sporthal in Dordrecht, sporthal in Breda, sporthal in Etten-Leur en gymzaal Oude Tonge). De reden is dat ze in Roosendaal geen geschikte ruimte vinden.
- › De Free running Cobra's (free runnen) zouden graag kunnen beschikken over een nieuwe binnen accommodatie (bijvoorbeeld een loods) in de buurt van het Urban Sportspark. Deze behoefte wordt betrokken in een apart onderzoek naar de behoefte aan Urban sports.
- › TTV De Pin-Pongers maakt gebruik van dorps huis De Spil en (Wouwse Plantage) en zalencentrum De Geerhoek (Wouw). In Wouw wenst zij gebruik van een grotere zaal.

In tabel 7 is de extra behoefte aan uren gebruik van sportaccommodaties zoals in de enquête aangegeven door de verenigingen samengevat weergegeven.

Vereniging / organisatie	onderwijs		trainingen		wedstrijden	
	uren/week	weken/jaar	uren/week	weken/jaar	uren/week	weken/jaar
ZVV Kroeven			12	35	2	15
Bristol Team			8	40	4	10
BC Robad			4	40	2	40
SHOT (overdag)			2	40		
Blauw-Wit			10	40	6	20
Dynamo			4	42		
The Rainbows			4	46		
CIOS	20*	40				
Totaal uren per jaar (indicatief)	264		1732		270	

Tabel 7: extra gebruiksbehoefte binnensport

*1 zaaldeel in de sporthal (= 1/3 van 800 uur)

Een deel van bovenstaande gebruiksbehoefte heeft betrekking op uren die momenteel buiten de gemeente Roosendaal worden gehuurd, maar verenigingen zouden dit graag in Roosendaal kunnen invullen. Een deel is vraag die nu niet kan worden ingevuld. Uitgezonderd de vraag van Dynamo en The Rainbows is voor invulling van bovenstaande behoefte het accommodatietype sporthal vereist. Dynamo geeft tevens dat het aantal kleedlokalen van de turnhal ontoereikend is.

3.4 Functionaliteit en kwaliteit

3.4.1 Functionaliteit

Voor het bepalen van de functionaliteit van een accommodatie zijn de zaalafmeting en de aanvullende voorzieningen van belang. Deze bepaalt welk onderwijs- en sportgebruik mogelijk is.

Bewegingsonderwijs

De Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) hanteert in de modelverordening Huisvesting Onderwijs een afmeting van 21 x 12 meter en een hoogte van 5,5 meter als norm voor de maat voor een gymzaal. De Katholieke Vereniging van Leraren voor Lichamelijke Oefening (KVLO) stelt dat deze afmetingen te klein zijn voor het geven van een goede gymles en hanteert voor een gymzaal voor het basisonderwijs een norm van 22 x 14 meter en een hoogte van 5,5 meter³. Bij deze maatvoering is het beter mogelijk om groepen leerlingen gelijktijdig zelfstandig en gedifferentieerd te laten werken aan verschillende bewegingsactiviteiten. Naast de omvang van de sportruimte zijn voor bewegingsonderwijs per zaaldeel 2 kleedlokalen nodig. Voor de invulling van het bewegingsonderwijs van de basisscholen zijn kerndoelen vastgelegd. Om te kunnen voldoen aan deze kerndoelen is een specifieke inrichting vereist (vaste en losse sportmaterialen).

Omdat sport en bewegen in de loop der jaren is veranderd is er een nieuw type gymzaal ontwikkeld die inspeelt op deze veranderingen. Dit heeft geleid tot het concept 'Beweegbox'. Dit is een 'gymzaal' met een sportvloer van 16 x 16 meter. De vloer kan worden verdeeld in 4 kwadranten waarop in kleinere groepen effectiever kan worden gesport. De Beweegbox is uitgerust met interactieve elementen zoals een interactieve wandprojectie, een beweeg- en free run parcours, en klimwand, een spiegelwand en judovloer, en losse inrichting (ballen, matten en verplaatsbare toestellen). Ook het buiten invullen van bewegingsonderwijs komt meer in beeld bij het basisonderwijs. Scholen gebruiken hiervoor bijvoorbeeld reguliere buitensportvoorzieningen (sportparken), de speelplaats van de school of openbare sportvoorzieningen (trapveldjes) in de buurt van de school. Sommige scholen beschikken over een buitengymzaal; een specifieke voorziening die in de markt is ontwikkeld en aansluit bij de te realiseren kerndoelen van het bewegingsonderwijs van de basisscholen.

De gymzalen in de gemeente Roosendaal zijn allemaal 'traditionele gymzalen' en hebben in de meeste gevallen de maatvoering van 21 x 12 en een hoogte van 5,5 meter. Bij de gymzalen De Zonneboom (2018), Tolbergcentrum (2022) en de Kroevendonk (2023) is gekozen voor de maatvoering conform de norm van de KVLO. Bij de sportzalen en de sporthallen voldoet de afmeting van elk afzonderlijk zaaldeel minimaal aan de norm van de KVLO. Het is niet bekend of alle zalen die worden gebruikt door basisonderwijs voldoen aan de inrichtingseisen voor bewegingsonderwijs. In de regel is dit op orde. Vaak is in een sporthal of sportzaal niet in elk zaaldeel de vereiste inrichting voor het basisonderwijs aanwezig, maar kan door roulatie van de groepen toch worden voldaan aan invulling van alle kerndoelen gedurende het schooljaar. Basisschool 't Heilige Hart uit Wouwse Plantage gebruikt voor het bewegingsonderwijs een zaal in dorpshuis De Spil. Deze zaal voldoet qua maat en inrichting niet aan de normen, maar de school verkiest gebruik van deze zaal boven het reizen naar een accommodatie buiten het dorp, bijvoorbeeld de gymzaal in Nispen of de sportzaal in Heerle.

Sportgebruik

Zoals aangegeven in het begin van dit hoofdstuk zijn gymzalen maar in beperkte mate geschikt voor gebruik door verenigingen. We beperken ons hier daarom tot een oordeel over de functionaliteiten van de sportzalen en sporthallen. Bij de functionaliteit van deze accommodatie is er een verschil tussen wedstrijden en trainingen. Voor wedstrijden geldt dat de speelvelden moeten voldoen aan de afmetingen die door de betreffende sportbond zijn vastgesteld. Dit betreft niet alleen de maat van de velden

³ Handboek huisvesting bewegingsonderwijs KVLO, 2019

zelf, maar ook de maat van de obstakelvrije uitloop rondom het veld. Vaak is dit 2 meter. Als de uitloop kleiner is, verleent een sportbond in de regel dispensatie. De dispensatie geldt vaak niet voor de teams die spelen in de hogere competitieniveaus. Voor trainingen gelden geen vaste eisen. Er kan worden volstaan met een kleinere maat of het trainen met meerdere teams gelijktijdig.

Sportzaal D'n Dijk heeft een maat van 28 x 22 x 7 meter en een hoogte van 7 meter. De zaal wordt gebruikt door volleybalvereniging Symmachia. De zaal heeft 2 volleybalwedstrijden die geschikt zijn voor zowel de trainingen als de wedstrijden.

Sportzaal Harella wordt gebruikt door handbalvereniging HV Heerle. De sporten zaalhandbal, zaalkorfbal, zaalhockey en zaalvoetbal worden allemaal gespeeld op een veld met een maat van 40 x 20 meter (een zogenaamd combiveld) en vraagt een uitloop van 2 meter rondom het veld. Wedstrijden voor deze sporttakken kunnen dus uitsluitend worden geplaatst in een sporthal. Voor een sporthal geldt een minimale maatvoering van 44 x 24 meter, wat exact genoeg is om een combiveld met uitloop van 2 meter rondom in te passen. Sportzaal Harella is daarom alleen geschikt voor trainingen van de handbalvereniging.

Sporthal In de Roos is met een afmeting van 44,7 x 24,2 meter net iets ruimer dan de minimale maatvoering van een sporthal en beschikt daarmee over een combiveld dat geschikt is voor wedstrijd sport (handbal, hockey, korfbal en voetbal). Dit geldt ook voor de Omganck die met een maatvoering van 46 x 24 meter nog iets ruimer is. De sporten basketbal, volleybal en badminton hebben velden met een kleinere maatvoering dan een combiveld. Bij een sporthal met een maatvoering van 44 x 24 meter kunnen 9 badmintonvelden en 3 volleybalvelden worden ingepast. Knelpunt is vaak de het inpassen van basketbalvelden in een sporthal. De officiële maat van een basketbalveld is 28 x 15 meter. In sporthallen wordt vaak teruggevallen naar een maat van 26 x 14 meter. Bij sporthallen met breedte van 24 meter worden de basketbalvelden dus nog kleiner. Om de velden niet teveel te verkleinen wordt de uitloop rondom het veld dan ook beperkt. De basketbalbond geeft voor wedstrijden op de lagere competitieniveaus dispensatie voor het spelen op kleinere velden met een beperktere uitloop, maar het heeft niet de voorkeur. Bij een hoger spelniveau moet dan worden teruggevallen op gebruik van de hele hal, waar dan een veld over de lengte wordt ingepast (centre court). In sporthal In de Roos zijn 3 kleine basketbalvelden en een centre court ingepast. Beide sporthallen hebben een kantine en een tribune. De capaciteit van de tribunes is beperkt, maar toereikend voor het huidige gebruik.

3.4.2 Kwaliteit

Leeftijd accommodaties

Wat betreft leeftijd is er sprake van een mix van oude en nieuwe accommodaties. In tabel 2 van (paragraaf 3.1) zijn de bouwjaar van de accommodaties opgenomen. In onderstaande tabel 8 zijn de accommodaties ingedeeld in leeftijdscategorieën.

Maximaal 10 jaar	Maximaal 20 jaar	Maximaal 30 jaar	Maximaal 40 jaar	Ouder dan 40 jaar
GZ Kroevendock	Sportzaal Harella	GZ Kameleon	GZ Jeroen Bosch	GZ Joseph
GZ Tolbergcentrum	GZ De Vlindertuin	GZ Kwadrant		GZ Vondel
GZ Gertrudis College		GZ De Wingerd		Sportzaal D'n Dijk
Sporthal In de Roos				GZ De Linde
GZ In de Roos 1				GZ Watermolen
GZ In de Roos2				GZ Jadedijk
GZ Zonneboom				GZ Mythyschool
Turnhal Vierhoeven				Sporthal De Omganck
Sporthal Da Vinci College				GZ Norbertus College 1
GZ Da Vinci College				GZ Norbertus College 2
				GZ Norbertus College 3

Tabel 8: indeling accommodaties naar leeftijd:

De leeftijd van een accommodatie zegt niet altijd iets over de kwaliteit. De meeste binnensportaccommodaties blijven 40 jaar of langer in gebruik. Bij een langer gebruik is vaak wel een wat grotere renovatie nodig. In de loop der jaren treden ook vaak veranderingen op in de gebruiksvraag. Soms is een accommodatie dan niet meer nodig of is er behoefte om deze op een andere plaats te laten terugkomen.

De onderhoudsstaat van de binnensportaccommodaties in Roosendaal kan als voldoende of goed worden gekwalificeerd. Er zijn geen (grote) knelpunten over de kwaliteit van de binnensportaccommodaties bekend bij de gemeente. Wel zijn enkele gymzalen erg gedateerd. Vernieuwing van deze gymzalen wordt betrokken in het Integraal Huisvesting Programma Onderwijs.

Gemaakte keuzes voor vernieuwing van accommodaties

Op het gebied van vernieuwing van de huidige oudere accommodaties zijn inmiddels al een aantal definitieve keuzes gemaakt:

- › Het Norbertus College is momenteel bezig met een nieuwbouw van de school. In de school wordt een sportzaal, een gymzaal en een kleinere sportruimte gebouwd (soort dojo). De exacte maatvoering van deze accommodaties is niet bekend. De oude school inclusief de 3 gymzalen komen te vervallen.
- › Voor basisschool Jeroen Bosch en de bij de school gelegen gelijknamige gymzaal vindt vervangende nieuwbouw plaats. De nieuwe gymzaal wordt ondergebracht in een appartementencomplex dat onderdeel is van de totale herontwikkeling en zal voor de school bereikbaar zijn vanaf het schoolplein. De verwachting is dat de nieuwbouw van de school en de gymzaal in de periode 2025-2027 plaatsvindt. De nieuwe gymzaal wordt uitgevoerd in de maatvoering 14 x 22 meter.

Knelpunten met betrekking tot de functionaliteit en de kwaliteit van de accommodaties

In de enquête en in de gesprekken is gevraagd of er knelpunten zijn op het gebied van de kwaliteit en de functionaliteit van de accommodaties. Zaken als veiligheid in en rondom de accommodaties en de parkeergelegenheid maken hiervan ook onderdeel uit. Hieruit zijn de volgende aandachtspunten naar voren gekomen:

- › Een aantal verenigingen vindt de huurprijs van de accommodaties in Roosendaal te hoog.
- › De schoonmaak van gymzalen en sporthallen laat soms te wensen over.
- › Er is sprake van beperkte parkeerruimte bij gymzaal Joseph en sporthal De Omganck. Het parkeerterrein op sportpark Vierhoeven ligt ver van de turnaccommodatie, wat in relatie tot de leeftijd van de leden (veel jonge jeugd) als onwenselijk wordt ervaren.
- › Sporthal De Omganck is niet geschikt voor toeschouwers die rolstoel-gebonden zijn. Sporthal In de Roos heeft geen mindervalidentoilet op de eerste verdieping waar de 2 gymzalen liggen.
- › Er zijn te weinig kleedkamers in de turnhal.
- › De sporthallen in Roosendaal zijn niet geschikt voor de organisatie van turnwedstrijden.
- › Voor de Rainbows (twirling) zijn gymzalen te klein en niet hoog genoeg (gewenste hoogte 12 meter).
- › Badmintonvereniging Robad vindt de sporthallen in Roosendaal onvoldoende geschikt om de badminton sport op een goed niveau te kunnen beoefenen (hoogte, ruimte rondom de velden).
- › Basketbalvereniging Blauw-Wit geeft aan dat de basketbalvelden van sporthal In de Roos te klein zijn (onvoldoende uitloop).
- › Het eerste team van zaalvoetbalvereniging ZVV Kroeven speelt eredivisie. De sporthallen In de Roos en De Omganck zijn hiervoor te klein. Los van beperkte beschikbare capaciteit wijkt deze vereniging ook wegens spelniveau uit naar accommodaties buiten Roosendaal.
- › De veiligheid rondom sporthal In de Roos in de avond is een knelpunt.
- › HV Heerle geeft aan inkijk in de kleedlokalen van sportzaal Harella aan als knelpunt. De accommodatie is ook slecht toegankelijk voor mindervaliden.

Duurzaamheid

Er is geen gemeentebreed beleid voor de verduurzaming van maatschappelijke accommodaties. De keuzes voor de verduurzaming van de gymzalen worden vastgelegd in het IHP Onderwijs dat momenteel wordt uitgewerkt. Daarnaast wordt momenteel gewerkt aan een Meerjaren Onderhoudsplan voor verduurzaming van sportaccommodaties.

3.5 Eigendom, beheer en exploitatie

Op het gebied van eigendom, beheer en exploitatie van de binnensportaccommodaties is er sprake van diversiteit. In tabel 9 is dit weergegeven:

Nr.	Roosendaal	Economisch eigenaar	Juridisch eigenaar	Exploitant
1	Sportthal In de Roos	Gemeente Roosendaal	Gemeente Roosendaal	Sportfondsen Roosendaal b.v.
2	GZ In de Roos (zaal 4)	Gemeente Roosendaal	Gemeente Roosendaal	Sportfondsen Roosendaal b.v.
3	GZ in de Roos (zaal 5)	Gemeente Roosendaal	Gemeente Roosendaal	Sportfondsen Roosendaal b.v.
4	GZ Jadedijk	Gemeente Roosendaal	Gemeente Roosendaal	Sportfondsen Roosendaal b.v.
5	GZ Tolbergcentrum	WP Retail Invest Tolberg CV	Gemeente Roosendaal	Sportfondsen Roosendaal b.v.
6	Turnhal Vierhoeven	Gemeente Roosendaal	Gemeente Roosendaal	Gemeente Roosendaal
7	Sportzaal D'n Dijk	Volleybalvereniging Symmachia	Volleybalvereniging Symmachia	Volleybalvereniging Symmachia
8	GZ De Wingerd	Gemeente Roosendaal	OBO	OBO
9	GZ 't Kwadrant	Gemeente Roosendaal	OBO	OBO
10	GZ Watermolen	Gemeente Roosendaal	KPO	KPO
11	GZ Joseph	Gemeente Roosendaal	KPO	KPO
12	GZ Vondel	Gemeente Roosendaal	KPO	KPO
13	GZ Jeroen Bosch	Gemeente Roosendaal	KPO	KPO
14	GZ De Vindertuin	Gemeente Roosendaal	KPO	KPO
15	GZ Kameleon	Gemeente Roosendaal	KPO	KPO
16	GZ De Zonneboom	Gemeente Roosendaal	KPO	KPO
17	GZ Mytyschool	Gemeente Roosendaal	Mytyschool Roosendaal	Mytyschool Roosendaal
18	GZ Kroevendonk	Gemeente Roosendaal	SPCO	SPCO
19	Sportthal Da Vinci College	Gemeente Roosendaal*	Scholengemeenschap Tongerlo	Scholengemeenschap Tongerlo
20	GZ Da Vinci College	Gemeente Roosendaal*	Scholengemeenschap Tongerlo	Scholengemeenschap Tongerlo
21	GZ Getrudis College	Gemeente Roosendaal*	Scholengemeenschap Tongerlo	Scholengemeenschap Tongerlo
Nr.	Nispen	Economisch eigenaar	Juridisch eigenaar	Exploitant
22	GZ De Linde	Gemeente Roosendaal	KPO	Gymzaal
Nr.	Wouw	Economisch eigenaar	Juridisch eigenaar	Exploitant
23	Sportthal De Omganck	Gemeente Roosendaal	Gemeente Roosendaal	Sportfondsen Roosendaal b.v.
Nr.	Heerle	Economisch eigenaar	Juridisch eigenaar	Exploitant
24	Sportzaal Harella	Gemeente Roosendaal	Gemeente Roosendaal	Gemeente Roosendaal

Tabel 9: overzicht eigendom, beheer en exploitatie *er is een doordecentralisatie contract

Bijlage 3 bevat een compleet overzicht van alle specificatie van de binnensportaccommodaties.

Samenvattend kunnen uit de tabel de volgende constatering worden gedaan:

- Van de 24 accommodaties zijn er 7 accommodaties waarvan de gemeente Roosendaal zowel economisch als juridisch eigenaar van is. Het beheer en de exploitatie van 5 van deze accommodaties is uitbesteed aan Sportfondsen Roosendaal BV. Dit zijn de accommodaties van sportcomplex In de Roos, sporthal De Omganck en gymzaal Jadedijk. De Turnhal en sportzaal Harella worden door de gemeente zelf geëxploiteerd. Het dagelijks beheer van beide accommodaties is overgedragen aan respectievelijk gymnastiekvereniging Dynamo en Stichting Beheer Sporthal Harella. De afspraken hierover met beide partijen zijn vastgelegd in een beheerovereenkomst.
- Gymzaal Tolbergcentrum is eigendom van WP Retail Invest Tolberg CV. De gemeente huurt de accommodatie en heeft beheer en exploitatie hiervan uitbesteed aan Sportfondsen Roosendaal b.v.
- Sportzaal D'n Dijk is in 1995 door de gemeente verkocht aan volleybalvereniging Symmachia Roosendaal die het eigendom en de exploitatie vervolgens heeft ondergebracht in D'n Dijk b.v.
- Van de overige 15 accommodaties berust het economisch eigendom bij de gemeente Roosendaal en het juridisch eigendom bij de verschillende schoolbesturen: KPO Roosendaal, OMO, SPCO, Mytyschool Roosendaal en Scholengemeenschap Tongerlo. De schoolbesturen verzorgen ook het beheer en de exploitatie van deze accommodaties.
- De schoolbesturen voor basisonderwijs ontvangen via de gemeente een exploitatievergoeding voor de gymzaal op basis van het aantal klokuren gebruik. KPO Roosendaal heeft aangegeven dat deze vergoeding de exploitatiekosten niet dekt.

3.6 Belangrijkste bevindingen binnensportaccommodaties

Uit de analyse van de omvang (capaciteit), kwaliteit en functionaliteit van de binnensportaccommodaties zijn de belangrijkste bevindingen als volgt:

- › De gemeente Roosendaal liggen 24 binnensportaccommodaties: 4 sporthallen, 2 sportzalen, 1 turnhal en 18 gymzalen.
- › Niet meegerekend in bovenstaand aantal zijn de 3 gymzalen van het huidige Norbertus College en het kleine sportzaaltje (91 m²) en de 2 ricochetbanen van sporthal De Omganck.
- › Voor het Norbertus College wordt momenteel vervangende nieuwbouw gerealiseerd. De huidige 3 gymzalen worden vervangen door een sportzaal, een gymzaal en een kleine sportruimte (soort dojo). De school wil de accommodatie buiten schooltijd gaan openstellen voor medegebruik. Dit leidt tot een toename van de capaciteit aan binnensportaccommodaties in de avonduren.
- › Het aantal van 4 sporthallen in Roosendaal is lager dan mag worden verwacht op basis van de (herijkte) planningsnorm voor het aantal sporthallen op basis van het aantal inwoners. Dit komt uit op ongeveer 6. Daarbij komt dat 1 sporthal niet geschikt is voor wedstrijdsport (sporthal Da Vinci College) en 1 sporthal slechts in beperkte mate beschikbaar is voor sportverenigingen (De Stok).
- › Er is sprake van een goede spreiding van de accommodaties over de gemeente. Van de 5 dorpen hebben de 3 grootste een binnensportaccommodatie: een gymzaal in Nispen, een sportzaal in Heerle en een sporthal in Wouw.
- › De gymzalen kennen overdag gemiddeld een goede bezetting door gebruik door bewegingsonderwijs van de basisscholen en het speciaal onderwijs.
- › De bezetting in de avonduren en in het weekend is beperkt. Van de huidige 18 gymzalen worden er 15 ingezet voor medegebruik door 32 sportverenigingen, sportgroepen en andere sportorganisaties. Het gemiddelde medegebruik per gymzaal is 7,6 uur per week. Er is derhalve veel restcapaciteit voor medegebruik.
- › Van de sportzalen is D'n Dijck goed bezet en scoort Harella onvoldoende. Deze onvoldoende hangt samen met de ligging in Heerle (weinig gebruik overdag) en de beperkingen van de accommodatie voor de hoofdgebruiker handbalvereniging Heerle.
- › De bezetting van de 2 volwaardige sporthallen is ruim voldoende (De Omganck in Wouw) tot goed (In de Roos). De Omganck scoort geen goed vanwege veel restcapaciteit overdag.
- › De capaciteit van de sporthallen is niet in alle gevallen toereikend. Een aantal verenigingen wijkt daarom uit naar accommodaties buiten de gemeente Roosendaal.
- › De sportaccommodaties van het voortgezet onderwijs zijn overdag volledig bezet door de scholen zelf. De sporthal van het Da Vinci College wordt elke avond gebruikt door verenigingen voor trainingen, maar er is ruimte om dit uit te breiden.
- › In de Roos en De Omganck hebben de minimale maatvoering voor een sporthal. Dit geeft beperkingen in de functionaliteit voor enkele takken van sport. Ook is eredivisie zaalvoetbal nu niet mogelijk.
- › Het eigendom en het beheer en de exploitatie van de accommodaties berust bij veel verschillende partijen.
- › De leeftijd van de accommodaties is verschillend. 10 accommodaties zijn jonger dan 10 jaar en 11 accommodaties zijn ouder dan 40 jaar. Binnen deze laatste groep vallen de 3 gymzalen van het huidige Norbertus College waarvoor momenteel vervangende nieuwbouw plaatsvindt.

4. Buitensportaccommodaties

In dit hoofdstuk ligt de focus op de buitensportaccommodaties zoals genoemd in hoofdstuk 2. We gaan in op de capaciteit van het accommodatiebestand, de huidige gebruiksomvang, de functionaliteit en kwaliteit van de accommodaties en de wijze van beheer en exploitatie. Het hoofdstuk wordt afgesloten met de belangrijkste bevindingen.

4.1 Overzicht buitensportaccommodaties

De gemeente Roosendaal kent diverse buitensportaccommodaties. Er zijn zowel sportparken waar meerdere sporten beoefend kunnen worden als sportparken die monofunctioneel zijn (één tak van sport). In tabel 10 is een overzicht opgenomen van de sportaccommodaties in Roosendaal, de takken van sport die hier zijn ingepast en de verenigingen die hier gebruik van maken. In tabel 11 is dit uitgewerkt voor de dorpen. Op sommige parken liggen ook indoorvoorzieningen. Deze zijn voor de volledigheid weergegeven, maar worden verder in dit hoofdstuk buiten beschouwing gelaten.

Accommodatie	Sporttakken	Vereniging / organisatie	Specificatie indoor
Sportpark Vierhoeven	voetbal	BSC Roosendaal	
	korfbal	Keep-Fit '70	
	rugby	RCC	
	honkbal	SHV Boosters	
	atletiek	THOR	
	tennis + padel	TC Vierhoeven	
	handboogschieten	HBS Oude Doelen	
	fitness	Aleco	indoor
	turnen	Dynamo Roosendaal	indoor
Sportpark Hulsdonk	voetbal	RKVV Roosendaal	
	voetbal	DVO '60	
	hockey	RMHC De Pelikaan	
	tennis	TC Tolberg	
Sportpark Kortendijk	voetbal	Alliance	
	handboogschieten	HBS Oude Doelen	indoor
Atik Stadion	voetbal	RBC	
Tennispark TPC Roosendaal	tennis + padel	TPC Roosendaal	
Sportpark Redband	wielersport		
	jeu de boules	ERPV De Bommequet	indoor en outdoor
	klimmen	Klimcentrum Yellow Stone	indoor
Urban Sportpark	tafeltennis	ODT Roosendaal	indoor
	urban sports	o.a Freerunning Cobra's	

Tabel 10: buitensportaccommodaties Roosendaal

Kern	Accommodatie	Sporttakken	Vereniging / organisatie	Specificatie indoor
Nispen	Sportpark De Wallen	voetbal	NSV Nispen	
		tennis	Set '77	
Wouwse Plantage	Sportpark Rimboe	voetbal	RKWV Rimboe	
Wouw	Sportpark De Doelen	voetbal	Cluzona	
		tennis	WTV Wouw	
Heere	Sportpark Harella	voetbal	HSC '28	
		handbal	HV Heerle	
		sportzaal Harella	HV Heerle	indoor
Moerstraten	Sportpark De Dreef	voetbal	Fc Moerstraten	

Tabel 11: buitensportaccommodaties dorpen

4.2 Spreiding

Er is sprake van een goede spreiding van de buitensportaccommodaties over de gemeente (zie ook figuur 2 in hoofdstuk 2). Gezien de omvang/het inwoneraantal van de kern Roosendaal zijn logischerwijs daar de meeste buitensportvoorzieningen gesitueerd, maar elke kern beschikt over een buitensportaccommodatie. We zien dat het aanbod in de kleine kernen zich beperkt tot voetbal (elke kern) en tennis (alleen in Nispen en Wouw). Dit is een gebruikelijk beeld van buitensportvoorzieningen in kleine kernen.

4.3 Bezetting

In deze paragraaf wordt per tak van sport geanalyseerd hoe het aantal velden voor wedstrijden en trainingen (aanbod) en het aantal leden/teams van de verenigingen (vraag) zich tot elkaar verhouden. Bij voetbal wordt deze exercitie ook voor de kleedkamers uitgevoerd. Dit gebeurt op basis van de normeringen/richtlijnen van de betreffende sportbonden en het actuele aantal teams of leden van de verenigingen. De meeste buitensporten zijn teamsporten. In de richtlijnen wordt daarom gerekend met een aantal teams. Dit gebeurt niet met het absolute aantal teams maar met het aantal 'normteams'. Ook is een nuancering op de richtlijnen van belang. Beide aspecten worden hieronder toegelicht omdat ze van belang zijn voor het begrip van de berekeningen en het oordeel dat kan worden toegekend aan de uitkomsten.

Berekening capaciteit op basis van het aantal normteams

In de berekeningen van de benodigde capaciteit van het aantal velden wordt bij de teamsporten niet uitgegaan van het absolute aantal teams, maar van het aantal *normteams*. Binnen de sporttakken worden de teams ingedeeld in categorieën: jeugdteams en seniorenteams, dames en herenteams, veteranenteams etc. De 'ruimteclaim' verschilt per team. Een team jonge jeugd heeft bijvoorbeeld veel minder ruimte nodig om te trainen en speelt kortere wedstrijden dan oudere jeugdteams en seniorenteams. Om deze reden wordt aan elke categorie een belastingscoëfficiënt gekoppeld. De categorie(ën) met de grootste ruimtevrage krijgen belastingscoëfficiënt 1, wat gelijk staat aan één normteam. De overige categorieën krijgen een lagere belastingscoëfficiënt. Het aantal verschillende belastingscoëfficiënten verschilt per sporttak. Bij voetbal is de variatie in coëfficiënten het grootste (buiten coëfficiënt 1 varieert dit van minimaal 0,08 tot maximaal 0,75). Het totale aantal normteams van een vereniging wordt verkregen door elk team afzonderlijk te vermenigvuldigen met de eigen belastingscoëfficiënt en dit vervolgens op te tellen.

Nuancering richtlijnen

Die richtlijnen van de bonden vormen een goed uitgangspunt bij het bepalen van de verhouding tussen capaciteit en behoefte. Richtlijnen zijn echter geen strikte normen of wetten. Elke richtlijn is op uitgangspunten gebaseerd, die niet altijd geheel aansluiten bij de praktijk. Het blijft daarom van belang om ook goed naar de praktijk te kijken. Hierbij is de informatie vanuit het contact met verenigingen van belang. De richtlijnen vormen daarom eerder een basis om zo nodig in overleg te gaan over eventuele knelpunten en oplossingen dan dat ze als absolute waarheid moeten worden beschouwd.

Ook moet worden opgemerkt, dat er verschillen bestaan tussen de sporttakken voor wat betreft de ruimte die binnen een richtlijn bestaat. Anders gezegd: er is onderscheid tussen hoe 'streng' een richtlijn is. Ter illustratie vergelijken we de richtlijnen van de

KNVB (voetbalbond) en de KNHB (hockeybond) voor het bepalen van de benodigde wedstrijdcapaciteit. Er wordt gepland met een bruto speeltijd. Dit is de tijdsduur van de wedstrijd (netto speeltijd) vermeerderd met tijd die gepaard gaat met de rust tussen de eerste en tweede helft, de warming-up, de cooling-down en eventuele blessuretijd. De KNVB hanteert bij seniorenwedstrijden een verschil tussen de bruto en netto speeltijd van 45 minuten. De KNHB hanteert een verschil van 25 minuten (behoudens bij kunstgrasvelden die voor elke wedstrijd worden besproeid, daarbij is het verschil 40 minuten). De extra tijd van 45 minuten van de KNVB is voor het eerste elftal wellicht passend, maar voor seniorenelftallen op een laag niveau is dat vaak onnodig. Verenigingen plannen de wedstrijden in de praktijk dan ook vaak wat 'strakker'. Wat betreft de speelcapaciteit per veld gaat de KNVB uit van een speelcapaciteit van 7,5 uur per veld op zaterdag (van 9.00 tot 16.30 uur) en 6,5 uur per veld op zondag (van 10.00 tot 16.30 uur). Dit is een vrij conservatief uitgangspunt. Bij velden met verlichting kan immers prima langer worden doorgespeeld. Dat geldt zeker voor kunstgrasvelden, die minder te lijden hebben onder een intensiever gebruik dan natuurgrasvelden. De KNHB gaat in de richtlijnen dan ook uit van een langere speelduur per veld.

4.3.1 Voetbal

Zoals in elke gemeente is de voetbalsport de sport met de meeste beoefenaars en daarom de meeste accommodaties. In de gemeente Roosendaal zijn 10 voetbalverenigingen actief, waarvan 5 in de kern Roosendaal en 5 in de dorpen. In deze paragraaf gaan we uitgebreid in op de verhouding tussen vraag en aanbod bij de voetbalverenigingen.

Overzicht voetbalverenigingen en teams

Om een goed beeld te krijgen van de omvang van de voetbalverenigingen is in deze paragraaf een overzicht opgenomen van de voetbalverenigingen en het (absolute) aantal teams per vereniging. Hierin is een onderscheid gemaakt tussen senioren-teams en jeugdteams. Bij de jeugdteams is nog een specificatie gemaakt van de jeugdteams tot en met 12 jaar en de jeugdteams van 13 tot 19 jaar.

vereniging	jeugdteams		seniorenteams	totaal per vereniging
	t/m 12 jaar	13 t/m 19 jaar		
RKVV Roosendaal*	29	34	22	85
DVO '60	14	4	10	28
BSC Roosendaal*	29	20	12	61
Alliance*	11	2	9	22
RBC	3	5	1	9
NSV Nispen*	6	4	7	17
RKVV Rimboe	0	0	6	6
Cluzona*	11	9	11	31
HSC '28	1	2	4	7
FC Moerstraten	0	0	3	3
totaal alle verenigingen	104	80	85	269

Tabel 12: aantal teams voetbalverenigingen

Aanvulling op bovenstaande tabel is het goed om te vermelden dat de verenigingen die zijn aangeduid met een * ook meisjes- en damsteams hebben. Samen hebben deze verenigingen 11 dames- en 25 meisjesteams. Bij BSC Roosendaal is het aantal teams het hoogst met 4 damsteams en 12 meisjesteams.

Capaciteitsanalyse van velden

In het vervolg van deze paragraaf wordt de benodigde capaciteit aan wedstrijd- en aan trainingsvelden afgezet tegen de vraag op basis van de richtlijn. In de berekeningen is rekening gehouden met het type velden waarover de verenigingen kunnen beschikken. De capaciteit van een veld hangt samen met het type veld. De voetbalverenigingen in Roosendaal beschikken over natuurgrasvelden, kunstgrasvelden en Grassmastervelden. Een Grassmasterveld is een natuurgrasveld, waarin

kunstgrasvezels zijn verwerkt. Aan elk type veld is een maximaal aantal gebruiksuren per jaar gekoppeld, waarbij een kunstgrasveld in principe een onbeperkt aantal gebruiksuren heeft. Grassmastervelden en natuurgrasvelden hebben een gelimiteerd aantal gebruiksuren per jaar. De natuurgrasvelden worden in principe maar voor één doel worden ingezet: wedstrijden óf trainingen. In de praktijk vindt op natuurgrasvelden wel eens een gecombineerd gebruik plaats. De mogelijkheid hiertoe hangt samen met de mate waarin een veld wordt ingezet voor het eigenlijke doel (wedstrijden of trainingen). Het afwezig zijn van verlichting op een veld beperkt de gebruiksmogelijkheden. In de richtlijnen gaat de KNVB uit van de veldtypes, de inzet van kunstgras- en Grassmastervelden voor wedstrijden én trainingen en de inzet van natuurgrasvelden voor wedstrijden óf trainingen. Daarnaast gaat de KNVB in de richtlijn ook uit van een tijden waarop verenigingen redelijkerwijs trainingen en wedstrijden kunnen plannen. Dit wordt verder toegelicht in het vervolg van deze paragraaf.

Wedstrijdcapaciteit

In tabel 13 is het resultaat van de berekening van het benodigde aantal wedstrijdvelen versus de beschikbare capaciteit weergegeven. Het benodigde aantal wedstrijdvelen is gesplitst weergegeven voor de zaterdag en op de zondag, waarbij per vereniging voor de behoefte naar de drukste dag moet worden gekeken. De uitkomst van de drukste dag is gekleurd weergegeven, waarbij rood duidt op een tekort aan wedstrijdvelen en groen op voldoende velden tot een overschot. Er is een afronding gemaakt naar hele velden, maar het resultaat zonder afronding is ook weergegeven voor een meer specifieke beeldvorming.

Voetbalverenigingen Roosendaal	Wedstrijdcapaciteit		Voetbalverenigingen Dorpen	Wedstrijdcapaciteit	
	zaterdag	zondag		zaterdag	zondag
RKVV Roosendaal			NSV Nispen		
benodigde velden	5,8	2,9	benodigde velden	0,7	0,9
benodigde velden afgerond	6,0	3,0	benodigde velden afgerond	1,0	1,0
beschikbare velden	5,0	5,0	beschikbare velden	2,0	2,0
aanbod - behoefte	-0,8	2,1	aanbod - behoefte	1,3	1,1
aanbod - behoefte afgerond	-1,0	2,0	aanbod - behoefte afgerond	1,0	1,0
DVO '60			RKVV Rimboe		
benodigde velden	2,3	0,0	benodigde velden	0,0	1,0
benodigde velden afgerond	3,0	0,0	benodigde velden afgerond	0,0	1,0
beschikbare velden	3,0	3,0	beschikbare velden	1,0	1,0
aanbod - behoefte	0,7	3,0	aanbod - behoefte	1,0	0,0
aanbod - behoefte afgerond	0,0	3,0	aanbod - behoefte afgerond	1,0	0,0
BSC Roosendaal			Cluzona		
benodigde velden	3,4	1,4	benodigde velden	1,6	1,2
benodigde velden afgerond	4,0	2,0	benodigde velden afgerond	2,0	1,0
beschikbare velden	5,0	5,0	beschikbare velden	3,0	3,0
aanbod - behoefte	1,6	3,6	aanbod - behoefte	1,4	1,8
aanbod - behoefte afgerond	1,0	3,0	aanbod - behoefte afgerond	1,0	2,0
Alliance			HSC '28		
benodigde velden	1,4	0,0	benodigde velden	0,3	0,5
benodigde velden afgerond	2,0	0,0	benodigde velden afgerond	1,0	1,0
beschikbare velden	4,0	4,0	beschikbare velden	1,0	1,0
aanbod - behoefte	2,6	4,0	aanbod - behoefte	0,7	0,5
aanbod - behoefte afgerond	2,0	4,0	aanbod - behoefte afgerond	0,0	0,0
RBC			FC Moerstraten		
benodigde velden	0,8	0,2	benodigde velden	0,2	0,4
benodigde velden afgerond	1,0	1,0	benodigde velden afgerond	1,0	1,0
beschikbare velden	1,0	1,0	beschikbare velden	1,0	1,0
aanbod - behoefte	0,2	0,8	aanbod - behoefte	0,8	0,6
aanbod - behoefte afgerond	0,0	0,0	aanbod - behoefte afgerond	0,0	0,0

Tabel 13: vergelijking benodigde en beschikbare capaciteit wedstrijdvelden

Bij 5 verenigingen spelen er ook teams wedstrijden op de vrijdag. Dit zijn Alliance, RKVV Roosendaal, DVO '60, Cluzona, NSV Nispen en HSC '28. Dit levert geen knelpunten op in relatie tot eventuele trainingen op de vrijdagen (in relatie tot gecombineerd gebruik van velden voor wedstrijden en trainingen).

De uitkomsten van de berekeningen laten zien dat er alleen bij RKVV Roosendaal sprake is van een tekort aan wedstrijdvelden op de zaterdag. Dit tekort is bijna een heel veld (0,8 veld). RKVV Roosendaal wenst uitbreiding van de veldcapaciteit door realisatie van een extra kunstgrasveld. De vereniging beschikt al over 3 kunstgrasvelden. In de richtlijn wordt uitgegaan van een speelduur op de zaterdag van 9.00 – 16.30 uur. De vereniging kan het huidige tekort oplossen door het spelen van wedstrijden na 16.30 uur op de al aanwezige kunstgrasvelden. Bij RKVV Rimboe is de capaciteit van 1 heel wedstrijdveld exact toereikend.

Trainingscapaciteit

Bij het bepalen van het aantal trainingsuren wordt in de richtlijn uitgegaan van 2 trainingen per team per week en een trainingsduur van 80 minuten per training. Voor de trainingen kunnen 2 normteams gelijktijdig gebruik maken van een veld, uitgezonderd de selectie (het eerste heren seniorenteam). Dit team dient voor de trainingen te beschikken over een heel veld. De richtlijn van de KNVB gaat er verder vanuit dat een vereniging maximaal 22 uur per week trainingen kan inplannen: 4 uur op de maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag en 6 uur op de woensdag. Als een vereniging geen wedstrijden speelt op zondag dan daalt dit naar 18 uur per week, omdat de vrijdag dan niet als een passende trainingsdag wordt beoordeeld.

Sommige verenigingen beschikken voor de trainingen naast volledige velden ook over kleinere velden, met verschillende vormen. Dit wordt in de praktijk 'trainingshoeken' genoemd. Deze capaciteit is meegerekend, waarbij rekening is gehouden met de oppervlakte ten opzichte van een volledig veld. Een trainingshoek met een oppervlakte van 1/3 veld is dan meegerekend als een 0,33 trainingsveld. Verder is in de berekening uitsluitend uitgegaan van de trainingsvelden en trainingshoeken die zijn voorzien van veldverlichting.

In tabel 14 is de beschikbare trainingscapaciteit en de benodigde capaciteit per vereniging uitgewerkt (in uren per week) en tegen elkaar afgezet. Hierbij duidt rood op een tekort aan trainingscapaciteit en groen op voldoende capaciteit tot een overschot.

vereniging	trainingscapaciteit		vereniging	trainingscapaciteit	
RKVV Roosendaal	velden	uren/week	NSV Nispen	velden	uren/week
beschikbare uren		84	beschikbare uren		36
benodigde uren		77	benodigde uren		15
aanbod - behoefte		7	aanbod - behoefte		21
DVO '60	velden	uren/week	RKVV Rimboe	velden	uren/week
beschikbare uren		32	beschikbare uren		23
benodigde uren		23	benodigde uren		8
aanbod - behoefte		9	aanbod - behoefte		15
BSC Roosendaal	velden	uren/week	Cluzona	velden	uren/week
beschikbare uren		52	beschikbare uren		48
benodigde uren		48	benodigde uren		28
aanbod - behoefte		4	aanbod - behoefte		21
Alliance	velden	uren/week	HSC '28	velden	uren/week
beschikbare uren		30	beschikbare uren		23
benodigde uren		18	benodigde uren		7
aanbod - behoefte		12	aanbod - behoefte		16
RBC	velden	uren/week	FC Moerstraten	velden	uren/week
beschikbare uren		22	beschikbare uren		18
benodigde uren		11	benodigde uren		4
aanbod - behoefte		11	aanbod - behoefte		14

Tabel 14: vergelijking benodigde en beschikbare capaciteit trainingsuren

BSC Roosendaal maakt voor trainingen aanvullend op de eigen velden op jaarbasis nog circa 10 uur per week gebruik van de helft van het kunstgrasveld dat primair door de korfbalvereniging wordt gebruikt.

Op het gebied van de trainingscapaciteit beschikken alle verenigingen op basis van de richtlijn over voldoende capaciteit. Het aantal uren dat verenigingen 'over' heeft is het laagste bij BSC Roosendaal en RKVV Roosendaal. Deze verenigingen ervaren ook krapte. De wens van een uitbreiding van de veldcapaciteit van RKVV Roosendaal is in relatie tot de trainingscapaciteit niet nodig. Het tekort dat BSC Roosendaal ervaart hangt samen met het sportieve ambitieniveau van de vereniging. Een deel van de teams traint 3 keer per week, waar de richtlijn uitgaat van 2 keer per week. Zoals aangegeven in paragraaf 5.4.4. maakt de vereniging al aanvullend gebruik van de helft van het kunstgrasveld voor korfbal. De wens van de vereniging om één van de 2 onverlichte wedstrijd velden te voorzien van verlichting om de bovengemiddelde trainingsbehoefte te kunnen invullen is mogelijk

in relatie tot de benodigde capaciteit aan wedstrijdvelden. De vereniging heeft volgens de richtlijn op de drukste speeldag een overcapaciteit van 1,9 wedstrijdvelden.

DVO '60 geeft ook aan moeite te hebben met de planning van de trainingen en wenst uitbreiding van de capaciteit, mede om verder te kunnen groeien. Op grond van de richtlijn is er nog beperkte ruimte voor groei en is een uitbreiding van de veldcapaciteit niet nodig. Wel geeft de vereniging aan dat de kwaliteit van de velden slecht is (zie paragraaf 4.4). Dit is een punt van aandacht. Beoordeeld dient te worden wat er nodig is om de kwaliteit van de velden op peil te krijgen. Het plaatsen van verlichting op het natuurgras trainingsveld kan worden overwogen, zodat de trainingen meer kunnen worden gespreid over de velden en de kwaliteit van de velden beter kan worden geborgd.

Alliance en RKVV Rimboe hebben aangegeven behoefte te hebben aan een kunstgrasveld. Deze behoefte wordt niet verklaard uit oogpunt van capaciteit. De behoefte bij Alliance hangt samen met langer kunnen doortrainen aan het einde van het seizoen. Langer kunnen doortrainen is inderdaad een voordeel bij kunstgras. RBC heeft de ambitie om weer betaald voetbal te gaan spelen. Vanuit dit perspectief zouden ze graag in het gebied rondom het stadion een extra veld gerealiseerd zien. Aangenomen wordt dat dit veld nodig is om trainingen in te vullen.

Capaciteitsanalyse kleedlokalen

Voor het bepalen van het benodigde aantal kleedlokalen is in 2013 een nieuwe richtlijn opgesteld die richting geeft aan het benodigde aantal kleedlokalen. Hierin zijn naast de KNVB ook de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) en de Vereniging Sport en Gemeenten (VSG). Deze richting luidt als volgt:

- › Bij alleen senioren: twee kleedlokalen per wedstrijdveld en twee teamlockers per kleedlokaal.
- › Bij senioren/junioren/pupillen: twee kleedlokalen per wedstrijdveld en twee teamlockers per kleedlokaal. Tevens 50% van de kleedlokalen in een grotere maat (24 m² in plaats van 15 m²).
- › Bij senioren/junioren/pupillen in geval van één benodigde wedstrijdveld: drie kleedlokalen per wedstrijdveld en twee teamlockers per kleedlokaal.

Teamlockers zijn afsluitbare kasten waar een team na het omkleden de tassen veilig kan opbergen. Hierdoor komen kleedlokalen na het omkleden voor de wedstrijd vrij en kunnen deze weer snel worden gebruikt door de teams die dan klaar zijn met de wedstrijden voor omkleden en douchen. Gebruik van teamlockers vergroot dus de capaciteit van de beschikbare kleedlokalen.

In tabel 15 is het benodigde en het beschikbare aantal kleedlokalen en teamlockers per vereniging weergegeven. Hierbij dient te worden opgemerkt dat de noodzaak van de beschikking over teamlockers mede samenhangt met een eventueel overschot aan kleedlokalen. Bij een overschot aan kleedlokalen kan worden volstaan met minder teamlockers dan vermeld in de laatste kolom.

vereniging	benodigde wedstrijd­velden	kleedlokalen			teamlockers		
		beschikbaar	benodigd	saldo	beschikbaar	benodigd	saldo
RKWV Roosendaal	6	13	12	1	0	24	-24
DVO '60	3	10	6	4	15	12	3
BSC Roosendaal	4	14	8	6	0	16	-16
Alliance	2	12	4	8	0	8	-8
RBC	1	4	3	1	0	6	-6
NSV Nispen	1	6	3	3	0	6	-6
RKWV Rimboe	1	4	3	1	0	6	-6
Cluzona	2	8	4	4	0	8	-8
HSC '28	1	3	3	0	0	6	-6
FC Moerstraten	1	4	3	1	0	6	-6

Tabel 15: vergelijking benodigde en beschikbare kleedlokalen

Het aantal kleedlokalen is bij elke vereniging voldoende, maar de richtlijn gaat uit van een combinatie met teamlockers. Uitzonderd DVO '60 beschikken de verenigingen niet over teamlockers. RKVV Roosendaal, RKVV Rimboe en Cluzona geven aan dat zij meer kleedlokalen wensen. Volgens de richtlijn beschikken alle verenigingen over voldoende kleedlokalen en zou het ervaren tekort in principe kunnen worden ondervangen door het plaatsen van teamlockers. Cluzona heeft tevens een overschot van 4 kleedlokalen, waardoor het aantal teamlockers minder kan zijn dan vermeld in tabel 15.

Resteert in de beoordeling nog de maatvoering van de kleedlokalen. De richtlijn gaat ervan uit dat 50% van de kleedlokalen een grotere maatvoering heeft (24 m² in plaats van 15 m²) als er sprake is van pupillen, junioren en seniorenwedstrijden. Bij RKVV Roosendaal en Cluzona is dit niet het geval. Deze verenigingen beschikken niet over kleedlokalen die voldoen aan de maatvoering van 24 m². Veel kleedlokalen dateren echter van voor het opstellen van de richtlijn (2013). Er is duidelijk aangegeven dat de richtlijn 'richting' geeft voor het bepalen van de vereiste capaciteit. Vanuit dit perspectief adviseren wij de oplossing niet te zoeken in de bouw van extra kleedlokalen maar in de realisatie van teamlockers. Als vervanging van kleedlokalen noodzakelijk is, dan kan worden overwogen (deels) te kiezen voor een ruimere maatvoering.

4.3.2 Hockey

Richtlijn

De hockeybond KNHB hanteert als richtlijn voor het bepalen van het benodigde aantal wedstrijdvelden een aantal van negen normteams per veld per speeldag. Daarnaast is er ook een 'tool' voor het inplannen van wedstrijden voor verenigingen, die dichter bij de praktijk staat. Bij deze 'praktische tool' wordt uitgegaan van een aantal speelronden per speeldag. Voor velden die moeten worden besproeid (waterkunstgrasvelden en semi-waterkunstgrasvelden) geldt een capaciteit van zes speelronden per dag, waarbij de bruto speeltijd per speelronde 110 minuten is. Voor zandkunstgrasvelden is dat zeven speelronden per dag en 95 minuten bruto tijd per speelronde. Dit betekent dat de op basis van de 'praktische tool' wedstrijden worden ingepland van 8.30 uur tot circa 19.30 uur. Dit is ruimer dan bij de meeste andere buitensporten.

De hockeysport vindt inmiddels geheel op kunstgras plaats. Voor de trainingen hanteert de KNHB als uitgangspunt, dat (on)voldoende wedstrijdcapaciteit betekent dat er ook (on)voldoende trainingscapaciteit is. Voor het aantal kleedlokalen wordt uitgegaan van 2 per veld.

Capaciteit hockeyaccommodatie

Hockeyvereniging RMHC De Pelikaan speelt op sportpark De Hulsdonk en beschikt hier over 4 verlichte kunstgrasvelden: 1 waterveld, 1 semi-waterveld en 2 zandvelden. De vereniging heeft 18 seniorenteamen en 41 jeugdteams. Zaterdag is de speeldag met het grootste aantal normteams. Op basis van de richtlijn heeft RMHC De Pelikaan op zaterdag een overcapaciteit van 0,3 velden. Op basis van de 'praktische tool' is er nog ruimte voor 6 speelronden op zaterdag. De vereniging beschikt over zeven kleedkamers. Volgens de richtlijn zijn er 8 kleedlokalen nodig.

De berekening sluit aan bij de praktijk die de vereniging ervaart. In de enquête heeft de vereniging aangegeven te beschikken over voldoende velden, maar te weinig kleedlokalen. Volgens de vereniging zijn 10 kleedlokalen nodig (4 voor heren en 6 voor dames) voor een goed verloop op de wedstrijddagen. Dit is meer dan de 8 kleedkamers die volgens de richtlijn nodig zijn.

4.3.3 Korfbal

Richtlijn

De korfbalbond KNKV gaat uit van 7 normteams per kunstgrasveld waarbij wordt gekeken naar de speeldag met de meeste normteams. Daarbij geldt in principe een ondergrens van twee kunstgras wedstrijdvelden, maar bij verenigingen met minder dan 100 leden kan één veld ook afdoende zijn. Voor het bepalen van de trainingsbehoefte gaat de richtlijn uit van 0,33 trainingsveld per kunstgras wedstrijdveld. Het minimum aantal kleedkamers is volgens de richtlijn 4. Bij 3 of meer wedstrijdvelden is de richtlijn 2 kleedkamers per wedstrijdveld.

Capaciteit korfbalaccommodatie

Korfbalvereniging Keep-Fit'70 is gevestigd op sportpark Vierhoeven. De vereniging heeft 14 seniorenteams en 12 jeugdteams. Keep-Fit'70 maakt samen met voetbalvereniging BSC en sportaanbieder Aleco gebruik van een kunstgras voetbalveld voorzien van verlichting waarop 2 korfbalvelden zijn uitgelijnd. Op basis van de richtlijn heeft de vereniging op zaterdag een wedstrijd-behoefte van 1,6 kunstgrasvelden, afgerond 2 velden. De benodigde trainingscapaciteit komt uit op 0,7 veld. Binnen het gezamenlijk gebruik van de 2 korfbalvelden met BSC en Aleco is voldoende ruimte toebedeeld aan de korfbalvereniging om de trainingen en wedstrijden te kunnen invullen. De vereniging beschikt over 4 kleedlokalen, wat aansluit bij de richtlijn. De vereniging heeft in de enquête bevestigd dat er sprake is van voldoende capaciteit aan velden en kleedlokalen.

4.3.4 Honk- en softbal

Richtlijn

De honk- en softbalbond KNBSB hanteert een richtlijn van 8 normteams per wedstrijdveld en 10 normteams voor een jeugd-wedstijdveld (kleinere maatvoering, speciaal voor wedstrijden van de jongere jeugdcategoryën). Voor softbal geldt 10 normteams per wedstrijdveld. Voor het aantal kleedlokalen is de richtlijn 2 per wedstrijdveld. Er is geen richtlijn voor het aantal trainingsvelden (trainingen passen binnen capaciteit wedstrijdvelden).

Capaciteit honk- en softbalaccommodatie

Honk- en softbalvereniging SHV Boosters is gevestigd op sportpark Vierhoeven. De vereniging heeft op dit moment alleen honkbalteams. Het gaat om 1 seniorenteam en 3 jeugdteams, waarvan 1 juniorenteam (groot veld). De vereniging beschikt over een groot en een klein honkbalveld. Deze velden zijn niet voorzien van verlichting. Volgens de richtlijn heeft de vereniging een wedstrijdbehoefte voor honkbal van 0,25 veld (afgerond 1) en 0,15 jeugdveld (afgerond 1). Kijkend naar de niet afgeronde veldbehoefte kan geconcludeerd worden dat de vereniging ruim in haar jasje zit. Voor het omkleeden maakt SHV Boosters gebruik van 2 kleedlokalen van de rugbyvereniging RCC. Volgens de richtlijn heeft de vereniging 4 kleedlokalen nodig vanwege het feit dat de veldbehoefte afgerond twee velden bedraagt. Het totaal aantal normteams is echter zo laag dat de 2 beschikbare kleedkamers voldoende moet zijn. Dit wordt ook in de enquête door de vereniging bevestigd.

4.3.5 Rugby

Richtlijn

De rugbybond Rugby Nederland hanteert een vuistregel van 5,5 normteams en 2,5 kleedkamer per veld.

Capaciteit rugbyaccommodatie

Rugbyclub RCC is gevestigd op sportpark Vierhoeven en beschikt over 1 onverlicht natuurgas wedstrijdveld en 2 verlichte natuurgas trainingsvelden. De vereniging heeft 3 seniorenteams en 7 jeugdteams. Vertaald in normteams gaat het op de zaterdag om 6,8 teams en op de zondag om 4,20 normteams. Doordat de speluur van de jeugdwedstrijden korter is levert het in de praktijk geen planningsproblemen op. Ook zijn er geen problemen met de veldkwaliteit. In de enquête geeft de vereniging aan over voldoende velden te beschikken. Mogelijk gebruikt de vereniging een van de trainingsvelden ook deels voor het plannen van wedstrijden. Verder beschikt de vereniging over 4 kleedlokalen terwijl de vereniging volgens de richtlijn behoefte heeft aan 5 kleedlokalen. In de enquête heeft de vereniging echter aangegeven dat het aantal kleedlokalen toereikend is.

4.3.6 Atletiek

Richtlijn

Voor atletiek bestaan geen planningsrichtlijnen. Ook varieert het voorzieningenaanbod sterk per vereniging, ook bij een vergelijkbaar aantal leden.

Capaciteit atletiekaccommodatie

Sportpark Vierhoeven beschikt over een verlichte atletiekbaan met binnenterrein welke in 2015 is aangelegd. De accommodatie is de thuisbasis van atletiek- en recreatiesportvereniging THOR. Het aanbod van THOR varieert van wedstrijdathletiek, recreatief hardlopen, nordic walking tot wandelen, gym en jeu de boules. De atletiekafdeling van vereniging THOR heeft 250 actieve

leden. De vereniging heeft de enquête niet ingevuld, dus eventuele knelpunten zijn niet bekend. Daar er geen planningsrichtlijn bestaat kan ook op basis van het aantal leden geen uitspraak gedaan worden over de capaciteit.

4.3.7 Tennis en padel

Richtlijn

De tennisbond KNLTB hanteert een aantal leden per tennisbaan als richtlijn: bij onverlichte banen 50 tot 70 spelers en bij verlichte banen en 70 tot 90 leden per baan. Voor padel bestaat geen aparte richtlijn en wordt (voorlopig) de tennisrichtlijn aangehouden. Bij meer dan respectievelijk 70 of 90 leden per baan wordt gesproken van een hoge 'baandruk'. De variatie in het aantal leden per baan heeft te maken met verschillen die er zijn tussen verenigingen. De banen worden zowel gebruikt voor (georganiseerde) trainingen en wedstrijden als voor ongeorganiseerd gebruik, het zogenaamde 'vrij spelen'. De verhouding tussen die twee 'vormen' kan aanzienlijk variëren per vereniging. Ook de leeftijdsopbouw van de leden speelt een rol. Is er veel jeugd, of zijn er veel senioren die ook overdag gebruik kunnen maken van de banen?

Het afgelopen decennium is het aantal leden van tennisverenigingen in Nederland gedaald, waardoor veel verenigingen overcapaciteit aan tennisbanen is ontstaan. Verenigingen proberen de laatste jaren weer meer leden aan zich te binden door invoeren van zomerlidmaatschappen of de aanleg van padelbanen. Soms wordt hiervoor de ruimte van 1 of meerdere tennisbanen gebruikt. Ook stimuleert de KNLTB verenigingen om banen te verhuren aan niet-leden en faciliteert de verenigingen hiervoor via het systeem 'Meet&Play'. Dit is interessant voor verenigingen met een lage 'baandruk'. Bij padel ervaren veel verenigingen in de periode direct na de aanleg van de eerste padelbanen vaak een hoge baandruk. Het is dan immers 'nieuw' en dat zorgt vaak voor bovengemiddeld veel gebruik, waardoor de richtlijn voor tennisbanen niet altijd passend is. Hoelang die eerste periode duurt, is door lokale verschillen en de recente 'boom' van padel nog lastig te bepalen

Capaciteit tennis- en padel-accommodaties

De tennisverenigingen in de gemeente Roosendaal beschikken allemaal over verlichte banen zodat een richtlijn van 70 tot 90 leden per baan kan worden aangehouden. Tabel 16 bevat een overzicht van de tennisverenigingen, het aantal banen en leden en het gemiddelde aantal leden per baan.

vereniging	plaats	aantal leden	aantal banen	aantal leden per baan
TP Roosendaal	Roosendaal	1.212	10	121
TV Vierhoeven	Roosendaal	776	12	65
TC Tolberg	Roosendaal	143	4	36
WTV Wouw	Wouw	400	17	24
Set '77	Nispen	132	3	44

Tabel 16: tennisverenigingen en capaciteit tennisbanen

Alleen bij TP Roosendaal is er sprake van een baandruk die boven de richtlijn van 70-90 spelers per baan ligt. De baandruk ligt er ver boven. Deze vereniging beschikt echter ook over 4 padelbanen. Het aantal leden dat uitsluitend gebruik maakt van de padelbanen is niet bekend. Daarom zijn alle leden van de vereniging meegenomen in de berekening van de baancapaciteit voor tennis. Dit geldt ook voor TV Vierhoeven, die 2 padelbanen heeft. Hier blijft de baandruk echter ook zonder het uitfilteren van de exclusieve padel-spelers binnen de richtlijn. De verenigingen TC Tolberg, WTV Wouw en Set '77 hebben een zeer lage baandruk.

Omdat informatie over het aantal leden dat padel speelt ontbreekt, kan geen oordeel worden gegeven over de verhouding tussen vraag en aanbod van de padelbanen. Beide verenigingen geven aan dat ze het aantal padelbanen willen uitbreiden. Op basis hiervan nemen we aan dat er sprake is van een maximaal gebruik van de padelbanen, mogelijk boven de richtlijn van 90 spelers per baan. TV Vierhoeven wil graag 1 tot 2 extra banen realiseren en TP Roosendaal 1 baan.

4.3.8 Handbal, handboogschieten, beachvolleybal en roeien

Naast de takken van sport waarvan de capaciteit is uitgewerkt in de voorgaande paragrafen wordt op sportpark Harella in Heerle nog buiten gehandbald. Hier liggen 2 asfalt handbal velden. Het veldhandbal (in de buitenlucht) neemt landelijk steeds meer af in omvang. Dit is ook aan de orde bij HV Heerle die deze velden gebruikt. De vereniging geeft aan dat er momenteel nog maar 1 veld nodig is en mogelijk op termijn geen meer.

Handboogvereniging Oude Doelen maakt voor het buiten schieten gebruik van sportpark Vierhoeven en heeft hier voldoende ruimte. Op sportpark Vierhoeven zijn tevens 3 beachvolleybalvelden gesitueerd naast de clubaccommodatie van de korfbalvereniging. De velden worden met name recreatief gebruikt. Volleybalvereniging Symmachia gebruikt de velden ook. De vereniging heeft geen ambities het beachvolleybal verder te ontwikkelen, maar wil het graag aanbieden aan leden die dit leuk vinden. De roeivereniging maakt gebruik van openbaar water en beschikt over een clubgebouw gelegen aan de oever van de Nieuwe Roosendaalse Vliet.

4.3.9 Samengevate bevindingen capaciteitsanalyse

Samengevate bevindingen capaciteitsanalyse voetbal

In de voorgaande analyse is de verhouding tussen vraag en aanbod voor wedstrijdvelden, trainingsvelden en kleedlokalen uitgewerkt. Er kan worden geconcludeerd dat de capaciteit aan buitensportaccommodaties nagenoeg toereikend is als dit wordt berekend op basis van de richtlijnen van de sportbonden. Samengevat is geconstateerd:

- Bij RKVV Roosendaal is sprake van een tekort aan wedstrijdvelden op de zaterdag van 0,8 veld. De richtlijn gaat uit van een speelduur op de zaterdag van 9.00 – 16.30 uur. De vereniging beschikt over 3 kunstgrasvelden en kan het tekort oplossen door het spelen van wedstrijden na 16.30 uur op de kunstgrasvelden.
- Alle verenigingen hebben voldoende capaciteit aan trainingsvelden. Enkele verenigingen ervaren krapte. Dit zijn RKVV Roosendaal, BSC en DVO '60. Bij BSC Roosendaal hangt dit samen met een hogere trainingsfrequentie op grond van het ambitieniveau van de vereniging. Bij DVO '60 zou er een relatie kunnen zijn met de veldkwaliteit. De vereniging geeft aan dat deze onvoldoende is, waardoor mogelijk minder uren bespeling nodig zijn dan waar de richtlijn vanuit gaat.
- Het aantal kleedlokalen is bij alle verenigingen toereikend. Er is bij de meeste vereniging wel sprake van een frictie met de richtlijn door het ontbreken van teamlockers. Enkele verenigingen ervaart daarom krapte. Een oplossing hiervoor ligt in de eerste plaats bij de realisatie van teamlockers.

De ervaring van de voetbalverenigingen wijkt hier op onderdelen van af. In de interviews en enquête worden door de voetbalverenigingen de verenigingen de volgende wensen geuit:

- RKVV Roosendaal wenst uitbreiding van de veldcapaciteit door omzetting van 1 natuurgrasveld in een kunstgrasveld (vergroten trainings- en wedstrijdcapaciteit).
- DVO '60 wenst omzetting van 1 van de 2 natuurgrasvelden in een kunstgrasveld (vergroten trainingscapaciteit).
- BSC Roosendaal wil graag verlichting op 1 van de 2 onverlichte natuurgras wedstrijdvelden (vergroten trainingscapaciteit).
- RBC wenst inpassing van een veld met kleedlokalen in de ontwikkeling van het gebied rondom het Atik-stadion.
- Alliance en RKVV Rimboe wensen beiden een kunstgrasveld. Alliance onderbouwt deze wens vanuit de behoefte om aan het einde van het seizoen langer te kunnen doortrainen.
- Er is een wens voor extra kleedlokalen bij RKVV Roosendaal (8 stuks), Cluzona (4 stuks) en RKVV Rimboe (6 stuks).

Samengevate bevindingen capaciteitsanalyse overige sporten

Bij de overige buitensportaccommodaties hebben alle verenigingen voldoende ruimte om de trainingen en wedstrijden te plannen. Er is geen mogelijkheid om velden 'af te stoten'. Bij Tennis- en padelvereniging Roosendaal is er sprake van een hoge baandruk voor tennis, maar de vereniging geeft zelf aan dat de capaciteit toereikend is. De behoefte aan padel is nog steeds groeiend. Om nieuwe leden voor padel te kunnen toelaten is een uitbreiding van het aantal padelbanen nodig. Beide verenigingen geven aan het aantal padelbanen te willen uitbreiden. TV Vierhoeven wil graag 1 tot 2 extra banen realiseren en TP Roosendaal 1 baan.

De hockeyvereniging ervaart een tekort van 3 kleedlokalen versus een tekort van 1 volgens de richtlijn. Mogelijk is dit oplosbaar door het plaatsen van teamlockers.

4.4 Functionaliteit en kwaliteit

De wedstrijdelden binnen de gemeente Roosendaal voldoen aan de standaard afmetingen en regels voor het spelen van wedstrijden. Voor trainingsvelden zijn geen standaardmaten van toepassing. De meeste velden die worden gebruikt voor trainingen hebben een volwaardige maatvoering. Een aantal voetbalverenigingen beschikt over trainingshoeken met kleinere maatvoeringen. In bijlage 2 is een overzicht van het aantal en type velden per sportpark opgenomen.

In de enquête is aan verenigingen gevraagd wat zij van de functionaliteit en kwaliteit van de accommodaties vinden. Enkele verenigingen ervaren beperkingen met betrekking tot de kwaliteit en functionaliteit van de sportvoorzieningen. Verder komen met name knelpunten rondom het parkeren naar voren. Het gaat dan zowel om capaciteit als kwaliteit, waar met name de veiligheid een punt van aandacht is.

Kwaliteit en functionaliteit sportvoorzieningen

- › DVO '60 ervaart beperkingen in het gebruik van de 2 natuurgrasvelden door het ontbreken van veldverlichting. Eén van deze velden betreft een wedstrijdveld, het andere is een trainingsveld. Tevens beoordeelt de vereniging de kwaliteit van de velden als zeer onvoldoende. Dit is gemeld bij de gemeente en samen met de rentmeester wordt gekeken naar de mogelijkheden om dit de veldkwaliteit te verbeteren.
- › BSC Roosendaal geeft aan dat de kwaliteit van de veldverlichting op het hoofdveld onvoldoende is, waardoor er geen bondswedstrijden op kunnen worden gespeeld in de avond. Ook vindt de vereniging het ontbreken van veldafrostering rondom de velden (uitgezonderd het hoofdveld) een knelpunt. De vereniging is over beide punten in overleg met de gemeente.
- › SHV Boosters acht de veldkwaliteit onvoldoende, met name de graveldelen. Zij ervaart ook beperkingen in het gebruik van de velden door het ontbreken van verlichting. Over beide punten is de vereniging in gesprek met de gemeente.
- › HV Heerle geeft aan dat de kwaliteit van de 2 asfalt handbalvelden onvoldoende is, waardoor er niet meer veilig op kan worden gespeeld. Tevens is er veel roestvorming op het hekwerk van één van de velden door het besproeien van de naastgelegen voetbalvelden. De vereniging heeft momenteel nog maar 1 van de 2 velden nodig voor het veldhandbal. Ze heeft de wens van omvorming van 1 van de velden in een beachhandbalveld.
- › Freerunning Cobra's benoemt het ontbreken van een omkleedruimte op het Urban Sportpark als knelpunt.
- › RMHC De Pelikaan geeft aan dat de velden (hockey) duur zijn in aanschaf en onderhoud..

Toegankelijkheid , veiligheid en parkeren

- › RKVV Roosendaal en RMHC De Pelikaan beoordelen de toegang tot sportpark Hulsdonk als zeer onvoldoende. Ze geven aan dat de toegangsweg (Sportstraat) erg smal is, en er door een grote drukte van auto's en fietsers op piekmomenten onveilige situaties ontstaan. RKVV Roosendaal geeft aan dat ook de parkeercapaciteit op sportpark Hulsdonk ontoereikend is op de piekmomenten, wat de problematiek vergroot (parkeren op de smalle toegangsweg). RMHC De Pelikaan benoemt ook vandalisme op de parkeerplaats als knelpunt (verlichting vaak kapot). DVO '60 geeft aan dat de parkeercapaciteit toereikend is mits op wedstrijddagen gebruik kan blijven worden gemaakt van de parkeerplaats bij het Bravis ziekenhuis.
- › BSC Roosendaal en SHV Boosters geeft aan dat de grote parkeerplaats van sportpark Vierhoeven een onveilige omgeving is door drugsgebruik, drugs dealen, vandalisme, vervuiling en roekeloos rijden. SHV Boosters geeft tevens aan dat de parkeercapaciteit van de parkeerplaats aan de zijde Kalverstraat te beperkt is. Er wordt vaak buiten de vakken geparkeerd, waardoor auto's te dicht bij de honkbalvelden staan (risico op schade aan auto's door ballen).
- › TV Vierhoeven ervaart de veiligheid op de parkeerplaats bij de tennisaccommodatie als onvoldoende. Zij zou graag verbetering van de verlichting zien. De vereniging wil de parkeerplaats graag vernieuwen maar vindt het jammer hiervoor geen bijdrage van de gemeente te krijgen.
- › NSV Nispen beoordeelt de veiligheid rondom de accommodatie als onvoldoende als gevolg van drugshandel op de parkeerplaats. Tevens is de capaciteit van de parkeerplaats op zaterdag onvoldoende.
- › HV Heerle geeft aan dat de parkeercapaciteit van sportpark Harella soms te beperkt is.

- › Freerunning Cobra's beoordeelt de veiligheid rondom het Urban Sportpark als onvoldoende door onvoldoende verlichting en kapot glas. Ook vindt de vereniging de bereikbaarheid van het park onvoldoende omdat het park is afgesloten met hekken die niet altijd open zijn en er te weinig parkeermogelijkheden zijn.

Kwaliteit en verduurzaming opstallen verenigingen

De meeste buitensportverenigingen beschikken over een eigen clubaccommodatie en eigen kleedlokalen. In sommige gevallen berust het eigendom niet bij de verenigingen. Dit is aan de orde bij FC Moerstraten (eigendom is van Stichting Dorpsaccommodatie ParelMoer) en RBC (Atik Stadion). Van de 21 verenigingen die actief zijn in de buitensporten voetbal, hockey, tennis & padel, korfbal, honkbal, rugby, handbal en roeien hebben 17 verenigingen de enquête ingevuld. In de enquête is gevraagd naar een beoordeling van de staat van de accommodatie, de aanwezigheid van en onderhoudsplan, de mate waarin maatregelen zijn getroffen voor het verduurzamen van de accommodaties en de geplande investeringen voor de komende jaren. De resultaten zijn als volgt:

- › De meeste verenigingen beoordelen de staat van hun clubaccommodatie als voldoende, ruim voldoende of goed. Hockeyvereniging RMHC De Pelikaan en voetbalvereniging RKVV Rimboe beoordelen de staat respectievelijk onvoldoende en zeer onvoldoende.
- › 6 verenigingen beschikken niet over een onderhoudsplan, maar bij 3 van deze verenigingen is dit in ontwikkeling.
- › 11 verenigingen hebben een duurzaamheidsscan laten uitvoeren en 15 verenigingen hebben al duurzaamheidsmaatregelen doorgevoerd. Vele genoemde maatregelen zijn zonnepanelen en ledverlichting, maar ook een nieuwe ketel, een zonneboiler, warmtepomp worden genoemd. TV Vierhoeven heeft de gehele accommodatie gerenoveerd en verduurzaamd. Veel verenigingen hebben de komende 5 jaar investeringen gepland staan. Dit betreft zowel maatregelen ter verduurzaming als regulier onderhoud.
- › De volgende verenigingen willen de clubaccommodatie geheel renoveren/vernieuwen:
 - › Hockeyvereniging RMHC De Pelikaan
 - › Voetbalvereniging RKVV Rimboe
 - › Voetbalvereniging Cluzona
 - › Rugbyclub RCC
 - › Voetbalvereniging DVO '60

Duurzaamheid

Er is geen gemeente breed beleid voor de verduurzaming van maatschappelijke accommodaties. Er wordt momenteel gewerkt aan een Meerjaren Onderhouds Plan voor verduurzaming van sportaccommodaties.

4.5 Eigendom, beheer en exploitatie

Op het gebied van eigendom en onderhoud van de sportaccommodaties is er sprake van verschillen. Naast de velden wordt hierbij ook het eigendom van de opstallen meegenomen (zoals kleedlokalen en clubaccommodaties):

Eigendom sportvelden

Bij de tennis-en padelaccommodaties en de hockeyaccommodatie zijn de banen en velden en alle bijbehorende voorzieningen zoals verlichting en beregeningsinstallaties en hekwerken eigendom van de verenigingen. Bij alle andere sportaccommodaties zoals beschreven in dit hoofdstuk zijn de velden, de beregeningsinstallaties en afrasteringen eigendom van de gemeente. De veldverlichting is deels eigendom van de gemeente en deels van de verenigingen. Het eigendom ligt bij de gemeente als een veld beoordeeld is als een basisvoorziening. Dit is aan de orde bij trainingsvelden en trainingshoeken (die nodig zijn op grond van een capaciteitsberekening) en bij kunstgrasvelden. De verenigingen zijn zelf verantwoordelijk voor de realisatie van dug-outs, die hiermee ook eigendom zijn van de verenigingen.

Eigendom opstallen

De kleedlokalen, clubaccommodaties en eventuele andere opstallen zijn allemaal eigendom van de verenigingen. Van oudsher zijn veel opstallen door de gemeente gerealiseerd (vooral kleedlokalen). In 2017 zijn alle opstallen die eigendom van de gemeente waren overgedragen aan de verenigingen, uitgezonderd de volgende opstallen:

- 6 van de 13 kleedlokalen van RKVV Roosendaal en 12 van de 14 kleedlokalen van BSC Roosendaal zijn nog eigendom van de gemeente. De verenigingen huren deze. Deze zijn niet overgedragen wegens hoge boekwaardes.
- Het wedstrijdsecretariaat en de wedstrijdtoren van atletiekvereniging THOR. Deze zijn eigendom van de gemeente en worden gehuurd door THOR. De wedstrijdtoren maakt onderdeel uit van het gebouw van de turnhal.

Onderhoud velden en opstallen

In het verlengde van de eigendomssituatie zijn de tennisverenigingen en de hockeyvereniging zelf verantwoordelijk voor het onderhoud van de banen, velden, bijbehorende voorzieningen en de opstallen. Dit betreft zowel het jaarlijks onderhoud als het renovatie en vervangingsonderhoud.

Bij de voetbalaccommodaties en de rugby- en de honkbalaccommodatie is het onderhoud van de accommodaties in 2017 door de gemeente grotendeels overgedragen aan de verenigingen. Het gaat om het onderhoud van de velden, lichtmasten, veldaf-rasteringen, paden, hekwerken en poorten. In een gebruiksovereenkomst is dit per accommodatie vastgelegd. De gemeente is voor deze voorzieningen wel verantwoordelijk voor het periodieke renovatie- en vervangingsonderhoud. De gemeente heeft hiervoor een meerjaren onderhoudsplan (MJOP).

De afspraken over het door de verenigingen uit te voeren onderhoud zijn vastgelegd in een gebruiksovereenkomst met bijbehorende demarcatielijst. Voor de uitvoering van dit onderhoud krijgen de verenigingen een jaarlijkse vergoeding. De hoogte van deze vergoeding is in 2017 vastgesteld en wordt jaarlijks geïndexeerd. De verenigingen hebben gekozen voor het gezamenlijk aanbesteden van het veldonderhoud, zodat de uitvoering in handen is bij één partij. De verenigingen bepalen zelf welke werkzaamheden ze zelf uitvoeren en welke werkzaamheden ze laten uitvoeren door de gecontracteerde partij. De gemeente heeft aan de verenigingen ook een budget beschikbaar gesteld voor de inhuur van professioneel toezicht (rentmeester) op de uitvoering van het onderhoud. Naast het toezicht adviseert de rentmeester de verenigingen over de uitvoering van de werkzaamheden die ze zelf uitvoeren. Ook treedt de rentmeester in overleg met de gemeente als er sprake is van bijzondere omstandigheden, waarvan redelijkerwijs niet kan worden verwacht dat een vereniging dit kan oplossen op basis van de beschikbaar gestelde middelen. De gemeente en de verenigingen zijn tot op heden tevreden met de overdracht van deze verantwoordelijkheid aan de verenigingen.

Wat betreft de opstallen van de voetbalaccommodaties, de rugbyaccommodatie en de honkbalaccommodatie berust het gehele onderhoud op grond van de eigendomssituatie bij de verenigingen. Dit betreft niet alleen het jaarlijks onderhoud, maar ook het renovatie en vervangingsonderhoud. Uitzondering hierop vormen de velden, welke eigendom zijn van de gemeente. Het gebruik van deze voorzieningen is geregeld in een huurovereenkomst. De verenigingen zijn verantwoordelijk voor het huurdersonderhoud.

Het jaarlijks onderhoud van de korfbalvelden en de atletiekaccommodatie berust bij de gemeente. De verenigingen verrichten wel kleine werkzaamheden gedurende het jaar, het zogenaamde huurdersonderhoud.

Bijdrage gemeente in renovatie- en vervangingsonderhoud verenigingen

Hoewel de uitvoering en bekostiging van het renovatie- en vervangingsonderhoud van de voorzieningen die eigendom zijn van de verenigingen in principe geheel bij de verenigingen berust, vindt in de praktijk altijd overleg plaats met de gemeente. Het gaat vaak om grote investeringen en vaak draagt de gemeente bij in de kosten. Hiervoor is geen vastgesteld beleid. Per situatie wordt de noodzaak tot en hoogte van een bijdrage beoordeeld en voor besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad.

4.6 Belangrijkste bevindingen buitensportaccommodaties

In de voorgaande paragrafen is een toelichting gegeven op de buitensportaccommodaties in de gemeente Roosendaal. Hieronder worden de belangrijkste punten samengevat.

- › De gemeente Roosendaal heeft een groot aantal buitensportaccommodaties.
- › De spreiding van de buitensportaccommodaties over de gemeente is goed. Zowel in de kern Roosendaal als in de dorpen zijn buitensportvoorzieningen.
- › De verhouding tussen vraag en aanbod is over het algemeen goed. Enkele voetbalverenigingen ervaren knelpunten op het gebied van de veldcapaciteit, maar er is geen noodzaak om de veldcapaciteit uit te breiden. Alleen BSC Roosendaal en RKVV Roosendaal hebben weinig tot geen ruimte voor groei. Bij BSC hangt dit mede samen met het sportieve ambitieniveau (hogere trainingsfrequentie). In de dorpen is de veldcapaciteit bij de voetbalverenigingen erg ruim in relatie tot het actuele gebruik.
- › Het aantal kleedlokalen bij de voetbalverenigingen sluit aan bij de richtlijn, maar door het ontbreken van teamlockers is de capaciteit niet overal toereikend. Een aantal verenigingen ervaart daadwerkelijk knelpunten en geeft behoefte aan extra kleedlokalen aan.
- › Op het gebied van de kwaliteit en functionaliteit ervaart een aantal verenigingen knelpunten. Het gaat onder andere over de kwaliteit van de velden en de veldverlichting en het ontbreken van veldverlichting.
- › De gemeente en de verenigingen zijn tevreden over de overdracht van het veldonderhoud (2017) aan de verenigingen.
- › De parkeercapaciteit wordt op diverse locaties als ontoereikend beoordeeld. Het grootste knelpunt wordt ervaren op sportpark Hulsdonk.
- › Verder geven verenigingen aan dat de veiligheid rondom de parken (met name op de parkeerterreinen) niet goed is.
- › De verenigingen hebben veel aandacht voor het verduurzamen van de accommodaties. Maatregelen zijn genomen en staan op stapel. Vijf verenigingen hebben plannen voor het renoveren/vernieuwen van de clubaccommodatie.
- › De gemeente draagt met regelmaat bij aan investeringen van verenigingen. Dit gebeurt niet op basis van vastgesteld beleid.

5. Relevante ontwikkelingen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de ontwikkelingen in Roosendaal die van invloed kunnen zijn op de toekomstige vraag naar sportaccommodaties en -faciliteiten in de gemeente. Hierbij wordt ingegaan op landelijke trends en ontwikkelingen, de beleidsmatige kaders en uitgangspunten en de ruimtelijke ontwikkelingen. Het hoofdstuk wordt afgesloten met de ontwikkelingen bij en ambities van de sportverenigingen, die van invloed kunnen zijn op de behoefte aan het gebruik van de sportaccommodaties.

5.1 Trends en ontwikkelingen

In de volgende paragrafen worden de belangrijkste trends en ontwikkelingen weergegeven die van invloed kunnen zijn op de behoefte aan en het gebruik van sportaccommodaties.

5.1.1 Sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen

De belangrijkste sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen zijn:

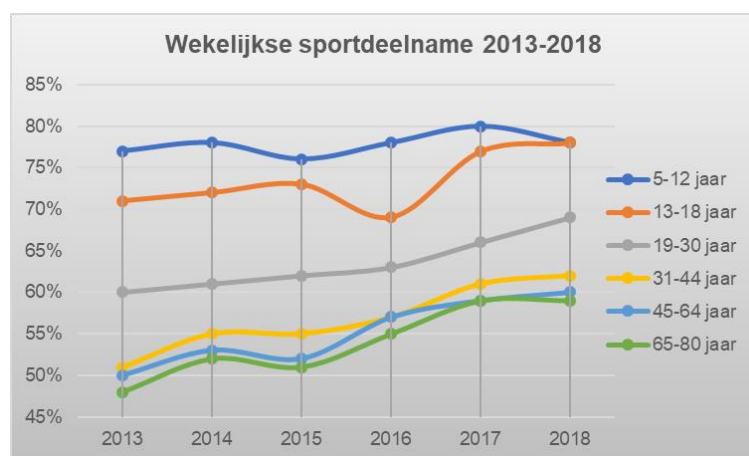
- › Op het gebied van vrijetijdsbesteding ondernemen mensen meer activiteiten in een korter tijdsbestek dan voorheen. Zowel de inhoud van activiteiten als de daaruit voortvloeiende sociale contacten worden oppervlakkiger. In het verlengde van de zogenaamde 'zapcultuur' ondervindt sportbeoefening in verenigingsverband steeds meer concurrentie van televisie, sociale media en online games.
- › Vanwege de toegenomen mobiliteit zijn mensen in de regel in staat en bereid langer te reizen voor hun vrijetijdsbesteding. Hierdoor worden inwoners steeds minder afhankelijk van hun wijk/kern. Dit kan betekenen dat bepaalde voorzieningen in een wijk een groter verzorgingsgebied krijgen. Het kan ook betekenen dat voorzieningen steeds minder bezocht worden omdat inwoners hun vertier zoeken buiten de eigen wijk. Dit geldt in mindere mate voor (jonge) kinderen en senioren.
- › Naast de primaire functie bieden verenigingen aan leden ook andere activiteiten aan en ook worden steeds meer activiteiten ontplooid die toegankelijk zijn voor niet-leden. Dergelijke verenigingen spelen dan ook een belangrijke rol in een gemeenschap. (Sport)verenigingen nemen in toenemende mate hun sociaal-maatschappelijke verantwoordelijkheid.
- › Mensen voelen zich minder verbonden aan verenigingen en gaan op zoek naar meer flexibele, meer individuele vormen van sport en bewegen. Dit is terug te zien in het groeiend aantal leden van fitnesscentra, maar ook in de toename van het gebruik van de openbare ruimte (wandelen, hardlopen, fietsen, bootcamp, etc.). Daar staat tegenover dat, als tegenhanger van individualisering, een trend van nieuw collectivisme waarneembaar is. Kenmerk van het nieuw collectivisme is dat mensen weer meer op zoek gaan naar een groep waarbij men zich thuis voelt en waartoe men wil behoren. Dit biedt weer kansen voor sportverenigingen.
- › Lokaal sport- en beweegbeleid kan tegenwoordig niet meer los worden gezien van de opdrachten die gemeenten hebben in het sociaal domein. Sportverenigingen worden steeds nadrukkelijk aangesproken op en betrokken bij het leveren van maatschappelijke bijdragen (sport als middel).
- › Er zal duidelijker onderscheid ontstaan tussen enerzijds verenigingen die er in slagen leden, vrijwilligers en sponsors aan zich te verbinden en anderzijds verenigingen die te kampen hebben met een cumulatie van financiële en organisatorische problemen (lees: het onderscheid tussen vitale en minder vitale verenigingen).
- › Gebruikers van maatschappelijke accommodaties stellen steeds hogere eisen aan de kwaliteit en uitstraling van accommodaties en verenigingen.
- › Duurzaamheid bij sportaccommodaties is een belangrijk item. Men is verplicht om energiebesparende maatregelen door te voeren die een terugverdientijd hebben van minder dan vijf jaar. Ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid gaan snel. Gangbare maatregelen bij sportaccommodaties zijn het gebruik van zonnepanelen, waterbesparende maatregelen en van ledverlichting. Nieuwbouw moet voldoen aan de BENG-eisen (bijna energie neutrale gebouwen).

5.1.2 Ontwikkelingen in de sportparticipatie

De belangrijkste ontwikkelingen in sportparticipatie zijn:

- › De aandacht voor gezond leven en bewegen blijft onverminderd groot, hetgeen een positieve stimulans betekent voor sport en bewegen.
- › Vooral 55-plussers blijken vaker deel te nemen aan sportieve activiteiten dan in het verleden.

- De ontgroening en vergrijzing van de Nederlandse samenleving is een feit. Dit vormt een bedreiging voor sportverenigingen die zich vooral concentreren op de jeugd en biedt tegelijkertijd kansen voor hen die aantrekkelijke programma's en activiteiten kunnen bieden voor senioren.
- Het landelijke sportdeelnamecijfer is na een aantal jaren groei inmiddels stabiel (circa 68%)⁴, evenals de mate waarin de Nederlander lid is van een sportvereniging (circa 30%). In onderstaande figuur is de sportdeelname per leeftijdscategorie weergegeven.
- We zijn daarbij uitgegaan van de trend en de cijfers van de periode 2013 – 2018. De jaren daarna (2020 – 2023) zijn behoorlijk beïnvloed door de Covid-19 pandemie (onder meer doordat sportaccommodaties periodes gesloten waren). Inmiddels wordt uit cijfers van NOC*NSF duidelijk dat de sportdeelname zich weer herstelt richting de cijfers van voor de pandemie. Aandachtspunten daarbij zijn wel dat bepaalde groepen (onder meer jongeren 13 – 18 jaar) nog niet op het niveau van voor de pandemie zitten.

Figuur 5: Wekelijkse sportdeelname per leeftijdscategorie

5.1.3 Specifieke ontwikkelingen binnensport

- De binnensporten staan landelijk al langere tijd onder druk. De afgelopen periode hebben binnensporten als volleybal, gymnastiek, handbal en korfbal zich weten te stabiliseren. Basketbal mag zich in een stijgende populariteit verheugen.
- Vooralsnog wordt door verreweg de meeste gemeenten uitgegaan van 1,5 klokuur bewegingsonderwijs voor het primair onderwijs per week (groepen 3 – 8), hetgeen wettelijk ook is opgenomen. In 2020 is door de Tweede Kamer een motie aangenomen om het aantal klokuren met ingang van 2023 vast te leggen op 2 lesuren per week (1,5 klokuur), zodat op alle scholen bewegingsonderwijs conform deze norm wordt aangeboden. In Roosendaal werd al 2 lesuren c.q. 1,5 klokuur per week bewegingsonderwijs voor het primair onderwijs aangeboden, waardoor hier geen toename in de behoefte is.
- Steeds meer scholen organiseren een deel van de gymlessen in de open lucht. Dit is een blijvend effect van de noodgedwongen situatie tijdens de Corona-periode. Leveranciers spelen hierop in door diverse voorzieningen en toestellen voor buitengymlessen aan te bieden.

5.1.4 Specifieke ontwikkelingen buitensport

- Voor beheer en onderhoud van buitensportaccommodaties wordt van oudsher een beroep gedaan op vrijwilligers. Door de individualisering, de verschuiving van de pensioengerechtigde leeftijd en de afnemende vrije tijd waarover mensen kunnen beschikken staat de kwaliteit en continuïteit van vrijwilligersorganisaties in toenemende mate onder druk. De motivatie verschuift: grofweg van plichtsbesef naar persoonlijke interesse, en daardoor meer specifieke wensen rond vrijwilligerswerk.
- Voorkeuren voor sportbeoefening zijn aan fluctuaties onderhevig. In totaal is sprake van stabilisatie van het aantal bij sportverenigingen aangesloten leden. Landelijk wordt terugloop van ledentallen bij een aantal sporten gecompenseerd door de sterke opkomst van onder andere de groei van het meisjesvoetbal en hockey.
- Het aantal voetbalverenigingen waar meisjes- en damesvoetbal wordt aangeboden neemt toe. Door de groeiende populariteit hiervan neemt de druk op deze sportaccommodaties toe.

⁴ Bron: NOC*NSF Sportdeelname – jaaroverzicht 2013-2018

- › Om de kwaliteit en de aantrekkingskracht van het voetbal te verbeteren is vanaf het seizoen 2017/2018 ingezet op andere spelvormen bij de jeugd waarbij met kleinere teams wordt gespeeld en op andere veldjes (niet meer de helft van een voetbalveld zoals eerst het geval was).
- › Het aantal kunstgrasvelden voor voetbal neemt nog steeds toe. Met de aanleg van één of meerdere kunstgrasvelden per vereniging zijn deze minder weersafhankelijk en ook is de bespelingscapaciteit van kunstgras hoger ten opzichte van natuurgras.
- › De afgelopen jaren is het aantal mensen dat lid is van een tennisvereniging drastisch gedaald. Om de banen te blijven gebruiken is er een trend gaande dat tennisbanen worden omgebouwd naar padelbanen. Een relatief nieuw spel dat een combinatie is van tennis en squash. Aandachtspunt daarbij is de door omwonenden ervaren geluidsoverlast. Gemeenten worstelen met de verzoeken van tennisverenigingen om padelbanen aan te leggen op complexen die dicht bij woningen liggen. Tenniscomplexen die verder van woningen af liggen, krijgen vaker toestemming om padelbanen aan te leggen.

5.2 Lokale ontwikkelingen

In deze paragraaf worden de relevante lokale ontwikkelingen op het gebied van sportdeelname, beleid en ruimtelijke plannen toegelicht. In hoofdstuk paragraaf 5.2 is al ingegaan op de landelijke trends en ontwikkelingen rond sport en bewegen.

5.2.1 Lokale sportdeelname en vitaliteit

Met betrekking tot lokale sportdeelname en vitaliteit heeft de gemeente in 2022 een SROI-sheet op laten stellen. Ook is in 2021 een lidmaatschapsrapportage opgesteld vanuit het zogenaamde kennis en informatiesysteem voor de sport (KISS). Uit deze inventarisaties komt onder meer het volgende naar voren voor de gemeente Roosendaal:

- › De gemeente Roosendaal scoort slechter dan het landelijk gemiddelde op een aantal gezondheidsfactoren. Het betreft dan de door de inwoners ervaren goede gezondheid, obesitas, stress en jongeren met psychische klachten.
- › De gemeente Roosendaal scoort ongeveer op het landelijk gemiddelde voor wat betreft het percentage mensen dat voldoet aan de beweegrichtlijnen uit 2020 op het gebied van intensief bewegen en kracht- en balansoefeningen.
- › Het percentage inwoners dat minder dan één keer per week sport ligt in Roosendaal met 53,1% boven het landelijk gemiddelde van 49,3%.
- › Het percentage inwoners dat lid is van een bij een bond aangesloten sportvereniging ligt met 20,7% onder het landelijk gemiddelde van 24%. Deze negatieve afwijking van het landelijk gemiddelde geldt voor alle leeftijdscategorieën. Van de grote sporten scoort uitsluitend atletiek qua ledenaantal boven het landelijk gemiddelde.
- › Het totale aantal leden van binnen- en buitensportverenigingen in Roosendaal is de afgelopen jaren vrij stabiel.
- › Voor wat betreft ongeorganiseerd sporten (wielrennen, fitness, sportief wandelen en hardlopen) lijkt Roosendaal zich licht positief te onderscheiden van het landelijk gemiddelde.

5.2.2 Beleidsontwikkelingen

Sociaal Domein

Lokaal sport- en beweegbeleid kan tegenwoordig niet meer los worden gezien van de opdrachten die gemeenten hebben in het sociaal domein. Sportverenigingen worden steeds nadrukkelijk aangesproken op en betrokken bij het leveren van maatschappelijke bijdragen (sport als middel). Er is landelijk steeds meer oog voor de verbinding tussen sport, bewegen en het sociaal domein. Ook in Roosendaal wordt in de transitieagenda Sociaal Domein 2019-2022 "Oog voor Elkaar" een nadrukkelijke verbinding gelegd naar de sport. Met betrekking tot dit aspect is opgenomen dat sport wordt ingezet als middel om eenzaamheid tegen te gaan en een gezonde leefstijl te bevorderen en financiële belemmeringen om deel te nemen aan sportactiviteiten zoveel mogelijk worden weggenomen.

In de gemeente is ook de Adviesraad Sociaal Domein Roosendaal actief. Op hun website is met betrekking tot sport en bewegen het volgende opgenomen: "We streven ernaar dat alle inwoners van de gemeente Roosendaal voldoende bewegen en een actieve en vitale levensstijl ontwikkelen. Alle inwoners hebben de mogelijkheid om te kunnen sporten en bewegen op een voor hen passende manier. Sport zetten we in het sociaal domein in als middel om elkaar te kunnen ontmoeten, te kunnen

ontspannen en te werken aan je gezondheid. Zo investeren we door middel van sport in vitale en veerkrachtige inwoners, die zo lang mogelijk op eigen kracht kunnen deelnemen aan de samenleving.

Ambitieakkoord Roosendaal 2022-2026

In het laatste ambitieakkoord “Zij aan Zij in een gemeente met ambitie” wordt sport op twee plekken genoemd.

- › Onder het hoofdstuk “wonen en werken in Roosendaal: wijken en dorpen in balans” wordt als ambitie geformuleerd dat iedereen actief kan deelnemen aan sport. De gemeente ondersteunt zo veel mogelijk sportactiviteiten en evenementen die door vrijwilligers worden opgezet en zetten de vrijetijdseconomie op de kaart. Voorzieningen die de sociale cohesie bevorderen, zijn toegankelijk voor iedereen.
- › Onder het hoofdstuk “iedereen doet mee: gelijke kansen in een betrokken gemeente” wordt aangegeven dat er voor alle inwoners gelijke kansen moeten bestaan, onder meer op het gebied van sport. Met name kinderen mogen geen verschil ervaren met hun leeftijdsgenoten en moeten kunnen meedoen met onder andere sport.

Beweegvisie, lokaal sportakkoord en ambitiesnota lokaal gezondheidsbeleid 2018-2030

Roosendaal beschikt over de Beweegvisie 2020-2030 waarin een aantal doelstellingen met betrekking tot sport- en bewegen zijn opgenomen. Kort samengevat stelt de gemeente zich de volgende vier hoofddoelen die raken aan het beleid met betrekking tot het sport- en beweeglandschap:

- › Heel Roosendaal is in beweging: In 2030 hebben inwoners van Roosendaal voldoende beweging en een vitale en actieve leefstijl. Met name kinderen en inwoners, waarvoor sporten of bewegen niet vanzelfsprekend is, worden gestimuleerd en ondersteund. De (sport-)verenigingen zijn vitaal en dragen bij aan het welzijn en de participatie van de inwoners. Er wordt nauw samengewerkt om iedereen in beweging te krijgen en te houden.
- › Verenigingen en accommodaties op orde: Sterke en vitale sportaanbieders zijn een belangrijke factor voor het bevorderen van een actieve leefstijl bij inwoners. Alle partners werken samen, wisselen onderling ervaringen/kennis uit en nemen hun verantwoordelijkheid om alle inwoners de mogelijkheid te geven om te kunnen sporten en bewegen. Sport- en beweegvoorzieningen zijn gevarieerd van aard, kwalitatief goed en toekomstbestendig. De buitenruimte daagt uit om te gaan bewegen en elkaar te ontmoeten.
- › Drempelloos sporten en bewegen: Alle inwoners van Roosendaal hebben de mogelijkheid om te kunnen sporten en bewegen op een voor hen passende manier. Drempels worden weggenomen. Jeugd en inwoners die op enige wijze een drempel ervaren staan centraal. Drempels kunnen fysiek of mentaal zijn, maar ook financieel. Sport en bewegen wordt nadrukkelijk ingezet om burgers te betrekken en aangesloten te houden bij de samenleving.
- › Evenementen en topsport: Incidenteel wordt een bijdrage geleverd aan een groot (inter-)nationaal event. Dit levert een bijdrage aan de sportbeleving, sociale samenhang en economie in Roosendaal.

Het FIT! Akkoord is een lokale uitwerking van het nationale Sport- en Preventieakkoord, de Sport- en beweegvisie van de gemeente Roosendaal en het lokale gezondheidsbeleid. Dit akkoord is een akkoord tussen alle betrokkenen die geloven in een samenwerking tussen verschillende partners, in diverse branches om zo de kwaliteit van Roosendaal positief te verbeteren. De organisaties die het FIT! Akkoord ondertekend hebben, onderschrijven de ambities die hierin zijn beschreven. Ook vormen zij gezamenlijk het samenwerkingsverband RSD FIT! In het FIT! Akkoord is onder meer het volgende opgenomen:

- › De ondertekenaars willen het volgende bevorderen:
 - › Voldoende sporten en bewegen.
 - › Gezonde voeding.
 - › Toegankelijkheid en inclusiviteit.
- › Als maatschappelijke effecten worden onder meer genoemd:
 - › Meer inwoners voldoen aan de beweegnorm.
 - › Minder inwoners met overgewicht.
 - › Meer inwoners zijn lid van een sportvereniging.
 - › Inwoners voelen zich mentaal weerbaar en zijn niet eenzaam.

Met deze effecten wordt ook een bijdrage geleverd aan de doelstellingen en speerpunten zoals geformuleerd in het gezondheidsbeleid 2018-2030 van de gemeente Roosendaal.

Vastgoedbeleid

De gemeente Roosendaal beschikt niet over een uitgewerkt beleid op het gebied van maatschappelijk vastgoed. Dit betekent dat met betrekking tot het beheer en het onderhoud van de accommodaties die onderdeel uitmaken van het sport- en beweeglandschap geen beleidsmatige beperkingen zijn bij het maken van keuzes.

Ruimtelijke ontwikkelingen

Figuur 6: visualisatie woningbouwlocaties

5.3 Ontwikkelingen verenigingen

Om de ontwikkelingen bij verenigingen te inventariseren, zijn enquêtes uitgezet onder de verenigingen. Er zijn 2 enquêtes uitgezet: voor de binnensportverenigingen en voor de buitensportverenigingen. In de enquêtes zijn de verenigingen bevraagd op een breed aantal onderwerpen: ledenontwikkeling, sportieve ambities, gebruik van de accommodaties, knelpunten in het gebruik, tevredenheid over de accommodaties, de belangrijkste punten van zorg en de speerpunten binnen het verenigingsbeleid. Naast de enquêtes is met een aantal verenigingen gesprekken gevoerd. In bijlage 1 is een overzicht opgenomen van alle organisaties waarmee een gesprek is gevoerd.

De belangrijkste bevindingen uit de enquêtes en de gesprekken, die invloed kunnen hebben op het toekomstige aanbod van sportaccommodaties in Roosendaal, worden toegelicht in deze paragraaf. De kwantitatieve en kwalitatieve knelpunten die door binnensport- en buitensportverenigingen worden ervaren zijn al weergegeven in de respectievelijke hoofdstukken 3 en 4.

5.3.1 Respons

In tabel 21 is de respons op de enquêtes weergegeven.

	uitgezette enquêtes	ingevulde enquêtes	respons
Binnensport	32	17	53%
Buitensport	25	19	76%

Tabel 21: Respons op de enquête

De respons is goed te noemen. Het lagere percentage bij de binnensportgebruikers hangt samen met de aard van deze gebruikers. Veel gebruikers huren (vaak al jaren stabiel) slechts 1 tot 2 uur per week een accommodatie. Dit betreft in hoofdzaak (particuliere) recreatieve sportgroepen. De respons onder deze groep was lager. Alle grote binnensportverenigingen die actief zijn in Roosendaal hebben deelgenomen aan de enquête.

5.3.2 Ledenontwikkeling

De verenigingen is gevraagd naar het aantal actieve leden in de jaren 2023 en 2019 en de verwachting in ledenontwikkeling voor de komende drie jaar. In de tabel in bijlage 4 zijn de volledige resultaten weergegeven. De tabel laat zien dat het totale aantal leden van de respondenten in de periode 2019-2023 met 1.000 is toegenomen van 9.341 naar 10.341. Dat is tegen de landelijke trend in (waar het aantal leden gemiddeld daalt). Voor de komende 3 jaar verwachten de verenigingen hoofdzakelijk een stabilisatie of stijging van het aantal leden. Slechts 2 verenigingen verwachten een daling. Onderstaand een toelichting op enkele bijzonderheden per categorie.

Binnensport

Bij de binnensportvereniging is het aantal leden bij 8 verenigingen gedaald en bij 8 verenigingen gestegen. De grootste daling doet zich voor bij volleybalvereniging Symmachia, zaalvoetbalvereniging Bristol Team en recreatieve sportvereniging IRIS. Symmachia verwacht de komende jaren weer een toename van het ledenaantal door de uitvoering van een nieuw beleidsplan en het aanstellen van een verenigingsprofessional. Bristol Team geeft aan dat de daling samenhangt met het ontbreken van accommodatie. IRIS verwacht een verdere daling. Deze vereniging merkt dat doorverwijzing vanuit de zorg naar de vereniging is afgenomen. De grootste stijging van het aantal leden wordt verwacht door zaalvoetbalvereniging ZVV Kroeven, turnvereniging Dynamo Roosendaal en schietsportvereniging Graaf Engelbrecht van Nassau. ZVV Kroeven verwacht een verdere toename, Dynamo Roosendaal een stabilisatie en Graaf Engelbrecht van Nassau meldt een stijgende belangstelling, maar kan niet meer groeien en heeft een wachtlijst.

Verenigingen met binnen- en buitensportactiviteiten

De handbal-, korfbal- en hockeyvereniging kennen allemaal een zaal- en een veldseizoen. Bij handbal en korfbal is dit van medio oktober tot medio maart. Bij hockey is de zaalcompetitie korter (circa 11 weken, van december tot en met februari). In de periode 2019-2023 zijn de ledenaantallen van handbalvereniging HV Heerle en korfbalvereniging Keep-Fit '70 licht gedaald. Beide verenigingen verwachten de komende jaren weer te groeien. HV Heerle voorziet weinig uitstroom bij de senioren, heeft aanwas bij de jonge jeugd en is recent gestart met een dependance in Roosendaal. Keep-Fit '70 wil inzetten op promotie van de vereniging en het opzetten van activiteiten voor jeugd onder 6 jaar. Hockeyvereniging RMHC De Pelikaan kreeg te maken met een iets grotere afname van leden. Zij verwachten dat het aantal leden de komende jaren stabiliseert. De jeu de boules vereniging en de Freerunning Cobra's zijn de afgelopen jaren gegroeid. De laatste verwacht dat deze groei doorzet omdat de sport nog steeds wint aan populariteit. Momenteel heeft de vereniging een wachtlijst van 85 kinderen in de leeftijdscategorie tot 11 jaar.

Buitensport

Bij de buitensport zijn de beide tennisverenigingen na 2019 naast tennis ook padel gaan aanbieden. Dit verklaart de behoorlijke toename van het aantal leden bij deze verenigingen. TP Roosendaal verwacht de komende jaren een verdere groei bij padel, maar realisatie zal samenhangen met de realisatie van een extra padelbaan.

Bij de voetbalsport zag een aantal verenigingen de ledenaantallen toenemen. Bij RKVV Roosendaal en BSC Roosendaal was de groei groot. Bij DVO '60 en Cluzona was de groei beperkter, maar in relatie tot het aantal leden ook aanzienlijk. Deze verenigingen verwachten een verdere groei. Voor de (verdere) groei geeft RKVV Roosendaal als reden aantrekkingskracht bij leden van andere (Roosendaalse) verenigingen doordat de jeugdopleiding goed staat aangeschreven. Ook ervaart zij dat leden langer blijven door de nieuwe elftalvormen zoals 35+, 45+ en onder 23 jaar. De vereniging heeft momenteel een wachtlijst van 62 kinderen in de leeftijdscategorieën tot 12 jaar en van 12-17 jaar. DVO '60 groeide door verbreding van het aanbod met

walking football (voor leeftijd 60+) en deelname aan maatschappelijke projecten zoals voetbal voor probleemjongeren en stamhouders. Zij wil deze maatschappelijke activiteiten voortzetten en verder uitbouwen. BSC Roosendaal is gegroeid door professionaliseren en heeft zich geprofileerd op het gebied van meisjesvoetbal. Cluzona groeide bij de jeugd door aanwas van leden uit andere dorpen omdat hier aanbod wegviel. Ook trekt de vereniging jeugdleden uit Roosendaal.

De andere voetbalverenigingen groeiden niet (sterk) of verloren leden. Van deze verenigingen verwacht NSV Nispen en FC Moerstraten dat het aantal leden de komende jaren daalt. De eerstgenoemde verwacht verlies aan senioren en minder aanwas bij de jeugd door de daling van het de jeugd in het dorp. FC Moerstraten heeft geen jeugdafdeling meer. RBC zag het aantal leden fors afnemen, maar gaat zich inzetten voor toename van het aantal jeugdleden (de voetbalacademie). RKVV Rimboe heeft alleen seniorenelftallen en verwacht groei door terugkomst van oud leden bij nieuwbouw in het dorp. Alliance ervaart succes met werving bij de jongste jeugd maar ervaart veel uitstroom. Dit aspect wil zij verbeteren en verwacht daarom te kunnen groeien.

5.3.3 Herkomst leden

De mate waarin leden van buiten de gemeente afkomstig zijn, hangt samen met diverse factoren, zoals geografische ligging, het aanbod in de omliggende gemeenten, eventuele samenwerking met een vereniging uit een andere gemeente en het ambitieniveau van de betreffende vereniging. Bij de Roosendaalse verenigingen woont gemiddeld 17% van de leden niet in Roosendaal. Percentages boven de 30% vinden we bij recreatieve sportvereniging IRIS (40%) en The Rainbows (63%), Honkbalvereniging SHV Boosters (35%), Freerunning Cobra's (35%) en de Roosendaalse Roeivereniging (57%). Bij de voetbalverenigingen ligt het percentage leden van buiten de gemeente relatief laag. NSV Nispen en RBC scoren hier met 20% het hoogste. Bij de andere verenigingen ligt dit tussen de 5% en 15%.

5.3.4 Sportieve ambities

De sportieve ambities van verenigingen kunnen van invloed zijn op de toekomstige vraag naar accommodaties in kwantitatieve zin (meer gebruiksuren) of kwalitatieve zin (hogere eisen aan de accommodaties). In de enquête is aan de verenigingen gevraagd naar het spelniveau van het hoogste spelende team/lid en de ambitie aangaande het spelniveau voor de komende jaren. Van de geënquêteerde verenigingen geeft 13 verenigingen aan dat zij streven naar een hoger spelniveau. Aan hen is gevraagd of deze ambitie gepaard gaat met een hogere behoefte aan gebruik van accommodaties. Een aantal verenigingen geeft aan dat dit aan de orde is. In tabel 22 is voor de betreffende verenigingen aangegeven wat de extra behoefte op grond van de sportieve ambitie is.

vereniging	extra benodigde capaciteit / kwaliteit
Judoschool Ikigai	3 uur per week gebruik gymzaal
RKWV Rimboe	nieuwe kleedaccommodatie
RBC	minimaal 1 veld extra
DVO '60	extra capaciteit voor trainingen
RKWV Roosendaal	niet gekwantificeerd
BSC	extra verlichting trainingsvelden

Tabel 22: extra benodigde capaciteit / kwaliteit op grond van de sportieve ambitie

6. Toekomstperspectief (behoefte en aanbod)

6.1 Prognose toekomstige behoefte en gevolgen voor aanbod

In de hoofdstukken 2, 3 en 4 is het aanbod en het gebruik van de sportaccommodaties uitgewerkt. Aan de aanbodkant is gekeken naar aantal en type voorzieningen, leeftijd van voorzieningen en het beheer en de exploitatie. Bij de vraagkant is gekeken naar het actuele gebruik, de ervaringen van de gebruikers en de wensen en behoeften van de gebruikers. Ook is de verhouding tussen vraag en aanbod in beeld gebracht en zijn (ervaren) knelpunten benoemd. In hoofdstuk 5 zijn de ontwikkelingen weergegeven die van belang zijn voor de toekomstige vraag naar sportaccommodaties. In dit hoofdstuk vatten we de bevindingen kort samen, waarna we de dit vertalen in vraagstukken en oplossingsrichtingen.

Op grond van de verwachte trends en ontwikkelingen in de sport is er geen grote toename in de vraag naar gebruik van binnen- en buitensportaccommodaties te verwachten in de periode tot 2040. De uitdaging ligt er met name in om de knelpunten die er op dit moment zijn op te lossen. Dit is uitgewerkt in de paragrafen 6.2. en 6.3. De onzekere factor zijn de demografische ontwikkelingen. Het verdient aanbeveling deze nauwgezet te volgen en periodiek te beoordelen in hoeverre deze ontwikkelingen leiden tot additionele knelpunten in de verhouding tussen de vraag naar en het aanbod van sportaccommodaties en hoe hiermee wordt omgegaan.

6.2 Vraagstukken en scenario's binnensport

De belangrijkste bevindingen bij de binnensportaccommodaties zijn:

- › De gemeente Roosendaal heeft minder sporthallen dan op grond van het aantal inwoners kan worden verwacht;
- › Bij de sporthallen ervaren de gebruikers ook beperkingen in de functionaliteit;
- › Als gevolg van bovenstaande wijkt een deel van de sportverenigingen uit naar sporthallen buiten Roosendaal, wat de binding van leden kan beperken. Ook kunnen ze hun activiteiten soms minder goed uitvoeren dan gewenst;
- › Er zijn relatief veel 'traditionele' gymzalen die primair zijn gerealiseerd voor het basis en speciaal onderwijs. Deze worden overdag goed gevuld door de scholen, maar buiten schooltijden is het gebruik gemiddeld laag;
- › Het Norbertus College wil de sportaccommodaties die momenteel als onderdeel van de nieuwbouw worden gerealiseerd ook openstellen voor medegebruik. Het gaat om 1 gymzaal, 1 sportzaal en een 'dojo';
- › Veel verschillende partijen spelen een rol bij het beheer en de exploitatie van de voorzieningen.

6.2.1 Verminderen aantal gymzalen

Buiten de scholen is de behoefte aan gebruik van het 'accommodatietype' gymzaal bij sportend Roosendaal relatief beperkt. Een toename van het aantal gymzalen wordt daarom niet aanbevolen. Onderzocht kan worden of het mogelijk is om het aantal gymzalen te verminderen. De keuze voor het vervangen van de gymzalen is gekoppeld aan de verplichting van de gemeente voor het huisvesten van het bewegingsonderwijs van de basisscholen en de scholen voor speciaal onderwijs. Vervanging van de gymzalen is onderdeel van het IHP Onderwijs dat momenteel wordt uitgewerkt. Hierbij kan worden meegenomen dat de gemeente keuzemogelijkheden heeft in de wijze waarop deze verplichting tot huisvesting wordt ingevuld. Dit gaat zowel om het type accommodatie als om de afstand van de accommodatie tot de school.

Accommodatietype

Naast gymzalen kan het bewegingsonderwijs ook worden ingevuld in sportzalen en sporthallen. Voor de basisscholen wordt naast de gymzalen nu ook al sportzaal D'n Dijck, sportzaal Harella (Heerle) en sporthal Den Omganck (Wouw) gebruikt. Sporthal In de Roos is gekoppeld aan het voortgezet onderwijs.

Buiten gymmen

Een interessante optie om het aantal gymzalen te beperken, is om het bewegingsonderwijs deels buiten in te vullen. Steeds meer gemeenten en scholen kiezen er in samenspraak voor om buiten gymmen te implementeren. Soms is deze keuze ingegeven vanuit een tekort aan binnensportaccommodaties, maar steeds vaker is het ook een bewuste keuze, vanuit de behoefte om kinderen meer buiten te laten zijn. Een ander argument kan het besparen op reistijd naar een binnensportaccommodatie

zijn. Bij buiten gymmen is het van belang dat de scholen kunnen voldoen aan de wettelijke eisen die zijn gesteld aan de invulling van het bewegingsonderwijs. Dit is uitgewerkt in kerndoelen. Een deel van de kerndoelen vergt een specifieke inrichting zoals klimrek, touwen en ringen. Hieraan voldoet de gymzaal, maar inmiddels is er ook een buitengymzaal ontwikkeld die voldoet aan deze eisen.

Goed overleg met de scholen over een passende invulling van het bewegingsonderwijs is van belang. Er is in de huidige situatie sprake van minder gymzalen dan scholen en dit zal zo blijven. Een deel van de scholen zal dus moeten 'reizen' naar de sportaccommodatie. Voor deze scholen is het extra aantrekkelijk om (deels) buiten te sporten als dit dichterbij de school kan worden ingevuld. Als buiten sporten een aanvulling is op binnen sporten, is er vanuit de realisatie van de kerndoelen geen buitengymzaal nodig, maar kan ook een sportveld in de wijk of op een sportpark in de buurt volstaan. Bij een sportveld in de wijk dienen er mogelijk aanpassingen te worden gedaan om de gebruiksmogelijkheden te vergroten, het gebruik veilig te kunnen laten plaatsvinden of de kwaliteit te borgen. Hierbij valt te denken aan het plaatsen van omheining, extra goals, het plaatsen van een materiaalcontainer (sportbox), de aanleg van kunstgras of glad asfalt met inkleuringen etc. Uiteindelijk levert dit ook meerwaarde op voor het vrije gebruik van deze voorzieningen door de wijkbewoners.

Afstand

In de onderwijshuisvestingsverordening is vastgelegd wat de maximale afstand is voor het aanbieden van huisvesting voor bewegingsonderwijs. De afstand neemt toe naarmate een school minder klokuren bewegingsonderwijs heeft. Op basis van de huidige verordening mag de gemeente aan de meeste scholen huisvesting aanbieden op een afstand van 3,5 kilometer hemelsbreed en in een enkel geval 7,5 kilometer hemelsbreed. Dergelijke afstanden vergen inzet van vervoer.

De gemeente Roosendaal kiest hier nu niet voor. Op dit moment is er voor bijna alle scholen voor basisonderwijs en speciaal onderwijs sprake van huisvesting bij de school of een afstand van maximaal 1 kilometer (effectieve loopafstand). Bij realisatie van een nieuwe sporthal (zie paragraaf 6.2.4) kan worden beoordeeld of invulling van bewegingsonderwijs van basisscholen in deze sporthal mogelijk is. Dit zal mede samenhangen met de reistijd naar de sporthal in relatie tot de reistijd (lopen) naar de gymzaal. Omdat scholen 2 beweegmomenten per week moeten invullen kan een combinatie van binnen sporten in de sporthal en buiten sporten (na)bij de school ook een optie zijn om de capaciteit van de sporthal te vullen en de reistijd voor de betreffende scholen te beperken.

Sluiten gymzaal Jadedijk

Sluiten van gymzaal Jadedijk kan worden onderzocht. Dit is een oude gymzaal die niet direct is gekoppeld aan een schoollocatie. De gymzaal wordt gebruikt door 2 basisscholen (De Saffier en de Klaverweide). Dit gebruik kan worden verplaatst naar sportzaal D'n Dijck. Hier is al bewegingsonderwijs ingepast van 3 basisscholen (De Cortendijck, De Klimroos en ZieZo). Voor De Saffier sluit dit goed aan bij de toekomstige locatie van de school; De Saffier wordt samen met basisschool De Cortendijck vernieuwd op de locatie van De Cortendijck. Sportzaal D'n Dijck heeft 2 ruime zaaldelen (beiden 308 m²) en heeft hiermee een capaciteit van 52 (2 x 26) klokuren bewegingsonderwijs. Genoemde 5 scholen hebben samen een normatieve behoefte van 51 klokuren bewegingsonderwijs. In de praktijk vullen de 5 scholen samen nu 61,75 klokuren in. Dit kan worden opgelost door een (klein) deel van het bewegingsonderwijs van de 5 scholen buiten in te vullen. Voor sportzaal D'n Dijck ligt een ruim openbaar sportveld, maar mogelijk zijn ook elders in de wijk mogelijkheden om deze uren goed in te vullen.

Voorwaarde voor bovenstaande ontwikkeling is het voortbestaan van sportzaal D'n Dijck voor een langere termijn. De sportzaal is eigendom van volleybalvereniging Symmachia. Deze vereniging wenst het gebruik van de zaal nog lang voort te zetten. Er is sprake van een positieve exploitatie die door extra uren bewegingsonderwijs verder kan worden versterkt. De sportzaal is al oud (bouwjaar 1974), maar de vereniging heeft al veel geïnvesteerd in onderhoud en verduurzaming. Samen met de vereniging kan worden beoordeeld of een voortbestaan van de zaal voor een langere termijn haalbaar is. Punt van aandacht is dat de gemeente voor de huisvesting van het bewegingsonderwijs van genoemde 5 scholen afhankelijk is van een derde (Symmachia). Hierover dienen goede afspraken te worden gemaakt, bijvoorbeeld als de vereniging de activiteiten in de zaal in de toekomst toch wil beëindigen.

Het overige gebruik van gymzaal Jadedijk (avond en weekendgebruik) kan niet worden ingepast in sportzaal D'n Dijk. Dit gebruik kan in overleg met de gebruikers worden ingepast in andere gymzalen. In totaal is hiervoor voldoende capaciteit.

6.2.2 Optimaliseren exploitatie van gymzalen

Van de meeste gymzalen ligt het (juridisch) eigendom en het beheer en de exploitatie bij de scholen. Met name scholenkoepel KPO heeft veel gymzalen en heeft aangegeven geen sluitende exploitatie te kunnen realiseren. Gezien het gemiddeld beperkte medegebruik van de gymzalen, kan ervoor worden gekozen om minder gymzalen open te stellen voor medegebruik (clusteren van medegebruik). Hierdoor blijven de inkomsten gelijk en kunnen de kosten worden beperkt. Bij de keuze welke zalen wel en welke niet worden ingezet voor medegebruik spelen verschillende aspecten een rol zoals de functionaliteit, de kwaliteit en de toegankelijkheid van de accommodatie.

6.2.3 Verbeteren aansluiting vraag en aanbod

Het eigendom, beheer en de exploitatie van de binnensportaccommodaties is divers. Hierdoor ontbreekt het zowel bij de aanbieders als bij de (potentiële) gebruikers aan overzicht. Mogelijk vinden nu niet alle gebruikers de weg naar een passende accommodatie en kunnen ook de aanbieders de klant niet optimaal dienen bij het vinden van een oplossing voor knelpunten. Stappen die kunnen worden genomen om dit te verbeteren zijn:

Vindplaats van het aanbod centraliseren en overleg voeren over de inroostering

- › De aanbieders kunnen samen 1 digitale vindplaats realiseren van alle binnensportaccommodaties, waarbij de gebruiksmogelijkheden van de accommodaties zijn omschreven, de tarieven en de contactgegevens van de verhuurder. De website van de gemeente Roosendaal is een logische optie om deze vindplaats te creëren.
- › De aanbieders kunnen jaarlijks overleg voeren over de inroostering. Dit kan door elk jaar ruim voor aanvang van het sportseizoen de behoeften bij de vaste huurders te inventariseren. Via gezamenlijk overleg kan voor eventuele knelpunten naar een oplossing worden gezocht die zo goed mogelijk aansluit bij de behoefte van de gebruiker. Ook behoeften van gebruikers die niet kunnen worden geplaatst kunnen worden geregistreerd.
- › De aanbieders kunnen samen een periodiek klanttevredenheidsonderzoek uitvoeren onder de vaste gebruikers, zodat wensen en behoeften en veranderingen hierin bekend zijn.

Gebruiksbehoefte bij realisatie nieuwe gymzalen

- › De realisatie van nieuwe gymzalen biedt kansen om specifieke wensen vanuit het medegebruik in te vullen. Het kan gaan om specifieke belijning, inrichting, of bergruimte voor materialen.
- › Een goede toegankelijkheid voor medegebruik zou een basisvoorwaarde moeten zijn bij de realisatie van een nieuwe gymzaal die onderdeel is van een schoolgebouw. Ook bereikbaarheid is van belang. Als beperkte parkeergelegenheid een belemmering is, kan bijvoorbeeld met een afsluitbare fietsenstalling het medegebruik worden bevorderd.
- › Gymzaal De Kroevendonk is een nieuwe gymzaal die door de inpandige ligging nu niet wordt ingezet voor medegebruik. Dit is jammer want het is een nieuwe zaal, wat altijd aantrekkelijk is voor gebruikers. De zaal heeft tevens een ruime maatvoering (308 m²). Onderzocht kan worden of medegebruik mogelijk is door het toelaten van één vaste medegebruiker. Dit is dan bij voorkeur en medegebruiker met een wat grotere gebruiksbehoefte in uren.

6.2.4 Extra sporthal in Roosendaal

Op grond van de extra behoefte aan gebruik van sporthallen zoals uitgewerkt in hoofdstuk 3 en hoofdstuk 5 wordt geadviseerd om in Roosendaal 1 extra sporthal te realiseren. Deze sporthal dient dan een ruimere maatvoering te hebben dan de huidige sporthallen. De maatvoering van de huidige sporthallen In de Roos en De Omganck geeft beperkingen. Voor basketbal en voor zaalsporten op een hoger niveau is een ruimere maatvoering nodig. Zaalvoetbalvereniging Kroeven komt uit op het hoogste landelijke niveau en kan nu de wedstrijden niet in Roosendaal spelen.

Wat de optimale maatvoering is, vergt nadere uitwerking. Ter indicatie lijkt een maat van maximaal 48 x 32 meter toereikend. Ook de mate van aanvullende voorzieningen zoals tribunecapaciteit en bijkomende faciliteiten zoals een kantine vergt nader onderzoek.

Voorziene gebruikers zijn in ieder geval de zaalsportverenigingen en het CIOS. Voor de locatie van de sporthal is voor de sportverenigingen met name de bereikbaarheid van de accommodatie van belang, zowel voor de verenigingen uit Roosendaal (de leden van de verenigingen zijn afkomstig uit de hele gemeente) als de bezoekers bij wedstrijden. Voor het CIOS speelt de afstand tot de schoollocatie (ATIK-stadion) een rol. De aanwezigheid van een leslokaal bij de sporthal kan het knelpunt van een iets grotere afstand tot de schoollocatie beperken. Voor de resterende capaciteit overdag kan gebruik door basisscholen worden meegewogen (zie ook paragraaf 6.2.1).

6.2.5 Optie: uitbreiden sportzaal Harella naar sporthal

Handbalvereniging HV Heerle wenst uitbreiding van de huidige sportzaal Harella naar een sporthal. De huidige sportzaal is gebouwd in 2010. Met de bouw van deze zaal is toen gekozen voor behoud van huisvesting van de vereniging in Heerle maar gezien de nabijheid van sporthal D'n Omganck is niet gekozen voor een volwaardige sporthal. Wel is er bij het ontwerp rekening gehouden met een uitbreiding van de zaal op een later tijdstip. HV Heerle heeft een eigen kantine die onderdeel is van het complex. De vereniging zet deze kantine breder in voor activiteiten vanuit het dorp. De vereniging kan de sportzaal alleen gebruiken voor trainingen, voor wedstrijden is deze te klein. Momenteel zijn er 13,5 trainingsuren in de sportzaal ingepland. Aanvullend wordt er nog 10 uur getraind in de sporthal De Omganck in Wouw (hele hal). Ook alle wedstrijden worden gespeeld in De Omganck. De Omganck is al op leeftijd (bouwjaar 1982).

Het uitbreiden van sportzaal Harella naar een sporthal is een interessante optie. In de eerste plaats kan hiermee in principe op korte termijn worden voorzien in extra sporthalcapaciteit binnen de gemeente Roosendaal. HV Heerle kan de activiteiten die momenteel in Wouw plaats vinden dan in Heerle inpassen. In De Omganck komt dan ruimte vrij die door andere verenigingen kan worden ingevuld, waardoor er minder hoeft te worden uitgeweken naar accommodaties buiten Roosendaal. Op de tweede plaats zijn de kosten van uitbreiding van de zaal naar een hal relatief beperkt. Deze zijn geraamd op € 2.626.000,-. De huidige hal van 25 x 25 meter wordt dan uitgebreid tot een volwaardige hal van 45 x 25 meter. Ter vergelijking zijn de kosten van een hele nieuwe sporthal met de minimale maatvoering van een sporthal van 44 x 24 meter € 9.429.000,-. De reden dat de uitbreiding relatief gunstig is, is dat de benodigde voorzieningen zoals kantine, bergruimte en kleedlokalen als onderdeel van de huidige sportzaal al allemaal aanwezig zijn. De geraamde kosten betreft de totale stichtingskosten (bouwkosten, honoraria marktpartijen, terreininrichting, legeskosten en prijsstijgingen tot einde bouw) op basis van huidige prijspeil met een doorlooptijd van 33 maanden tot einde bouw, inclusief BTW, exclusief interne kosten gemeente.

Hoewel de keuze voor de bouw van een sporthal in een klein dorp niet per definitie voor de hand ligt, is het in dit geval een reële optie. Met de bouw van de sportzaal in 2010 is een grote investering gedaan en het rendement van deze investering is nu relatief laag. De handbalvereniging vervult een bredere functie voor het dorp. Ze biedt zelf naast handbal ook badminton, tafeltennis en ouderengym aan in de sportzaal en organiseert activiteiten die zijn gericht op de hele dorpsgemeenschap zoals een jaarlijkse pop quiz. Daarnaast wordt de kantine ook beschikbaar gesteld voor andere maatschappelijke organisaties zoals jeu de boules (buiten), de KBO en de Zonnebloem. De vereniging wil deze rol graag verder uitbouwen.

Bij keuze voor de uitbreiding van sportzaal Harella kan de bouw worden gecombineerd met de bouw van de nieuwe basisschool. Hiervoor wordt momenteel een plan uitgewerkt door de school. Hier liggen mogelijk nog interessante opties voor synergie.

6.2.6 Toekomst sporthal De Omganck

Sporthal De Omganck is al een oudere hal (bouwjaar 1982). De hal is echter in goede staat en in 2023 is de sportvloer nog vernieuwd. De sporthal wordt gebruikt door de 2 basisscholen uit Wouw. Samen hebben deze scholen normatief 18 klokuren bewegingsonderwijs, wat naar verwachting in 2040 is gegroeid naar 21 klokuren. Dit kan in principe worden ingepast in 1 zaal (minimaal de omvang van een gymzaal). In de avonduren en in het weekend wordt de hal gebruikt door handbalvereniging Harella en enkele zaalvoetbalverenigingen. Hiervan is slechts 1 vereniging gelieerd aan het dorp Wouw.

De toekomst van De Omganck hangt samen met de keuze voor de uitbreiding van sportzaal Harella en de realisatie van de nieuwe sporthal in Roosendaal. De uitbreiding van sportzaal Harella maakt De Omganck niet overbodig. Zoals aangegeven in paragraaf 6.2.5 biedt dan het wegvallen van het gebruik van De Omganck door Harella welkomme extra capaciteit voor diverse

sportverenigingen uit Roosendaal. Als er ook wordt gekozen voor de bouw van een nieuwe sporthal in Roosendaal (zie paragraaf 6.2.4.), dan wordt de sporthalcapaciteit in de gemeente Roosendaal verder vergroot. Er kan dan op basis van de totale gebruiksvraag worden beoordeeld of de capaciteit van sporthal De Omganck dan nog nodig is. Het traject van de nieuwbouw van een sporthal in Roosendaal vergt naar verwachting een wat langere doorlooptijd. Dit sluit mogelijk goed aan bij de termijn waarop voor De Omganck op grond van de leeftijd de vraag voor een brede renovatie/vervangende nieuwbouw speelt. Als de capaciteit van De Omganck voor verenigingsgebruik niet meer nodig is, kan worden gekozen voor sluiting van deze hal.

In het geval van sluiting van de sporthal in Wouw, dient te worden beoordeeld hoe het bewegingsonderwijs van de 2 basisscholen in Roosendaal wordt ingevuld. Hiervoor zijn een aantal goede opties:

- › De bouw van een gymzaal bij de basisscholen in Wouw.
- › Gebruik van de capaciteit van sporthal Harella.
Gebruik van sporthal Harella in combinatie met buiten gymmen. Hiervoor zou een buitengymzaal kunnen worden gerealiseerd of gebruik gemaakt kunnen worden gemaakt van de voorzieningen van voetbalvereniging Cluzona en tennisvereniging WTV Wouw.

6.3 Vraagstukken en scenario's buitensport

De belangrijkste bevindingen bij de buitensportaccommodaties zijn:

- › De gemeente Roosendaal heeft een groot aantal buitensportaccommodaties met een goede spreiding over de gemeente.
- › De verhouding tussen vraag en aanbod aan sportvelden is over het algemeen goed. Er zijn nergens (grote) tekorten ten opzichte van de richtlijnen van de sportbonden. In de dorpen is er sprake van een erg ruime veldcapaciteit.
- › Enkele voetbalverenigingen ervaren knelpunten op het gebied van de veldcapaciteit, maar er is geen noodzaak om de veldcapaciteit uit te breiden.
- › Op het gebied van de kwaliteit en functionaliteit ervaart een aantal verenigingen knelpunten. Het gaat onder andere over de kwaliteit van de velden en de veldverlichting en het ontbreken van veldverlichting.
- › In 2017 is het onderhoud van de sportvelden overgedragen aan de verenigingen. Beide partijen zijn hierover tevreden.
- › Door de verenigingen worden de parkeer capaciteit en de veiligheid rondom de parken (met name bij de parkeerterreinen) op een aantal locaties als onvoldoende beoordeeld. Het grootste knelpunt (capaciteit) wordt ervaren op sportpark Hulsdonk.
- › De verenigingen hebben veel aandacht voor het verduurzamen van de eigen voorzieningen. Maatregelen zijn genomen en staan op stapel. Vijf verenigingen hebben plannen voor het renoveren/vernieuwen van de clubaccommodatie.
- › De gemeente draagt met regelmaat bij aan investeringen van verenigingen. Dit gebeurt niet op basis van vastgesteld beleid.

6.3.1 Capaciteit voetbalaccommodaties

In hoofdstuk 4 is de capaciteit tussen vraag en aanbod van de sportvelden en de kleedlokalen uitgewerkt. Ondanks dat er op grond van de richtlijnen weinig knelpunten zijn, hebben met name de voetbalverenigingen wel nadrukkelijk wensen. In hoofdstuk 4 zijn hier al oplossingsrichtingen voor benoemd. In deze paragraaf wordt dit nader toegelicht en wordt dit tevens in een breder perspectief geplaatst.

Veldcapaciteit Roosendaal

In de kern Roosendaal is het voetbal verspreid over 5 accommodaties, gelegen op sportparken Hulsdonk, Vierhoeven en Kortendijk en in Het Atik Stadion. De huidige capaciteit van deze accommodaties is voldoende om de behoefte aan voetbal in de kern Roosendaal in te vullen. Bij groei van het aantal voetballers in Roosendaal is het mogelijk om de capaciteit te vergroten door extra kunstgrasvelden te realiseren. Op dit moment beschikken de 5 verenigingen samen over 21 hele velden, waarvan 6 kunstgrasvelden. Uitbreiding van het aantal kunstgrasvelden is op dit moment niet nodig. Wel geven alle verenigingen aan dat zij de komende jaren een groei verwachten van het aantal leden. De vraag is of dit reëel is. Op dit moment heeft alleen RKVV Roosendaal een wachtlijst voor jeugdleden. Bij 2 verenigingen is er op grond van de huidige veldcapaciteit weinig tot geen ruimte tot groei. Dit zijn RKVV Roosendaal en BSC Roosendaal.

RKVV Roosendaal (85 teams) heeft op grond van de richtlijn een tekort van 0,8 wedstrijdveld op zaterdag en maar zeer beperkt ruimte voor extra trainingen. Het tekort aan wedstrijd capaciteit kan worden opgelost door het plannen van een extra speelronde

op de 3 kunstgrasvelden van de vereniging. Dit zal in de praktijk waarschijnlijk al gebeuren, Het vergroten van de trainingscapaciteit is in theorie mogelijk door meer trainingsuren per dag te realiseren op de kunstgrasvelden. In relatie tot de beschikbare wedstrijdcapaciteit op zaterdag zal dit echter tot frictie leiden. De wachtlijst is mede gerelateerd aan specifieke interesse voor deze vereniging. De vereniging verwacht dat dit toeneemt en heeft de gemeente daarom gevraagd een extra kunstgrasveld te realiseren.

BSC Roosendaal (61 teams) ervaart een tekort aan trainingscapaciteit, wat is ingegeven vanuit een hoger ambitieniveau (hogere trainingsfrequentie). De vereniging wenst 1 natuurgras wedstrijdveld te gaan gebruiken als trainingsveld. Dit vergt plaatsing van verlichting. Dit is mogelijk, maar betekent wel dat er op grond van het resterende aantal wedstrijdelden (0,6 veld op zaterdag) nog maar sprake is van een beperkte mogelijkheid tot groei van het aantal teams.

De 3 andere verenigingen wensen / verwachten de komende jaren te groeien. Op grond van de richtlijn hebben zij ook nog ruimte voor groei. Alleen DVO '60 (28 teams) ervaart op dat gebied toch beperkingen en heeft de gemeente gevraagd om een extra kunstgrasveld te realiseren. Het knelpunt kan samenhangen met de kwaliteit van de velden. Deze zijn onvoldoende en hierover vindt al overleg plaats met de gemeente. Alliance (22 teams) heeft als enige vereniging in Roosendaal geen kunstgrasveld. Op grond van de benodigde capaciteit is dit ook niet nodig, maar de wenst komt voort uit de behoefte om langer door te kunnen trainen in de zomer. RBC (9 teams) heeft voldoende capaciteit met het eigen kunstgrasveld in het ATIK-stadion. Deze vereniging heeft de ambitie om weer betaald voetbal te gaan spelen. Vanuit dit perspectief zouden ze graag in het gebied rondom het stadion een extra veld gerealiseerd zien.

Advies in relatie tot de behoeften van de verenigingen:

Alleen bij RKVV Roosendaal is er sprake van een tekort aan capaciteit (0,8 wedstrijdveld op zaterdag). Toch adviseren wij niet over te gaan tot de door de vereniging gewenste uitbreiding van de veldcapaciteit in de vorm van een extra kunstgrasveld. De vereniging beschikt over 6 velden. Met het huidige aantal leden is een capaciteit van 5,8 wedstrijdelden nodig. Op grond van het absolute aantal velden van 6 is de maximale capaciteit die op de accommodatie van RKVV Roosendaal kan worden gerealiseerd 6 wedstrijdelden. Bij een extra kunstgrasveld wordt deze maximale capaciteit bereikt. Op basis van het huidige aantal teams is er dan geen tekort meer ten opzichte van de richtlijn en kunnen alle wedstrijden worden ingepland in de tijdsperiode 9.00 – 16.30 uur. Er is dus geen sprake van een grote uitbreiding van de wedstrijdcapaciteit. Deze beperkt zich tot 0,2 veld en het benutten van de 4 kunstgrasvelden na 16.30 uur. In de praktijk zal dit 1 extra speelronde zijn. De maximale wedstrijdcapaciteit is in dit geval leidend voor de mogelijkheid tot groei van de vereniging. Deze is dus beperkt. De vraag is of dit de investering van een kunstgrasveld rechtvaardigt. Bij een extra kunstgrasveld ontstaat een extra trainingsruimte van 880 uur per jaar (22 uur per week), maar deze is niet nodig in relatie tot de beperkte groei-ruimte van de vereniging zoals bovenstaand geschetst. De conclusie is daarom dat RKVV Roosendaal met de huidige omvang (85 teams) haar maximum redelijkerwijs heeft bereikt. In relatie tot de toekomst van de voetbalsport in Roosendaal in brede zin vormt dit geen knelpunt. Als het absolute aantal mensen dat wil voetballen stijgt, dan zal groei moeten plaatsvinden bij andere verenigingen. Groei bij de kleinere verenigingen draagt bij aan de toekomstbestendigheid van deze verenigingen en hiermee behoud van deze verenigingen. Dit is in het belang van alle verenigingen vanwege behoud van voldoende sportieve concurrenten. Voor de inwoners is het voordeel dat er voldoende keuzemogelijkheden blijven.

De behoefte bij BSC Roosendaal om een wedstrijdveld om te vormen naar een trainingsveld kan worden gevolgd. Omdat de uitbreiding van de trainingscapaciteit samen hangt met het hogere ambitieniveau, is het redelijk dat de vereniging de benodigde investering zelf bekostigt. Tevens dient de vereniging zich ervan bewust te zijn dat door de daling van de capaciteit aan wedstrijdelden de groei-ruimte beperkt is. Op grond van de huidige omvang van de vereniging (61 teams) is dit geen knelpunt in relatie tot de toekomstbestendigheid.

DVO '60 (28 teams) en Alliance (22 teams) zijn beduidend kleiner dan de 2 bovengenoemde verenigingen. Alliance heeft als enige vereniging in Roosendaal geen volledige jeugdafdeling (teams in alle leeftijdscategorieën). Het ontbreekt aan jeugd ouder dan 13 jaar, waardoor er geen doorstroom naar de senioren is. Op grond van de toekomstbestendigheid zou groei bij DVO '60 en Alliance gunstig zijn. De beperkte groeimogelijkheden van RKVV Roosendaal en BSC Roosendaal op grond van de

maximale veldcapaciteit kan hieraan bijdragen. De keuze van leden voor een vereniging is echter niet in de eerste plaats gebaseerd op de beschikbare capaciteit. Hierbij spelen ook andere factoren een rol, zoals het beleid van de vereniging. Beide verenigingen hebben echter een groeiambitie. De gemeente kan een actieve rol spelen in de gewenste spreiding van het aantal leden over de verenigingen door samen met deze verenigingen te onderzoeken welke eventuele beperkingen er zijn om de groeiambitie in te vullen en of de gemeente hierbij ondersteuning kan bieden (bijvoorbeeld vanuit de aansluiting bij gemeentelijk (sport)beleid). Bij DVO '60 is in ieder geval het op peil brengen van de veldkwaliteit van belang. Bij Alliance kan worden beoordeeld of een kunstgrasveld, een aspect is dat van belang is voor het realiseren van de groeiambitie. In paragraaf 6.4.4 is een afwegingskader opgenomen voor de realisatie van kunstgrasvelden vanuit kwalitatief oogpunt. Dit kan worden gebruikt bij het maken van deze keuze.

RBC is klein van omvang (9 teams) en heeft door het specifieke ambitieniveau (betaald voetbal) een ander karakter. Op basis van de omvang van de vereniging is een extra veld nu niet nodig. Bij een extra trainingsbehoefte kan in eerste instantie worden ingezet op medegebruik van een veld bij een andere vereniging.

Veldcapaciteit dorpen

In de dorpen zijn er 5 voetbalaccommodaties, 1 in elk dorp. Er zijn geen knelpunten op het gebied van de veldcapaciteit. De verenigingen zitten in de meeste gevallen op dit gebied 'ruim in het jasje'. Dit is vaak inherent aan voetbalclubs in (kleine) dorpen. FC Moerstraten en RKNV Rimboe (Wouwse Plantage) hebben geen jeugdafdeling. Deze verenigingen hebben respectievelijk 3 en 6 seniorenteams. HSC '28 (Heerle) en NSV Nispen hebben wel een jeugdafdeling. Bij beide verenigingen is er echter geen jeugd ouder dan 15, waardoor er geen aansluiting is naar de senioren (4 teams in Heerle en 7 teams in Nispen). In Heerle ontbreekt het ook aan jeugdleden onder 11 jaar waardoor het aannemelijk is dat de jeugdafdeling in Heerle op termijn verdwijnt. Alleen Cluzona (Wouw) heeft een ruime jeugd- en seniorenafdeling, inclusief meisjes en damesvoetbal (totaal 33 teams). Jeugd uit de andere dorpen is de laatste jaren naar deze vereniging getrokken.

Op het gebied van de ledenontwikkeling verwacht Cluzona een stijging van het aantal leden door het voortzetten van instroom van jeugd uit de omliggende dorpen. RKNV Rimboe verwacht groei door terugkeer van oud leden na vernieuwing van de clubaccommodatie. Deze vereniging wenst een kunstgrasveld. FC Moerstraten en NSV Nispen verwachten een daling van het aantal leden.

In relatie tot bovenstaand beeld en de verwachtingen van de verenigingen is het toekomstperspectief voor Cluzona goed. In een dorp met 4.800 inwoners kan Cluzona als een grote vereniging worden gekwalificeerd.

Voor de andere dorpen is er risico op verdere daling van het aantal teams. Er wordt daarom geadviseerd om met deze verenigingen in gesprek te gaan over de behoeften voor de toekomst. Vanwege het ontbreken van doorstroom vanuit de jeugd naar de senioren is de vraag of er in de toekomst voldoende senioren (teams) verbonden blijven aan deze verenigingen om te kunnen voortbestaan. Als er noodzaak is tot investeringen door de gemeente in de accommodaties, is het goed om in samenspraak met de verenigingen te beoordelen of dit gewenst is in relatie tot het toekomstperspectief.

In theorie is voor de dorpen de capaciteit van de accommodaties van Cluzona en NSV Nispen toereikend om de totale behoefte te huisvesten. Dit kan een goede lijn zijn als blijkt dat voortbestaan van de andere verenigingen op termijn niet haalbaar is. NSV Nispen is naast Cluzona de enige vereniging met een kunstgrasveld en heeft als tweede veld een Grassmasterveld, waardoor er sprake is van een flinke capaciteit. Deze wordt nu te weinig benut. Vanuit geografisch oogpunt is een aanhaking vanuit Moerstraten en Heerle bij Wouw en van Wouwse Plantage bij Nispen het meest logisch.

Voor NSV Nispen kan ook een relatie met Roosendaal worden onderzocht. De vereniging trekt net als RKNV Roosendaal en DVO '60 een deel van de leden uit de wijk Tolberg. Samenwerking met een van deze verenigingen kan mogelijk bijdragen aan behoud en versterking van NSV Nispen en het beter benutten van de veldcapaciteit.

De realisatie van een kunstgrasveld bij RKVV Rimboe is op grond van het huidige aantal teams niet noodzakelijk. Met het huidige aantal teams is er exact 1 wedstrijdveld nodig. Ook bij deze vraag kan het afwegingskader in paragraaf 6.4.4. worden betrokken.

Capaciteit kleedaccommodaties

In hoofdstuk 4 (tabel 15) is inzichtelijk gemaakt dat het aantal kleedlokalen bij elke vereniging voldoende is, maar de richtlijn uitgaat van 50% van de kleedruimtes in een grotere maatvoering (24 m² i.p.v. 15 m²) en twee teamlockers per kleedlokaal. Het betreft nadrukkelijk een richtlijn en geen norm. Geadviseerd wordt daarom pas bij de noodzaak voor vernieuwing of uitbreiding van kleedlokalen het vergroten van een deel van de kleedlokalen naar 24m² te overwegen (noodzaak beoordelen in relatie tot de praktijk). Omdat de verenigingen, uitgezonderd DVO '60, niet beschikken over teamlockers, kan de realisatie hiervan worden ingezet om de huidige knelpunten op te lossen. RKVV Roosendaal, RKVV Rimboe en Cluzona geven aan dat zij meer kleedlokalen wensen. Volgens de richtlijn beschikken alle verenigingen over voldoende kleedlokalen en zou het ervaren tekort dus in principe kunnen worden opgelost door het plaatsen van teamlockers. Cluzona heeft in theorie een overschot van 4 kleedlokalen, waardoor mogelijk minder teamlockers toereikend zijn.

6.3.2 Capaciteit overige accommodaties

De capaciteit van velden en kleedlokalen bij de overige accommodaties zijn er 2 knelpunten.

Bij de hockeyvereniging is er sprake van een tekort van 1 kleedlokaal ten opzichte van de richtlijn. De vereniging geeft aan dat er behoefte is aan 3 extra kleedlokalen. De vereniging wenst ook de clubaccommodatie te vernieuwen. De noodzaak van de uitbreiding van het aantal kleedlokalen kan hierbij worden betrokken.

TV Vierhoeven en TP Roosendaal hebben is er behoefte aan uitbreiding van het aantal padelbanen. Padel is een sport die sterk is opgekomen de laatste jaren en nog in een groeifase zit. Zowel commerciële aanbieders als tennisverenigingen spelen hierop in. Voor de tennisverenigingen is het een goede mogelijkheid om het aantal leden te vergroten. Het aantal tennissers is de afgelopen 10 jaar namelijk sterk gedaald (landelijke trend). Hoewel deze daling inmiddels ten einde is, is er geen sprake van sterke groei. Veel verenigingen hebben daarom te weinig leden in relatie tot de baancapaciteit. Door uitbreiding van het aanbod met padel is kan het ledenaantal weer groeien. De mogelijkheid die een vereniging heeft om padelbanen te realiseren hangt sterk samen met de ligging van de verenigingen. Padel zorgt voor veel geluid en kan daarom alleen worden gerealiseerd als er sprake is van voldoende afstand tot omliggende woningen. Voor sommige verenigingen is de toevoeging van padel aan het aanbod daarom niet mogelijk.

De gemeente kan kiezen welke positie wordt gekozen ten aanzien van padel. In veel gemeenten zijn tennisbanen in het verleden geprivatiseerd en zijn de verenigingen zelf verantwoordelijk voor investeringen. Vaak beperkt de rol van de gemeente tot het verlenen van de vergunning en zo nodig het beschikbaar stellen van de grond (erfpacht). In relatie tot het grote commerciële aanbod van padelbanen, is dit een logische keuze.

Bij het invullen van de behoeften van de verenigingen zijn de mogelijkheden vanuit de vergunningverlening leidend.

WTV Wouw heeft ook de behoefte om via 2 padelbanen de positie van de vereniging te versterken. Door de nabijheid van woningen is de realisatie van padelbanen echter niet haalbaar. De gemeente kan mogelijk wel een rol pakken in het vraagstuk van de vereniging. Padel wordt nu vaak gezien als de 'heilige graal' voor verbreding van het aanbod, maar wellicht zijn er andere mogelijkheden om het nagestreefde doel te realiseren. De vereniging zou kunnen worden ondersteund om andere opties te onderzoeken.

6.3.3 Kwaliteit en functionaliteit sportparken

Op het gebied van de kwaliteit van de sportparken is de parkeercapaciteit en de veiligheid rondom de accommodaties, met name de parkeerplaatsen door veel verenigingen benoemd als knelpunt. Geadviseerd wordt samen met de verenigingen te beoordelen welke maatregelen kunnen worden genomen om dit te verbeteren en welke rol hierbij is weggelegd voor de

gemeente en welke voor de verenigingen. Bij parkeercapaciteit kan meer gebruik van de fiets door eigen leden bijvoorbeeld helpen.

6.3.4 Ontwikkeling sportparken

Door enkele verenigingen is het gebrek aan ontwikkeling van de sportparken genoemd. De parken zijn nu een 'landplek' voor afzonderlijke verenigingen. Een ontwikkeling naar een inspirerende sportomgeving met meer gebruikers, meer samenwerking tussen gebruikers, samenhang tussen voorzieningen, multifunctioneel gebruik en nieuwe voorzieningen die aansluiten bij nieuwe ontwikkelingen zoals beachvelden. De verenigingen geven aan dat ze hier een rol voor de gemeente zien weggelegd, welke rol is verder niet gedefinieerd. Bij dergelijke ontwikkelingen is het van belang dat verenigingen zelf initiatief tonen en verantwoordelijkheid nemen voor de ontwikkeling en uitvoering van samenwerkingen en plannen. De rol van de gemeente is in de regel in eerste instantie een rol van faciliteren. Dit kan op verschillende manieren zoals het beschikbaar stellen van (middelen voor) een parkmanager of procesondersteuning door een externe deskundige partij, bijvoorbeeld Sportservice Noord Brabant.

6.4 Afwegingskaders buitensport

De gemeente is regelmatig in gesprek met buitensportverenigingen over verzoeken om extra velden, kunstgrasvelden en bijdragen in investeringen die verenigingen zelf doen. De gemeente past hierbij maatwerk toe. Het toepassen van afwegingskaders om te komen tot keuzes kan behulpzaam zijn. Het draagt het bij aan gelijkheid en transparantie richting de verenigingen. In deze paragraaf zijn afwegingskaders uitgewerkt voor de uitbreiding van de capaciteit van gemeentelijke sportvelden en voor kleedlokalen. Daarnaast zijn voorwaarden uitgewerkt die kunnen worden toegepast bij het maken van keuzes voor een bijdrage van de gemeente in investeringen van verenigingen en de realisatie van kunstgras voetbalvelden.

6.4.1 Afwegingskader uitbreiding sportvelden

Om te bepalen of uitbreiding van de capaciteit aan sportvelden aan de orde is, vormen de richtlijnen van de sportbonden een goed vertrekpunt. Ze zijn echter onvoldoende om een keuze volledig op te baseren. De oorzaak en de duur van het ervaren tekort en een doorkijk naar de toekomst zijn hierbij ook van belang. In tabel 23 is een afwegingskader uitgewerkt voor voorzieningen waarvoor de gemeente verantwoordelijk is.

	AFWEGINGSKADER UITBREIDING SPORTVELDEN	JA	NEE
1	Is er te weinig capaciteit op grond van de richtlijnen van de sportbond?	naar 4	naar 2
2	Wordt het tekort veroorzaakt door een te beperkte bespeelbaarheid van de velden (kwaliteit)?	Beoordelen welke maatregelen nodig zijn om dit op orde te krijgen en wie verantwoordelijk is voor uitvoering en financiering.	naar 3
3	Wordt het tekort veroorzaakt door een hogere gebruiksbehoefte dan de richtlijn, bijvoorbeeld door een hoger ambitieniveau?	Geen uitbreiding capaciteit tenzij er sprake is van aansluiting bij vastgesteld sportbeleid	Geen uitbreiding capaciteit
4	Is er al minimaal 3 jaar sprake van te weinig capaciteit?	naar 5	Geen uitbreiding capaciteit
5	Wordt het tekort (in hoofdzaak) veroorzaakt door instroom/overstap van leden van andere verenigingen in Roosendaal of van buiten de gemeente Roosendaal?	Geen uitbreiding capaciteit	verder naar 6
6	Is de verwachting dit het tekort blijft bestaan?	Beoordelen op welke wijze het tekort aan capaciteit kan worden opgelost	Geen uitbreiding capaciteit

Tabel 23: afwegingskader capaciteitsuitbreiding buitensport

Als het kader is doorlopen en de uitkomst bij vraag 6 is ja, dan kunnen de volgende oplossingen worden getoetst:

- › Het gebruiken van capaciteit bij een andere vereniging.
- › Uitbreiding van het aantal wedstrijd- en trainingsuren per week (vroeger starten, later eindigen, meer trainingen op de vrijdag etc.).
- › Aanbrengen van veldverlichting.
- › Een natuurgras wedstrijdveld gaan gebruiken als trainingveld.
- › Een natuurgrasveld omzetten naar een Grassmasterveld.
- › Een natuurgrasveld/Grassmasterveld omzetten naar een kunstgrasveld.

6.4.2 Afwegingskader uitbreiding capaciteit kleedlokalen

Voor de vraag of het noodzakelijk is om het aantal kleedlokalen uit te breiden kan het afwegingskader voor de veldcapaciteit worden gevolgd (vragen 1, 3, 4 en 6). Als het antwoord op vraag nee is, dan hoeft het aantal kleedlokalen niet te worden uitgebreid. Als er geen sprake is van een overschot aan kleedlokalen dan is het wel gewenst om teamlockers te realiseren, aansluitend bij de richtlijn. Als het antwoord op vraag 6 ja is, dan kan op basis van de omvang van het capaciteitstekort worden beoordeeld op welke wijze de benodigde extra capaciteit moet worden ingevuld: plaatsing van teamlockers en/of het uitbreiden van het aantal kleedlokalen.

6.4.3 Afwegingskader bijdrage door de gemeente in investeringen door clubs (buitensportaccommodaties)

Op grond van het huidige sport- en subsidiebeleid zijn de verenigingen zelf verantwoordelijk voor investeringen in de club- en kleedaccommodaties. De hockey en de tennisverenigingen zijn verantwoordelijk voor alle investeringen (alle opstellen en de velden/banen). De gemeente doet wel met regelmaat een bijdrage in de investeringen die de verenigingen doen in hun voorzieningen. Of de gemeente bijdraagt en de mate waarin wordt per situatie bepaald. Er wordt dus maatwerk toegepast. Maatwerk leidt vaak tot vragen en kan onbedoeld verwachtingen scheppen. Het creëren van gelijkheid in de afwegingen die worden gemaakt bij het bepalen of de gemeente al dan niet financieel bijdraagt en de mate waarin kan dit ondervangen.

Inhoudelijke afweging

Een afweging over een financiële bijdrage is pas aan de orde na de inhoudelijke afweging over de noodzaak van de investering waarvoor de vereniging een bijdrage vraagt aan de gemeente. Hierbij kunnen in de eerste plaats de investeringen die in aanmerking komen worden bepaald (begrensd). Een logische begrenzing kan zijn:

1. Investerings in een noodzakelijke capaciteitsuitbreiding.
2. Investerings in een noodzakelijke vernieuwing op grond van de leeftijd/de staat van de voorziening.
3. Investerings in maatregelen ter verduurzaming van de accommodatie.

Als de investering past binnen de bovenstaande begrenzing, dan volgt de stap naar de inhoudelijke beoordeling.

Inhoudelijke afweging investeringen onder punt 1:

Waar het een uitbreiding van speelvelden en kleedlokalen betreft, kan het voorgestelde afwegingskader worden gebruikt. Waar het gaat om de uitbreiding van overige voorzieningen, bijvoorbeeld bergruimte of een bestuurskamer, is het lastig om een strak afwegingskader te maken. Hiervoor geldt als vereiste dat de vereniging zelf de noodzaak duidelijk kan onderbouwen.

Inhoudelijke afweging investeringen onder punt 2:

Bij de beoordeling van de noodzaak kan de staat van de voorziening worden beoordeeld. Ook kan worden gekeken naar de leeftijd. Sluit de leeftijd van de voorziening die wordt vervangen aan bij een afschrijvingstermijn die hier redelijkerwijs aan kan worden gekoppeld? Er kan voor worden gekozen om een minimale afschrijvingstermijn te hanteren die aansluit bij de aard van de voorziening. Bij nieuwbouw van opstellen gelden de wettelijke duurzaamheidseisen ook als een inhoudelijke verplichting.

Inhoudelijke afweging investeringen onder punt 3:

Voor de verduurzaming van accommodaties geldt als inhoudelijke afweging de aansluiting van de investering bij de landelijke wetgeving. Er dient ook een goede aansluiting te zijn tussen de investering en de resterende levensduur van de accommodatie.

Financiële afweging

Als de inhoudelijke toets is doorstaan volgt de financiële afweging. Gaat de gemeente bijdragen en in welke mate. Deze vraag kan worden beantwoord door het koppelen van voorwaarden aan het verzoek om een bijdrage. Onderstaand een voorbeeld van voorwaarden:

1. De investering heeft een minimale omvang (hoogte bepalen).
2. De investering wordt gedragen door de vereniging (besluit ALV).
3. de vereniging is financieel en organisatorisch gezond. Hiervoor toetsingscriteria bepalen, bijvoorbeeld:
 - sluitende (meerjaren)begroting, reservepositie (o.a. reservering voor investeringen in onderhoud)
 - de invulling van het bestuur en het overig kader, de aanwezigheid van voldoende vrijwilligers
 - een onderhoudsplan en een beleidsplan met een duidelijke toekomstvisie
4. De vereniging kan de kosten van de investering niet dekken uit de inzet van eigen middelen, te verwerven subsidies (uit landelijke, provinciale en gemeentelijke subsidieregelingen), een geldlening.
5. De vereniging schakelt bij de noodzaak van een geldlening de Stichting Waarborgfonds voor de Sport (SWS) in.

Op basis van bovenstaande voorwaarden draagt de gemeente alleen bij als de vereniging de investering niet zelf kan bekostigen (inclusief inzet leencapaciteit). Als een vereniging het wel zelf kan bekostigen, maar een lening nodig heeft waarvoor SWS garant staat, dan kan de gemeente volstaan met het verlenen van een garantstelling als SWS dit verlangt (dit hangt samen met de hoogte van de lening). In principe is dit een valide uitgangspunt. Niet elke tak van sport/vereniging heeft dezelfde draagkracht. De bouwkosten zijn de laatste jaren zodanig gestegen dat het voor verenigingen, ondanks een goed financieel beleid, soms toch niet mogelijk is om de kosten zelf te dekken (onvoldoende leencapaciteit). De hoogte van de subsidie kan dan worden bepaald op maximaal de hoogte van het aandeel dat de vereniging niet zelf kan dragen (bij inzet maximale leencapaciteit). Er kan ook voor worden gekozen om altijd een bijdrage te doen, bijvoorbeeld een vast percentage van de investeringskosten. Voor verenigingen waarbij dit ontoereikend is, kan dan aanvulling van deze subsidie plaatsvinden.

6.4.4 Afwegingskader aanleg kunstgras voetbalvelden

Kunstgras wordt vaak ingezet als er behoefte is aan extra capaciteit en er onvoldoende ruimte is om het aantal velden uit te breiden. Door het omzetten van een bestaand natuurgrasveld naar een kunstgrasveld kan de capaciteit van de accommodatie worden verhoogd. Enerzijds vanwege de dubbele functie (wedstrijdveld en trainingsveld). Anderzijds vanwege het in principe onbeperkte aantal uren dat het een kunstgrasveld op jaarbasis kan worden bespeeld. Soms wordt daarom ook een kunstgrasveld aangelegd als er in theorie wel voldoende veldcapaciteit is, maar in de praktijk niet, bijvoorbeeld omdat het 'normale' aantal bespelingsuren van een natuurgrasveld in de praktijk niet wordt gehaald en dit lastig te verbeteren is.

Een kunstgrasveld kan ook worden ingezet als dit niet strikt noodzakelijk is in relatie tot de benodigde capaciteit, maar vanuit kwalitatief oogpunt. Een kunstgrasveld heeft bijvoorbeeld het voordeel dat het niet jaarlijks langdurig uit gebruik is voor onderhoud. Er kan dus langer worden doorgetraind. Daarnaast is uitval van trainingen en wedstrijden minder vaak aan de orde. Tot slot kan het ontbreken van een kunstgrasveld lastig zijn als er bij een andere club wedstrijden moeten worden gespeeld op kunstgras. Verenigingen zonder kunstgrasveld ontbreekt het dan aan trainingservaring. Op grond van bovenstaande factoren kan een vereniging zonder kunstgrasveld(en) minder aantrekkelijk zijn voor leden dan een vereniging met kunstgrasveld(en).

Een aantal voetbalverenigingen in Roosendaal beschikt over één of meerdere kunstgrasvelden. Zoals aangegeven in paragraaf 4.3.9 heeft een aantal verenigingen gevraagd om een (extra) kunstgrasveld. Waar de vraag is ingegeven door een ervaren capaciteitstekort kan het afwegingskader in tabel 23 worden doorlopen. Waar de vraag is ingegeven vanuit het kwalitatief oogpunt, zal ook een afweging moeten worden gemaakt. Hiervoor zou het volgende afwegingskader kunnen gelden / voorwaarden kunnen worden gekoppeld:

1. De vereniging heeft een minimaal aantal spelende leden (aantal benoemen).
2. De vereniging heeft een minimaal aantal jeugdleden (aantal benoemen).
3. De verwachting is dat het aantal leden blijft behouden of groeit.
4. Het aandeel van leden van buiten de gemeente Roosendaal is maximaal (percentage benoemen).
5. Het gebruik van het veld wordt zo veel als mogelijk geoptimaliseerd door gebruik voor andere activiteiten of door andere organisaties (maatschappelijke meerwaarde). De vereniging is bereid hierin een actieve rol te vervullen.

Bijlage 1 Geraadpleegde documenten en gevoerde gesprekken

Geraadpleegde documenten

Gemeente Roosendaal

- › Beweegvisie Roosendaal 2020-2030, RSD Fit!
- › Ambitienota Lokaal gezondheidsbeleid 2018-2020
- › Verordening voorzieningen Onderwijshuisvesting 2010
- › Gebruiksroosters binnensportaccommodaties (winterseizoen en voor/najaar)
- › Leerlingenprognoses 2021 – 2043

Landelijke rapporten en publicaties

- › Binnensportaccommodaties in Nederland, Mulier Instituut, 2020
- › Sport en bewegen in de openbare ruimte, Mulier Instituut, 2021
- › www.allesoversport.nl/thema/beleid/zo-benut-je-de-openbare-ruimte-beter-voor-sport-en-bewegen/
- › Brancherapport Sport, Nederlandse Sportraad, 2019
- › Brancherapport Zo sport Nederland, NOC*NSF, 2021
- › Factsheet sportdeelname naar leeftijd, Mulier Instituut
- › Factsheet ouderen in de sportvereniging, Mulier Instituut
- › Sport verenigt Nederland, Monitor Sportakkoord
- › Sportdeelname index, NOC*NSF, december 2022
- › Sportgedrag in Nederland, NOC*NSF, 2023
- › Deelname sport en bewegen door mensen met een beperking, Mulier Instituut, 2019
- › Handboek Huisvesting Bewegingsonderwijs, KVLO, 2019

Gevoerde gesprekken

Gemeente Roosendaal

- › Martijn Gommeren, sportbeleid
- › Martijn van Vlimmeren, beheer sportaccommodaties
- › Bart van Loenhout, onderwijshuisvesting
- › Isabelle de Leeuw, onderwijshuisvesting
- › Lizette Ernest,
- › Nanda Sweres,
- › Marco Hermann,

Verenigingen

- › Blauw-Wit (basketbal)
- › Symmachia Roosendaal (volleybal)
- › HV Heerle (handbal)
- › MHC Leusden (hockey)
- › Cluzona (voetbal)
- › RKVV Roosendaal (voetbal)
- › BSC Roosendaal (voetbal)
- › WTV Wouw (tennis)
- › Ikigai (judo)

Overig

- › Sportfondsen Roosendaal BV
- › Curio Sport en Bewegen
- › CIOS Voilà
- › SG Tongerlo
- › KPO
- › Funzone

Bijlage 2 Specificaties binnensportaccommodaties

Nr.	Roosendaal	Adres	Postcode	Wijk	Bouwjaar	Type zaal	lxb (m)	h (m)	Oppervlakte (m2)	Zaaldelen
1	In de Roos	Commandobaan 6	4706 CL	Kortendijk	2018	Sporthal	44,7 x 24,2	7	1104	3
2	In de Roos zaal 4	Commandobaan 6	4706 CL	Kortendijk	2018	Gymzaal	21 x 12	5,5	252	1
3	In de Roos zaal 5	Commandobaan 6	4706 CL	Kortendijk	2018	Gymzaal	21 x 12	5,5	252	1
4	Jadedijk	Jadedijk 11	4706 KP	Kortendijk	1982	Gymzaal	21 x 12	5,5	252	1
5	Tolbergcentrum	Tolbergcentrum 142	4708 HK	Tolberg	2022	Gymzaal	22 x 14	5,5	308	1
6	D'n Dijck	Platinadijk 27	4706 LK	Kortendijk	1974	Sportzaal	28 x 22	7	616	2
7	Turnhal Vierhoeven	Nispenseweg 3b	4707 RA	Langdonk	2017	Turnhal	25 x 37	7,7	925	1
8	Watermolen	Rodenbachlaan		Kroeven	1977	Gymzaal	21 x 12	5,5	252	1
9	De Wingerd	Kersenberg 52	4708 KC	Tolberg	1998	Gymzaal	21 x 12	5	252	1
10	Joseph	Meidoornlaan 1	4702 AZ	Burgerhout	1955	Gymzaal	21 x 12	5,5	252	1
11	Vondel	Vondellaan 44	4707 AG	Kroeven	1967	Gymzaal	21 x 12	5,5	252	1
12	Jeroen Bosch	Kloosterstraat 13	4701 KH	Centrum	1985	Gymzaal	21 x 12	5,5	252	1
13	De Vlindertuin	Rector Hellemonsstraat 3	4702 RG	Kalsdonk	2006	Gymzaal	24 x 14	5,5	336	1
14	t Kwadrant	Morelberg 102	4708 NL	Tolberg	2001	Gymzaal	21 x 12	5	252	1
15	Kameleon	Gerard Ter Borchstraat 51	4703 NL	Westrand	2003	Gymzaal	21 x 12	5,5	252	1
16	De Zonneboom	Van Goghlaan 8	4703 JB	Westrand	2018	Gymzaal	22 x 14	5,5	308	1
17	Mythyschool	Gezellelaan 13	4707 CC	Kroeven	1974	Gymzaal	Nb*	Nb*	Nb*	1
18	Kroevendonk	Langdonk 39	4707 TG	Kroeven	2023	Gymzaal	22 x 14	5,5	308	1
19	Da Vinci College	Bovendonk 1	4707 ZH	Langdonk	2016	Sporthal	43 x 21,7	7	933	3
20	Da Vinci College	Bovendonk 1	4707 ZH	Langdonk	2016	Gymzaal	Nb*	Nb*	Nb*	1
21	Getrudis College	Vincentiusstraat 53	4701 LN	Centrum	2021	Gymzaal	Nb*	Nb*	Nb*	1
22	De Stok	De Stok 12	4703 SZ		2000	Sporthal	46 x 35	7	1734	1
23	De Linde	Dorpsstraat 71	4709 AB	Nispen	1973	Gymzaal	21 x 12	5,5	252	1
24	De Omganck	Molensingel 38	4724 CR	Wouw	1982	Sporthal	46 x 24	7	1104	2
25	Harella	Herelsestraat 106	4726 AH	Heerle	2010	Sportzaal	25 x 25	7	625	

Nr.	Roosendaal	Eigendom juridisch	Eigendom economisch	Exploitant
1	In de Roos	Gemeente Roosendaal	Gemeente Roosendaal	Sportfondsen Roosendaal b.v.
2	In de Roos zaal 4	Gemeente Roosendaal	Gemeente Roosendaal	Sportfondsen Roosendaal b.v.
3	In de Roos zaal 5	Gemeente Roosendaal	Gemeente Roosendaal	Sportfondsen Roosendaal b.v.
4	Jadedijk	Gemeente Roosendaal	Gemeente Roosendaal	Sportfondsen Roosendaal b.v.
5	Tolbergcentrum	WP Retail Invest Tolberg CV	Gemeente Roosendaal	Sportfondsen Roosendaal b.v.
6	D'n Dijck	Volleybalvereniging Symmachia	Volleybalvereniging Symmachia	Volleybalvereniging Symmachia
7	Turnhal Vierhoeven	Gemeente Roosendaal	Gemeente Roosendaal	Gemeente Roosendaal
8	Watermolen	Gemeente Roosendaal	KPO	KPO
9	De Wingerd	Gemeente Roosendaal	OBO	OBO
10	Joseph	Gemeente Roosendaal	KPO	KPO
11	Vondel	Gemeente Roosendaal	KPO	KPO
12	Jeroen Bosch	Gemeente Roosendaal	KPO	KPO
13	De Vlindertuin	Gemeente Roosendaal	KPO	KPO
14	t Kwadrant	Gemeente Roosendaal	OBO	OBO
15	Kameleon	Gemeente Roosendaal	KPO	KPO
16	De Zonneboom	Gemeente Roosendaal	KPO	KPO
17	Mythyschool	Gemeente Roosendaal	Mythyschool Roosendaal	Mythyschool Roosendaal
18	Kroevendonk	Gemeente Roosendaal	SPCO	SPCO
19	Da Vinci College	Gemeente Roosendaal*	Scholengemeenschap Tongerlo	Scholengemeenschap Tongerlo
20	Da Vinci College	Gemeente Roosendaal*	Scholengemeenschap Tongerlo	Scholengemeenschap Tongerlo
21	Getrudis College	Gemeente Roosendaal*	Scholengemeenschap Tongerlo	Scholengemeenschap Tongerlo
22	De Stok			Fun Zone
23	De Linde (Nispen)	Gemeente Roosendaal	KPO	Nispen
24	De Omganck (Wouw)	Gemeente Roosendaal	Gemeente Roosendaal	Sportfondsen Roosendaal b.v.
25	Harella (Heerle)	Gemeente Roosendaal	Gemeente Roosendaal	

*er is een doordecentralisatie contract

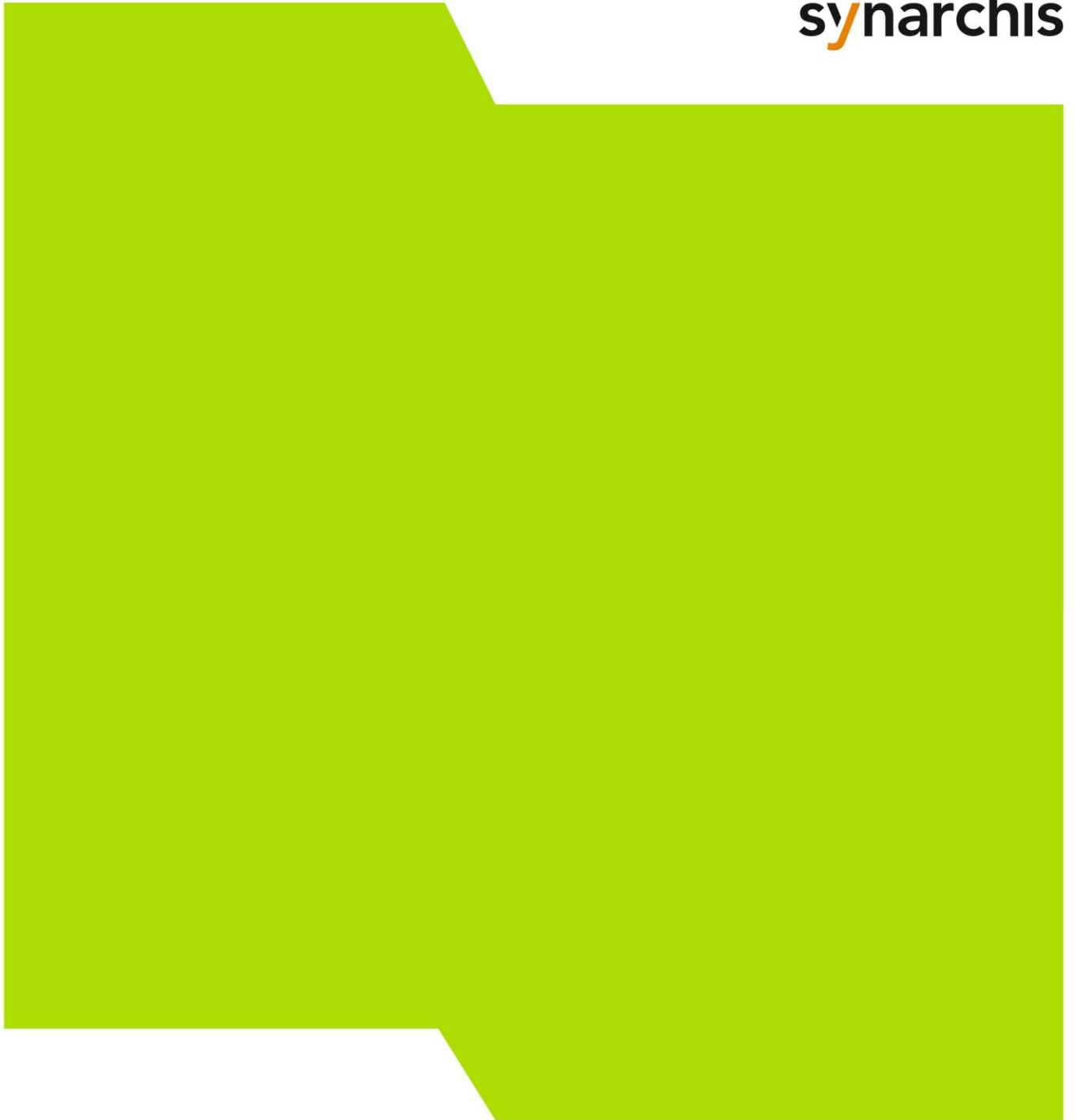
Bijlage 3 Aantal en typen velden per sportpark

Sportpark	Kern	Tak van sport	Vereniging		Velden	Verlichting
Sportpark Hulsdonk	Roosendaal	Voetbal	RKVV Roosendaal	3	kunstgrasveld	ja
				2	wedstrijd veld natuurgras	1 van 2
				1	trainingsveld natuurgras	ja
				1	trainingshoek natuurgras	nee
		Voetbal	DVO '60	1	kunstgrasveld	ja
				1	semi-kunstgrasveld (grassmaster)	ja
				1	wedstrijd veld natuurgras	nee
				1	trainingsveld natuurgras	ja
				3	smashcourt (all weather) banen	ja
				1	kunstgrasveld water	ja
Hockey	RMHC De Pelikaan	1	kunstgrasvelden semi-water	ja		
		2	kunstgrasvelden zand	ja		
Sportpark Kortendijk	Roosendaal	Voetbal	Alliance	1	semi-kunstgrasveld (grassmaster)	ja
				3	wedstrijd veld natuurgras	1 van 3
				1	trainingshoek natuurgras	ja
Sportpark Vierhoeven	Roosendaal	Voetbal	BSC Roosendaal	1	kunstgrasveld	ja
				1	semi-kunstgrasveld (grassmaster)	ja
				3	wedstrijd veld natuurgras	1 van 3
				2	trainingshoek natuurgras	ja
		Korfbal	Keep-fit70	1	kunstgrasveld (2 x belijning korfbal)	ja
				Rugby	RCC Roosendaal	1
		2	trainingsveld natuurgras			ja
		Honk- en softbal	SHV Boosers	1	natuurgrasveld honkbal groot	nee
				1	natuurgrasveld honkbal klein	nee
		Atletiek	AV THOR	1	atletiekbaan met binnenterrein	ja
Tennis	TC Vierhoeven			8	gravelbanen	ja
		4	kunstgras banen	ja		
2	padelbanen	ja				
ATIK Stadion	Roosendaal	Voetbal	RBC	1	kunstgrasveld	ja
Tennispark TP Roosendaal Roosendaal	Roosendaal	Tennis	TP Roosendaal	10	gravelbanen	ja
				4	padelbanen	ja
Sportpark Redband	Roosendaal	Wielrennen		1	wielerbaan	ja
				1	pumptrackbaan	ja
				1	mtb-trail	nee
				1	dirt track	nee
Sportpark De Doelen	Wouw	Voetbal	Cluzona	1	kunstgrasveld	ja
				2	wedstrijd veld natuurgras	1 van 2
				1	trainingsveld natuurgras	ja
				3	trainingshoek natuurgras	1 van 3
Tennispark WTV Wouw	Wouw	Tennis	WTV Wouw	7	gravelbanen	ja
Sportpark Harella	Heerle	Voetbal	HSC '28	1	wedstrijd veld natuurgras	nee
				1	trainingsveld natuurgras	ja
				1	trainingshoek natuurgras	ja
		Handbal	HV Heerle	2	asfalt hanbalveld	nee
Sportpark De Wallen	Nispen	Voetbal	voetbal	1	kunstgrasveld	ja
				1	semi-kunstgrasveld (grassmaster)	ja
				1	trainingshoek natuurgras	ja
Tennispark Set 77	Nispen	Tennis	Set 77	3	smashcourt (all weather) banen	ja
				1	kunstgrasbaan	ja
Sportpark Rimboe	Wouwse Plantage	Voetbal	RKVV Rimboe	1	wedstrijd veld natuurgras	nee
				1	trainingsveld natuurgras	ja
				1	trainingshoek natuurgras	ja
Sportpark De Dreef	Moerstraten	Voetbal	FC Moerstraten	1	wedstrijd veld natuurgras	nee
				1	trainingsveld natuurgras	ja
				1	trainingshoek natuurgras	ja

Bijlage 4 Ledenontwikkeling verenigingen

Tak van sport	Naam vereniging	Aantal leden		Verwachte ontwikkeling
		2019	2023	
Binnensport				
Basketbal	Blauw-Wit	197	179	gelijk
Volleybal	Symmachia	268	200	stijging
Zaalvoetbal	ZVV Kroeven	10	82	stijging
Zaalvoetbal	Bristol Team	60	20	gelijk
Zaalvoetbal	Cluzona '74	85	90	gelijk
Badminton	SHOT	106	80	daling
Badminton	BC Robad	100	80	stijging
Tafeltennis	ODT	95	100	gelijk
Tafeltennis	De Pin Pongers	16	32	gelijk
Turnen	Dynamo Roosendaal	600	659	gelijk
Divers	Nispen Sportief	45	22	stijging
Revalidatie	IRIS	103	55	daling
Judo	Judoschool Ikigai	180	205	stijging
Karate	Karate do san	49	36	stijging
Twirlen	The Rainbows	37	38	gelijk
Schietsport	Graaf Engelbrecht van Nassau	270	317	stijging
Binnensport en buitensport				
Handbal	HV Heerle	194	185	stijging
Korfbal	Keep-Fit '70	152	134	stijging
Hockey	RMHC De Pelikaan	1000	847	gelijk
Jeu de boules	ERPV De Bommequet	102	132	gelijk
Freerunning	Freerunning Cobra's	130	180	stijging
Buitensport				
Tennis en padel	TV Vierhoeven	690	776	gelijk
Tennis en padel	TP Roosendaal	850	1212	stijging
Honkbal	SHV Boosters	50	46	gelijk
Rugby	RCC	nb	164	stijging
Voetbal	RSC Alliance	382	370	stijging
Voetbal	RKW Roosendaal	1092	1389	stijging
Voetbal	DVO '60	390	455	stijging
Voetbal	BSC Roosendaal	760	976	stijging
Voetbal	RBC	225	150	stijging
Voetbal	RKSV NSV	240	254	daling
Voetbal	RKSV Cluzona	360	411	stijging
Voetbal	FC Moerstraten	100	47	daling
Voetbal	RKW Rimboe	120	132	stijging
Roeien	Roosendaalse Roeivereniging	283	286	daling
Totaal		9.341	10.341	

Gegevens op basis enquête Synarchis.

beleidsontwikkeling &
marketing

beheer &
exploitatie

huisvesting &
programmamanagement

aanbesteden &
projectmanagement